

וְהוֹדַעְתֶּם לְבְנֵיכָם וּלְבְנֵי בְנֵיכָם (דברים ד ט)

ההתעשרות

גליון 5
כי תמוז תשפ"ב

גליון תורני לבוגרי וידידי ישיבת עטרת שלמה

שמחת הישיבה בבית רבינו
ראש הישיבה שליט"א
• סיקוד נרחב בעמודים 74-80 •

74-80

שיחת התורה

מיזם הפלא שכובש את עולם הת"תים וזוכה לשבחים מכל גדולי המחנכים. ישירו טהורים.

30

תורה והעת

מסכת חייו המפעימה של מרן ראש הישיבה הגאון רבי אברהם יצחק בלוך הי"ד. התמדה ושלטון הדעת שנגדעו באש העקידה.

16

תורה מרוממת

הצצה אל מאחורי הקלעים של תכנית החיזוק המהפכנית 'רוממות', שכובשת את היכלי התורה של הישיבה הקד' ברחבי הארץ.

36

תורה מהזרת

סיפור של עיירה שהוקמה כגל עד היסטורי והפכה לתל תלפיות. ישיבת טעלז חוזרת לטלז סטון.

24

בשעה

ביום הנמהר, יום העקידה, יום כ' תמוז תש"א, לפני שמונים ואחת שנה הועלו על המוקד על קדושת השם הנאהבים והנעיימים, גיבורי כוח עמליה בטהרה, ראשי ותלמידי ישיבת טעלו ובני העיירה טעלו הי"ד מתוך ייחוד ה'.

גליון זיכרון זה יוצא לאור כמידי שנה ליום העקידה לזיכרון הקדושים הי"ד, לזיכרון הישיבה הקד' בטעלו וראשיה גדולי עולם ענקי הרוח הי"ד, שביום זה הובלו בידי הצוררים ימ"ש כצאן לטבח לא כיחידים אלא כ'ישיבה' שעלתה מתוך בית מדרשה השמימה על קידוש השם, הישיבה הקד' יחד עם כל יהודי מתא, התקטרו על קדושת ה' מתוך ייחוד ה' ותשובה שלימה, יחד עם ראשי הישיבה ובני משפחותיהם עלו המה לישיבה של מעלה, ושרפי מעלה צעקו במרה זו תורה וזו שכרה.

באותם זמני חרון אף, באותה תופת הנוראה ניצבת לנצח דומייתם וגבורת נפשם על קידוש ה' של גדולי ובני טעלו, בעת שהובלו, כאשר רבינו הגה"ק רבי אברהם יצחק בלוך הי"ד הובל בראש אל שער המוות, כשהוא משגן רמב"ם ה' קידוש ה', ארץ אל תכסי דמם, וזכרונם לא יסוף מזרעם.

דווקא בעת שרואים אנו את הפריחה הגדולה של הישיבה הקד' נוכחים אנו במוחש כי לא תשכח מפי זרעו, בפריחתה העצומה של הישיבה הקד' על כל היכליה בכל רחבי ארץ ישראל הרי היא מכרזת בקול גדול כי לא תשכח. ובאותה לבת אש יוקדת של קידוש ה' שעלתה ישיבת טעלו בסערה השמימה ממנה יצוא גיצי אש דת למו, מהם בהם ומכוחם מתמשכת הבעירה הגדולה של ישיבתינו הקד' שהוקמה ונוסדה על שמה, שתתמשך בגאון עדי יבוא משיח צדקנו בב"א.

בגליון זה כבקודמו, מביאים אנו בפני ידידינו בוגרי הישיבה שליט"א וידידי הישיבה שליט"א, מתורתם של רבותינו ראשי הישיבה שליט"א, ופריסת שלום מהיכל ה' הישיבה הקד'. גם בגליון זה מביאים אנו קמעא מקולו של בית המדרש, אך גם מקולו המיוחד של כל בית מדרש ובית מדרש שבתוך היכלי הישיבה הקד'. – ברכונכם מבית ה'.

יוצא לאור ע"י:
ישיבת עטרת שלמה
ידיעות ותמונות:
ארכיון ישיבת עטרת שלמה
כתובת להערות ולשליחת חומרים:
gilyon@asi.org.il
עיצוב ועימוד:
שיר ברנר - סטודיו אורגניל

פרשת מטות

וּמִקֵּנָה רַב הָיָה לִבְנֵי דָאֵבִין וְלִבְנֵי גַד עָצוּם מְאֹד (ל"ב א')

ואמרו במדרש אהאי קרא "שלוש מתנות נבראו בעולם זכה באחת מהן נטל חמדת כל העולם, זכה בחכמה זכה בכל, זכה בגבורה זכה בכל, זכה בעושר זכה בכל, אימתי בזמן שהן מתנות שמים ובאות בכוח התורה אבל גבורתו ועושרו של בשר ודם אינו כלום, שכן שלמה אומר 'שבתי וראה תחת השמש כי לא לקלים המרוץ ולא לגיבורים המלחמה וגם לא לחכמים לחם' וגו' וכן ירמיה אומר 'כה אמר ד' אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעושרו כי אם בזאת יתהלל המתהלל' וגו'. ומתנות אלו בזמן שאינן באין מן הקב"ה סופן להיפסק ממנו, שנו רבותינו: שני חכמים עמדו בעולם אחד מישראל ואחד מאומות העולם, אחיתופל מישראל ובלעם מאומות העולם, ושניהם נאבדו מן העולם. וכן שני גבורים עמדו בעולם אחד מישראל ואחד מאומות העולם שמשון מישראל וגלית מאוה"ע, ושניהם נאבדו מן העולם. וכן שני עשירים עמדו בעולם, אחד מישראל ואחד מאוה"ע קרח מישראל והמן מאוה"ע, ושניהם נאבדו מן העולם. למה? שלא היה מתנתן מן הקב"ה אלא חוטפין אותה להם. וכן אתה מוצא בבני גד ובני ראובן שהיו עשירים והיה לחם מקנה גדול וישבו להם חוץ מארץ ישראל לפיכך גלו תחילה מכל השבטים" (במד"ר כ"ב ז')

מאמר זה סתום, מהו ענין חטיפה זו? בעושר חיינו יכולים להבין ענין חטיפה, כשהאדם עושה עושר ולא במשפט, בגזלה, באונאה, וכיוצא בזה, אבל מהו ענין חטיפה גבי חכמה וגבורה? איך זה חוטפין חכמה? איך זה חוטפין גבורה?

אבל באמת כמו שיכול האדם לחטוף ע"י כחות הטבע הפשוט דבר שאינו שייך לו, כמו כן שייך ענין חטיפה בכל העניינים ובכל העולמות לפי מהותם. והנה מראשית הבריאה נסדרו כחות וסגולות הממשיכים לו לאדם שפע ממרומים, ששם השרוש של אוצרות הטובה שנבראו להיטיב לבריות, וכשהאדם מתעלה כולו לפי רצון ד', בהשתדלו באורייתא ומתדבק בו ית', שהוא מקור הטוב, ומגיע ע"י"ז לשפע הטוב ההוא, הרי הוא מקבל אותה מתנה מאת הקב"ה, כי כח התורה הוא הצינור האמיתי, שעל ידו יושפעו לו לאדם הצלחתו ואשרו לנצח

מאת ד' מן השמים, ואם זכה האדם להשיג איזו מעלה בגדר מתנת שמים, נטל חמדת כל העולם, אבל יש אשר האדם הגדול מגיע עד אוצרות הטובה ההם ומכיר את הכוחות המניעים אותן ויודע איך להשתמש בהם, ואז יוכל לפעול, ע"פ חוקי הטבע של העניינים ההם, להשיג על ידם שפע טוב והצלחה, אע"פ שלא התרומם כולו בכח התורה בכדי שיהי' ראוי ע"פ כל מהותו לטוב והמעלה ההם, אבל זהו רק בגדר חטיפה שישנה בעולמנו אנו, בדברים שאינם מגיעים לו לאדם באמת והרי היא גבורתו ועושרו של בשר ודם, שנטל לו בעצמו, שלא במתנת הקב"ה ואינה כלום כי לבסוף היא נטלת ממנו והוא נאבד מן העולם.

(מרחן המהרי"ל בלך זצ"ל, שיעורי דעות)

וּמִקֵּנָה רַב הָיָה לִבְנֵי דָאֵבִין וְלִבְנֵי גַד עָצוּם מְאֹד (ל"ב א')

נראה לומר שכוונתם היתה, שארץ סיחון ועוג אינה חשובה כשאר ארצות הכבוש, אלא שעל ידי שבכיבוש זה הראה ה' את גדלו שבכבוש הארץ יש בה תוספת מעלה וחל בה מצות ישוב הארץ. ובראותם שהארץ ראויה למקנה ראו שהם הראויים לקיים ישיבתה של זו הארץ ולכן גם הקדימו המקנה לטף כיון שרק מצד המקנה הוא שבאו לידי מחשבתם שהם הראויים לקיים ישוב ארץ סיחון ועוג. כן הייתה כוונתם הרצוי'.

אכן משה רבינו ע"ה דיבר אתם קשות מפני שעלולים הדברים להניא לב העם שלא יעמדו על כוונתם, וגם העיר אזהם שלמרות כוונתם ה' להם להקדים טפם למקנה כשהמדובר על זה שנשאר הטף לבדם והם יעלו לכבוש את הארץ. ודברי הביקורת שעל שבטי ה' המבוארים בדברי רז"ל הם מנקודת הדקדוק עם צדיקים שנתבע מהם על שהקב"ה הבוחר לבבות ראה בהם נטי' בדקות הנפש להממון וחשבון צדק שלהם לא ה' כולו טהור. ועי' בכ"ז.

(מרחן הגר"מ גיפטר זצ"ל)

וְהָיָה קִמְתָּם מִחַת אַבְתִּיכֶם מִרַבּוֹת אִנְשֵׁים חָטֵאים לְשָׂפוֹת עוֹד עַל דָּרוֹן אַף יְהֵא אֶל יִשְׂרָאֵל (ל"ב י"ד)
מה חומר וסכנה מצא בבקשתם התמימה לכאורה, שכל כך חרה אפז עליהם?

אלא, שעצם העובדא שבאה קבוצת אנשים ומבקשת לפרוש מן הציבור, הרי זה כבר מקרר את הכלל וגורם נזק לא יוכל לתקון. ואף שיש סיבה טובה לדרישתם אבל עובדא היא שנפרצה פרצה בהסכמה הכללית ובאחדות המטרה של הציבור. אשר על כן חמור המעשה הזה ואף שלא התכוונו אליו כלל, אבל הקלקול כבר נעשה.

(מרחן הגר"מ בלך זצ"ל)

פרשת מסעי

וַיָּשָׁב בָּהָ עַד מוֹת מִפְתֵּי הַיַּדֹּל (ל"ה כ"ה)
המשנה במסכת מכות דף י"א אומרת לפיכך אימותיהם של

כהנים מספקות להם מחיה וכסות כדי שלא יתפללו על בניהם שימותו. ומקשה בגמ' טעמא דלא מצלו הא מצלו מייתי והכתיב כציפור נודד וכו' כך קללת חינום לא תבוא, אמר ההוא סבא מפרקיה דרבא שמייע לי שהיה להם לבקש רחמים על דורם ולא ביקשו עי"ש.

והדברים מתמיהים, שבשביל זה כבר לא חשיב קללת חינום, והכהן הגדול אחראי עבור כל מעשה רציחה בשוגג אצל כל כלל ישראל מפני שהי' יכול להתפלל ואפשר שהיתה תפילתו מועלת להגן ע"ז. ובודאי שהכהן גדול התפלל על דורו שהרי ביוה"כ נכנס לפני ולפנים וביקש על כל ישראל, רק כנראה התביעה עליו היא שהיה יכול להתפלל ביותר כוונה וביותר עוז, והתביעה עליו גדולה כ"כ עד שכבר לא חשיב קללת חינום ותפילת הרוצחים תועיל שימות הכה"ג בעד חטא זה בלא זמנו. מה נורא עומק הדין וגודל האחוריות על האדם ובפרט על מי שיכול להועיל לזולת ולא הועיל.

ומפליא עוד יותר מה שמצינו במכות שם, אם עד שלא נגמר דינו מת כה"ג ומינו אחר תחתיו ולאחמ"כ נגמר דינו לגלות חוזר במיתתו של שני, ופריך מאי הו"ל למיעבד? (מאחר שלא היה עדין כה"ג כשהרג זה א"כ למה הוא נענש – רש"י) היה לו לבקש שיגמר דינו לזכות ולא ביקש.

ולכאורה מה תועיל תפילת הכה"ג כיון שנגמר דינו לחובה ע"י ב"ד הלא אלוקים ניצב בעדת קל והמשפט לאלוקים הוא, ואיך תתקבל תפילת הכה"ג שיגמר דינו לזכות אם באמת חייב גלות.

וראיתי לאאמור"ר צוק"ל בחומשו שפירש שיעיל באופן מרומה, ודוחק. ועוד ראיתי שהכוונה שיתפלל שכולם יהיו לחובה, וממילא יהי' פטור מגלות. ולדידי נראה, שהתביעה היא כי בעת שקרוב של אדם עומד למשפט מוות, הקרוב מתפלל ואומר תהלים להצלתו בלי חשבונות אם נכון הדבר להתפלל ואם תועיל תפילתו או לא, כי על כל פשעים תכסה אהבה. ומכיון שלא התפלל סימן שהיה חסר לו האהבה שצריכה להיות להכה"ג – מנהיג ישראל, להרוצח. ולכן ישנה תביעה עליו ותועיל תפילת הרוצח שימות, ולכן אימותיהם מספקות להם מזון. נורא ואיום עומק הדין והאחוריות הגדולה על מנהיג ישראל ולכל מי שיכול להושיע.

(מרחן הגר"ב סורצקין זצ"ל)

וַיָּשָׁב בָּהָ עַד מוֹת מִפְתֵּי הַיַּדֹּל (ל"ה כ"ה)

בערי מקלט שינוס שמה רוצח נפש בשגגה, יהיה שם עד מיתת הכהן הגדול, שמיתתו מכפרת עליהם. וזהו משום שהמיתה של אדם גדול פועלת ועושה רושם על האדם לשפרו ולהיטיבו. ועוד יותר ראיתי בשם הרמב"ם במורה נבוכים שלכאורה הרי יש לחוש שגואל הדם יפגעו ויהרגו וכו' המורה נבוכים שמיתת הכהן הגדול פעלו לרכך את נפש האדם אפילו של גואל הדם ולא יצמא כבר לדמו.

אבל זהו גם באופן סגולי שהרי מיתת כהן גדול מכפרת עליו אפילו לאחר מות הרוצח שחרי רוצח כשמת בערי מקלט צריך לקברו שם וכדכתיב שם שם תהא קבורתו. אבל לאחר מיתת הכה"ג יכולים להוציא עצמותיו ולקברם בקברי אבותיו. אבל מיתת הרוצח גופא לא כיפרה עליו ואסור לקברו מחוץ לערי מקלט.

(מרחן הגר"ב סורצקין זצ"ל)

בענין הפסק ד' שיטין בין במדבר למשנה תורה ובדין חומש דברים רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סודוצקין שליט"א

הפסק ד' שיטין בין במדבר למשנה תורה

בגמ' גיטין דף ב' א'. בתוד"ה המביא, כתבו וז"ל "ומה שנוהגים לכתוב י"ב שורות בגט אומר ר"ת משום דגט בגימ' י"ב ור"י שמע בשם רב האי גאון ובשם ר' סעדיה משום דכתיב ספר כריתות

בשיעור י"ב שיטין המפסיקין בין ארבעה חומשי ספר תורה כדאמר בבבא בתרא (י"ג א') שצריך להניח ארבעה שיטין בין כל ספר וספר, והפסק שבין וידבר משה למשנה תורה לא חשיב שאינו אלא חוזר ושונה מה שלמעלה" עכ"ל.

והנה איכא לאקשווי דבאמת אמאי כלל וכלל ד' שיטין איכא בין וידבר משה למשנה תורה דהרי כל דינא דבעינא לד' שיטין הוא מטעמא דמילתא דכריתות, ואולם כתבו התוס' דלא חשיב היות שחוזר ושונה מה שלמעלה א"כ אמאי בעינא כלל לדינא ד' שיטין וצ"ע.

והנה יעוי' ברמב"ם (הל' ספר תורה פ"ז ה"ז) ושם "מניח בין כל חומש וחומש ארבעה שיטין פנויות בלא כתיבה לא פחות ולא יותר ויתחיל החומש מתחילת שיטה חמישית". ויעוי' עוד (שם, הט"ו) "מותר לדבק תורה נביאים וכתובים בכרך אחד ומניח בין כל חומש וחומש ד' שיטין ובין נביא לנביא ג' שיטין" עכ"ל. ולכאורה דברי הר"מ צ"ב דאמאי שנה לזו ההלכה דבעינא ד' שיטין בין חומש לחומש בין בה"ז ובין בהט"ו בדינא דמדבק תורה נביאים וכתובים כאחד, וצ"ע.

תרי דיני בד' שיטין

והנראה לומר בכל זה דהנה יעוי' מש"כ הר"מ עוד (שם, הט"ז) וז"ל "כרך זה שיש בו תורה נביאים וכתובים אין קדושתו כקדושת ספר תורה אלא כחומש מן החומשין.

כריתות במדבק ספר תורה כדביארנו מ"מ איכא עוד הלכה והוא מהל' צורת הכתיבה דבזה ודאי לא אישתני ספר תורה מחומש.

ולפי"ז יובנו היטב דברי התוס' דהא דבעינן ד' שיטין בין חומש במדבר לדברים אע"ג דאין הוא מלתא דכריתות כדכתב התוס' דרק הוא חוזר על שלמעלה, מ"מ בעינא לדינא דארבעה שיטין מלתא דצורת הכתיבה וכחומש מן חומשין וחלוק ביסוד דינו מבראשית וכו' דשם ההפרדה היא נמי מלתא דכריתות.

גדר חומש דברים

והנה הראוני בספר קול יעקב הביא שהג"ר יעקב שאל קמיה הגר"א אמאי פתח חומש דברים בלישנא ד' אלה הדברים אשר דיבר משה"כ בשאר חומשים פתח ב' וידבר משה את דברי ה' . ועוד אמאי כל המקראות בחומש דברים הוא בלשון 'אנכי משא"כ בשאר החומשים דהוא בלשון גוף שלישי. ותירץ הגר"א דכל ד' החומשים הוא מבחינת שכינה מדברת מתוך גרונו של משה משא"כ חומש דברים הוא מבחינת נבואת משה. עכ"ד.

ושפיר אתיין כדברינו דחומש דברים אינו כשאר החומשים אלא דינו כחומש בין החומשין ורק דאיכא תנאי בשביל שיחול שם ספר תורה על שאר החומשים שיהיה בצירוף גם חומש דברים אבל לא דחומש דברים הוה במהותו ספר תורה אלא הוה כחומש בין החומשין, וא"כ הא דבעינא ד' שיטין בחומש דברים הוא אינו מלתא דכריתות כדבי' תוס' אולם בעינא לד' שיטין מדין צורת הכתיבה כשאר החומשין. ועי'.

(בנין שלם)

בפרשתנו מובא המעשה של נחלת בני גד ובני ראובן, וכך נאמר: 'ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד עצום מאוד וכו' כה עשו אבותיכם וכו' והנה קמתם תחת אבותיכם תרבות אנשים חטאים לספות עוד על חרון אף ה' את ישראל וכו' ויאמרו גדרות צאן נבנה למקננו פה וערים לטפינו ואנחנו נחליץ חושים לפני בני ישראל" (ל"ב א-יח).

וצריך להבין, מה הדקדוק הזה שנאמר בתחילה, בשלמא מה שאמר "מקנה רב" הוא מציאות, אבל מה התוספת שהוסיף "עצום מאוד". עוד צ"ב במה השווה משה רבינו וראה בחטאם את השייכות לחטא המרגלים, שהרי שם ה' החטא הפקוק באמונה בה', 'מבלי יכולת ה' להביא אותנו', ואילו כאן לא היה אצלם שום שייכות לפקוק באמונה.

ע"פ "נחלה מבוהלת בראשונה ואחריתה לא תבורך" (משלי כ') מפרש רש"י "כגון בני גד ובני ראובן שמהרו לטול חלקם בעבר הירדן ודברו בבהלה שנאמר גדרות צאן נבנה למקנינו פה וערים לטפנו, עשו את העיקר טפל שהקדימו צאנם לטפם, ואחריתה לא תבורך, שגלו כמה שנים קודם שאר השבטים".

וכתוב כאן ברש"י, שהחטא והבעיה של בני גד ובני ראובן היו שהם דיברו בבהלה, ובכך שעשו את הטפל לעיקר והעיקר לטפל. ובאמת את ההנהגה הזאת מצאנו בחטא המרגלים, שנאמר "ותקרבון אלי כולכם" ואומר רש"י "בערבוביא". זה ענין הבהלה. וזה גרם ל"ויבכו העם בלילה ההוא", הבכייה שגרמה לבכייה לדורות.

וכן מצאנו שם ענין זה של 'עשו טפל לעיקר', הנה אצלינו משה מציין בדברו אל בני גד ובני ראובן את חטא אבותם מה שעלו עד נחל אשכול, ויש להבין מה המיוחד בנחל אשכול. והנה אומרים חז"ל שבשעה שנכנסו בני גד ובני ראובן לארץ וראו כמה זרע יש בה וכמה נטע יש בה אמרו טוב מלוא כך אחת נחת בארץ הזאת ממלוא חופניים בארץ אחרת.

ויתכן שזו גם הכוונה במרגלים, שהרי הם ראו את הנטע ואת הזרע. אבל, אף שהקב"ה קורא לארץ ישראל זבת חלב ודבש, מכל מקום עיקרה הוא מה 'שנאכלה בקדושה ובטהרה' והמרגלים הפכו את הטפל לעיקר והעיקר לטפל שהם דיברו עם ישראל על פריה, ובזה הם החטאו את ישראל עד שבאו למצב של בכייה לדורות.

ובענין שהפכו בני גד ובני ראובן את העיקר

הומדת הפיכת הטפל לעיקר מודינו המשנה הגאון הצדיק רבי יוסף דיוויל שליט"א

לטפל, כתוב במדרש תנחומא (מטות ה') "ילמדנו רבינו כמה מתנות נבראו בעולם, כך שנו רבותינו שלוש מתנות ברא הקב"ה בעולם חכמה וגבורה ועושר וזה אדם לאחד מהם נוטל חמדת כל העולם וזה בחכמה וזה בכל, וזה בגבורה וזה בכל, וזה בעושר וזה בכל, אימתי? בזמן שהם מתנות שמים ובאות מכוח הגבורה של הקב"ה אבל גבורתו ועושרו של אדם אינה כלום וכו' וכן ירמיה אמר כה אמר ה' אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגיבור בגבורתו ואל יתהלל העשיר בעושרו כי בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי". וממשיך המדרש "וכן אתה מוצא בבני גד ובני ראובן שהיו עשירים הרבה והיה להם מקנה גדול וחייבו את ממונם וישבו להם חוצה לארץ לכך גלו תחילה מכל השבטים".

ועוד מוסיף המדרש "זה שאמר הכתוב לב חכם לימינו וגו' זה משה ולב כסיל לשמאלו אלו בני גד ובני ראובן שעשו את העיקר לטפל והטפל עיקר, למה שחיבבו נכסיהם יותר מגופם שאמרו למשה גדרות צאן נבנה למקננו פה תחילה ואחר כך ערים לטפינו אמר להם משה לא תעשו כך עשו את העיקר תחילה בנו ערים לטפכם ואחר כך גדרות צאן למקניכם".

הרי שכתוב כאן שעיקר החטא שלהם היה במה שכל כוונתם ומחשבתם היה סביב ענין הממון והנכסים, עד כדי שחיבבו את ממונם יותר מגופם. ובזה יש לפרש הלשון "מקנה רב". כי זה לשון עשיו שאמר ליעקב "יש לי רב" והלשון רב הוא לא לשון כל אלא רב, כי הוא הלשון של זה שמרגיש תמיד שחסר לו ואין לו די.

וכיון שאצלם עצם הממון היה המטרה הרי הם הרגישו בזה קשר וחשיבות לענין הזה, וזה היפך ממש ממה שאמר יעקב שזכה להרבה גשמיות "יש לי כל" כיון שהכל יש לו ואין הוא צריך עוד והיה שמח בחלקו. כי ענין הגשמיות היה טפל אצלו. ובוודאי שאדם מחויב וצריך לדאוג לגשמיות שלו, אבל רק בצורה כזאת שהגשמיות הוא כטפל לעיקר ולא כמטרה חשובה.

וזה היה חששו של משה רבינו כאן וקפדתו. כיון שראה שהם מחבבים את ממונם יותר

מגופם, שהם מקדימים את גדרות הצאן לערים לטפם. ואם האדם הופך את הטפל לעיקר ממילא העיקר הופך לטפל, כיון שאחד דוחה את חברו ואין בכוח האדם שיהיו אצלו שני דברים חשובים, והאחד דוחה את חברו.

מצינו בשו"ע בהל' תשעה באב (תקנ"ה) שכ' יש מי שנוהג לשכב בליל תשעה באב מוטה על הארץ ומשים אבן תחת ראשו וברמ"א כ' ויש לאדם להצטער בענין משכבו בליל תשעה באב שאם רגיל לשכב וכו' ויש בנ"א משימים אבן תחת מראשותיהם זכר למה שנאמר וייקח מאבני המקום שראה החורבן".

ועל הפסוק הזה של ויקח מאבני המקום ידוע דברי חז"ל מלמד שהקב"ה הראה ליעקב בית המקדש בני וחורבן ובניו. ולכאורה הדבר טעון ביאור מדוע דווקא בענין זה ששם אבן תחת ראשו בשעה שראה החורבן דווקא בזה אנחנו עושים זכר לחורבן.

וביאר היערות דבש בביאור התשובה של ירמיה לאפלטון שכל החכמה שלנו היא מגיעה מהעצים והאבנים ולכן אנחנו בוכים על זה. כי התכלית של בית המקדש היה שעל ידי האבנים הללו המשמשים את האדם להתקרב לקב"ה, זה הכוח לשאוב את רוח הקודש ואת כל החכמה. בית המקדש הוא מקום החיבור של השמים והארץ. זהו המקום בו אפילו הדומם מתעלה לקדושה, המקום בו הגשמיות מגיעה לתיקונה השלם, והופכת לרוחנית ולחלק מעבודת ה'.

כאשר יעקב אבינו הלך לישון שם הרי כל האבנים רבו שם על מי יניח הצדיק את ראשו כידוע, כי זה היה מקום המקדש. וזה היה ההכנה לבית המקדש שתכליתו הוא שאפילו האבנים של בית המקדש הם משמשים לתכלית הבריאה ואינם גשמיים אלא רוחניים. וזהו טעם מה שעושים זכר לחורבן דווקא בזה. מדוע דווקא על ידי אבן? כדי לעורר את האדם לזכור את התכלית. ואפילו כל אבן שבעולם יש לו תכלית רוחנית.

נדמה לי שבאמת כלונו שייכים בדבר הזה, אבל אם נתחזק קצת לחפש ולדאוג ליותר תוספת רוחניות ועוד תוספת רוחניות, נצליח. כי כל שורש החורבן הוא מגיע ממה שהפכנו את הטפל לעיקר אבל אם אנחנו נתרומם קצת, אפילו קצת, אז נהפוך בזה את העיקר האמיתי לעיקר. וממילא העיקר שלנו הגשמי יהפוך לטפל.

(משיעור דעת, ע"ד הכותב בלבד)

יש לעיין

שאלות לחידודא שנערכו ע"י הרה"ג ר' **יעקב יונגרמן שליט"א** (מאות א' עד ט') ו**הרה"ג אהרון חיים הופנר שליט"א** (מאות י' עד י"ז), מרבני הישיבה במודיעין עילית, מתוך הסוגיות הנלמדות בין כותלי בית המדרש, להתבשם מאוויר הפסגות ולצלול אל עמקי ההוויות.

יושבי בית המדרש מוזמנים להציע את תשובותיהם בלשון קצרה וברורה ולשולחם בפקס 1533-6164903 או בדוא"ל: gilyon@asi.org.il חלק מהתשובות יפורסמו אי"ה בגליון הבא.

ו. ברכה על מצות שחיטה

הבעל המאור (סוף פסחים) **הקשה, מדוע באכילה בסוכה יש ברכה כל ז' ימי סוכות, ואילו באכילת מצה יש ברכה רק לביל הסדר, הרי שניהם זהו מצוה קיומית. ותירץ הבעה"מ, דבסוכה אדם מוכרח להשתמש בסוכה כל ז' ימים, דאי אפשר בלי שינה ג' ימים, אבל מצה אינו מוכרח לאכול כל ז' ימים דיכול לאכול אורז ודוחן, ולכן לא תיקנו ברכה. וצ"ע איך מבואר בבעה"מ דאין ברכה על מצוה קיומית, מאי שנא משחיטה דמברכים אע"פ שאין חיוב לשחוט ורק כשרוצה לאכול צריך לשחוט (ויעויין בט"ז (י"ד סי' א' סק"ז) בגדר ברכת שחיטה)?**

ז. "ביטול ברוב" ביין של קידוש

מנהג העולם, **לשפוך אחרי הקידוש מעט יין מהגביע לכוסות השומעים כדי שיטעמו מיין הקידוש**. וצ"ע **הרי כששופכים מעט מיין הקידוש לכוסות שיש בהם כבר יין, מיעוט יין הקידוש בטל ברוב יין אחר, ואין כאן מעלת יין של קידוש (ויעויין בשי"ך (י"ד סי' צ"ט סקכ"ב) שדן, אם שייך ביטול ברוב בהיתר בהיתר)?**

ח. ברכה על מצוה משום סכנה

תוס' (חולין ק"ה א' ד"ה מים) **כתבו בשם הבה"ג, דמים אחרונים אין מברכים עליהם ברכת המצוות, כי אינם אלא לצורך האדם לינצל מסכנה של מלח סדומית**. והרעק"א **תמה, מדוע מברכים על מצות מעקה, הרי עיקרו לינצל מסכנה (יעויין בחזו"א חו"מ ליקוטים סוף ב"ב)?**

ט. ביטול איסור לכתחילה

הרשב"א (חולין צ"ח ב') **כתב, דהאיסור לבטל איסור לכתחילה זהו רק איסור דרבנן**. וצ"ע **דהגמ' (קידושין ג"ז ב')** **מוכיחה דציפור המשולחת במצורע מותרת באכילה, כי אילו הציפור אסורה נמצא דבשילוח הציפור מכשילים אדם אחר באיסור ולא אמרה תורה שלח לתקלה, וצ"ע מנין לנמ' הציפור מותרת, דלמא הציפור אסורה וכשמשתלחת מתערבבת עם שאר ציפורי העולם ומותרת מדין "ביטול ברוב", ואין לומר דמ"מ אסור לבטל איסור לכתחילה, דהרי כאן מיירי כלפי דאו' ולדעת הרשב"א הנ"ל מדאו' מותר לבטל איסור לכתחילה (יעויין בנוב"י (תניינא י"ד סי' מ"ה) בזה)?**

י. ביטול יבש ביבש לרבי יהודה

דעת התוס' ביבמות פב. בד"ה רבי, שכל דברי רבי יהודה שמין במינו לא בטל, היינו בתערובת לח בלח, דומיא דדם הפר ודם השעיר, אבל יבש ביבש חד בתרי בטיל. ומוכח בתוס' שם פא: ד"ה רבי יהודה שגם מדרבנן בטל ברוב בכה"ג.ויש להקשות, למה לר"י לא גזרו על תערובת יבש ביבש מין במינו שלא יבטל, גזרה שמא יבשלם יחד ויהיה דינם כתערובת לח

בלח, וכמו שמצינו כע"ז לדידן בתערובת יבש ביבש מין בשאינו מינו דמדרבנן צריך שישים כדי לבטלו, גזירה שמא יבשלם יחד ויבוא לאיסור דאורייתא של טעם כעיקר. (רמ"א סי' ק"ט סעיף א' וט"ז שם ס"ק ב' וש"ך שם ס"ק ט'). וצ"ע. (עי' ס' אמרי בינה דיני בשר בחלב ותערובות סי' ט')

יא. אכילה של כל התערובת לאדם אחד

השו"ע ביר"ד סי' ק"ט ס"א כתב בדין ביטול יבש ביבש חד בתרי, ויש מי שאוסר לאוכלם אדם אחד אפילו זה אחר זה.

ויש לעיין, האם מותר לאדם אחד לתת את ג' החתיכות לג' בני אדם לאוכלן, או שיש בזה משום לפני עור, שהרי באחת מנתינות אלו יש מכשול, וא"כ כלפי המכשיל שהוא אדם אחד לא מהני הביטול ברוב.

וכע"ז יל"ע בדין מי שאכל שתי חתיכות, האם מותר לו לתת את החתיכה השלישית לחברו לאוכלה, או דנימא שאע"פ שלחברו מותר לאוכלה, מ"מ אסור לו לתת את החתיכה הזו לחברו, כיון שכלפי המכשיל לא מועיל הביטול ברוב, ויש בזה איסור לפני עור כמו שאסור לו לאכול חתיכה זו.

עוד יל"ע בדין אחד שכבר אכל שתי חתיכות, ובא חברו והכשיל אותו באכילת השלישית, האם יש בזה משום לפני עור, שהרי נכשל באכילה שאסורה לו, או שהמכשיל יכול לומר שהאיסור היה בראשונות ולא בחתיכה השלישית, וכלפיו חתיכה זו בטלה ברוב. ועיין.

יב. ביטול ברוב בהפרשת תרו"מ

יל"ע בדין משגיח כשרות המעשר מספק את כל הפירות והירקות מדי יום עם קבלתם בחנות, (לחשוש שמא גדיין לא תוקנו כדין), ודרכו שאוסף תחילה את כל ההפרשות לתוך שקית, וזא אומר את נוסח ההפרשה בלא ברכה.

ופעם אחת התעורר להסתפק, שבאותו יום הביאו 100 ק"ג קישואים ממקום אחד ועוד 50 ק"ג ממקור אחר, והוצרך להפריש יותר מאחד ממאה מכל אחד מהם, (שהרי אם יפריש ממקום אחד על הכל, יש לחוש שמא אחד מתוקן ואחד טבל והר"ל מן הפטור על החיוב ולא יצא בהפרשה זו מידי ספק). ויש לדון, האם חיישינן שמא רק ה-50 ק"ג אינם מתוקנים כדין, ונמצא שכשנותן את היותר מ-0.5 ק"ג שמפריש מהם בתוך השקית ה"ז בטל בהיותר מ-1 ק"ג שהפריש מה-100 ק"ג, (עכ"פ מדאורייתא), דחד בתרי בטל, וא"כ כל הקישואים שבתוך השקית דינם כמתוקנים, ושוב באנו לחשש הפרשה מן הפטור על החיוב. וצ"ע.

יג. ביטול מקח בכלי אכילה טבול

יש לדון בדין אחד שקנה כלי אכילה והטבילו, האם מותר לו להחזיר את הכלי לחנות (בהסכמת המוכר) באופן שהמוכר יהודי והכלי אינו חוזר להתחייב בטבילת כלים, או שעליו לחשוש שהלוקח יטבול את הכלי ויברך על הטבילה שלא כדין, שהרי אינו יודע שהכלי טבול.

ואולי יש לדון שבאופן זה הכלי חוזר ומתחייב בטבילה, כיון שהתערב בשאר הכלים שבחנות החייבים בטבילה, ובטל ברוב. ויל"ע בכ"ז. (עי' ט"ז יר"ד סי' ק"כ ס"ק י' ושו"ת שואל ומשיב שתייטאה סי' נ"א)

יד. חולין על טהרת תרומה בבשר

בחולין לד. מבואר שהאוכלים חולין על טהרת תרומה (שמקפידים שהחולין לא יקבלו טומאה אפילו משני לטומאה), אינם מקפידים בכך אלא בפירות ולא בבשר, כיון שלא שייך בשר של תרומה. ופירש"י, (בד"ה דקתני בשר) דפירות חולין אדם מתפיסן בטהרת תרומה כדי שיהא רגיל להתנהג בטהרת תרומה, שאם תתחלף לו תרומה בחולין ויאכל תרומה בחזקת חולין יהא אוכלה בטהרה, אבל בשר ליתא בתרומה, ואין כהן מתפיס לבשר חולין טהרת תרומה, משום דלא מיחלפא ליה תרומה בבשר חולין שיבוא לאוכלה כדרך החולין.

והקשה הרב ידידיה אלבז שליט"א (מחכמי הכולל במודיעין עילית), לפי מה שהביא הרמ"א ביר"ד סי' צ"ב ס"ד שי"א שבכל האיסורים אמרינן חתיכה נעשית נבילה, (דלא כשוי"ע שם), א"כ משכחת לה בשר של תרומה באופן שנתבשל בשר עם פירות תרומה שיש בהם בנותן טעם, שאז יהיה דין הבשר כדין תרומה ויקבל טומאה משני לטומאה. וצ"ע.

טו. דין החלב באיסור בשר בחלב

בחולין קח: הוכיחו שבבשר שבחלב גם החלב נאסר ולא רק הגדי (הבשר), מהא דחצי זית בשר וחצי זית חלב שבישלן זה עם זה לוקה על אכילתו.

ולכאורה קשה מכאן על שיטת ר"ת (שהביא הש"ך יר"ד סי' צ"ח ס"ק ו') שבדין טעם כעיקר נתחדש שההיתר נהפך לאיסור וממילא האוכל מהתערובת לוקה על כל כזית וכזית מהתערובת כולה, דא"כ מנ"ל שבאמת החלב אסור, אולי רק הבשר אסור, אלא שהחלב מצטרף לזזית מדין טעם כעיקר. וצ"ע. (עי' חזו"א יר"ד סי' כ"ד ס"ק ה')

טז. איסור מראית העין בבשר בחלב

המשך חכמה בפרשת וירא (י"ח ח') עה"פ ויקח חמאה וחלב ובן הבקר וגו', פי' שלא היה כאן איסור בשר בחלב, כי הביא לפניהם חלב של בן פקועה שאין בו איסור בב"ח, כדמצינו בדין חלב שחוטה שנתמעט בחולין קיג.: בחלב אמו כתיב ולא בחלב שחוטה.

וקשה, הלא אברהם אבינו קיים את כל התורה כולה., ואפילו איסורים דרבנן, (יומא כח:) וקיי"ל (יר"ד סי' פ"ז ס"ג) דאפילו בשר בחלב שקדים אסור מדרבנן משום מראית העין, ולכאורה כ"ש בשר בחלב בן פקועה. וצ"ע.

יז. ברכת הציצית בטלית שאולה

בתוס' בחולין קי: בד"ה טלית מבואר שמה שטלית שאולה חייבת בציצית לאחר ל' יום, אינו מדאורייתא, אלא לפי שנראית כשלו חייבוהו חכמים. וצ"ב, דמכיון שאינו מצווה אלא מפני החשד, למה מברכים על מצוה זו, (כדמשמע בהמשך דברי התוס' שדנו האם קודם ל' אפשר לברך, ומשמע דאחר ל' פשיטא שמברך). ומאי שנא מהמבואר ברמ"א או"ח סי' תרע"א ס"ח שהמדליק נר חנוכה בשני פתחים מפני החשד אינו מברך בפתח השני. וצ"ע. (עי' מגן גבורים סי' י"ד אלף המגן ס"ק ה' וחי'דושי כתב סופר עמ"ס חולין שם).

תשובות שנתקבלו מהקוראים לאחת מהשאלות שפורסמו בגליון "והודעתם" 4 – ניסן תשפ"ב

הוא במקום הדיינים עצמם וזהו נחשב "קבוע" ולא מועיל בזה רוב, ותירץ המרדכי **דבדיינים הספק איך הדין לא נוצר מגוף הדיינים אלא מהדיבור שפורש מהדיינים, ואי"ז קבוע אלא כל דפריש מרובא פריש. ולפי"ז י"ל, דבדיינים כשמיעוט דיינים פוטר הדיבור ניכר רק בשעת הדיבור ואח"כ כבר אינו קיים, ואי"ז נחשב שהמיעוט ניכר.**

אך לכאו' צ"ב, דמכיון שהיום אנו דנים לפי הדיבור שנאמר מקדם, נמצא דגם עכשיו מיעוט הדיינים הפוטרים ניכר.

ב. **יש שתירצו** דיסוד סברת הרשב"א דבאופן שהמיעוט ניכר לא שייך ביטול ברוב הוא, דהנהגת התורה של ביטול ברוב נאמר רק "בספק" וכשהמיעוט ניכר וניתן להפרידו אין "ספק", אבל בדיינים אמנם מיעוט הדיינים הפוטרים ניכר מ"מ עדיין יש לנו "ספק" אם לפסוק כרוב או כמיעוט, ושייך בזה דין ביטול ברוב לבטל דעת מיעוט הדיינים.

זכרון קדושי טעלו מאמרו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליהו מאיר בלזק זצוק"ל

לקביעות יום כ' תמוז
לזכרון קדושי ישיבת טעלו וראשיה הי"ד – תמוז תש"י

אחר העיון בהבהרת ההכרה בקביעות מועד למעשים נאותים לזיכרון קדושינו היקרים אשר מסרו נפשם על קדושת השם ביום כ' תמוז שנת תש"א, נתברר אצלי נקודות דלהלן:

א. כל מי שידע להחשיב את המשכת העבודה לתורה, דעת ויראת ה' שקבעו רבותינו מצוקי הישיבה הקד', יודע עד כמה חשוב הוא להיות זיכרון רבותינו וחברינו חי בלבנו כדי לקבוע ע"פ זה את דרך עבודתנו העתידה. עולה על זה החשיבות להיות זיכרון רבותינו וחברינו הקד' חרות בלבנו, למען נוכל לשאוב רגעי קודש מרגעיהם האחרונים בעת שמסרו נפשם על קדוש השם.

זולת זאת עלינו לקבוע אבל ביום המר והנמהר, יום חורבן ישיבת טעלו ומות ראשי הישיבה יחד עם תלמידיהם, כי גדולה מיתת צדיקים מחורבן בית אלוקינו. ומה גם כי אתם יחד חרב מקדש הישיבה הקדושה דטעלו במקום אשר עשרות שנים היו מפכים בה חיי תורה ואורה לכל העולם.

אולם כשהגיעו אלינו השמועות המבהילות ההן לא היינו עדיין במצב של התבוננות והתבררות לדעת מה שעלינו ללמוד מכל המאורעות הללו, ועל מה עשה ה' ככה לנו. אבל ככל שאנו מתרחקים מהרושם הראשון המזעזע, נחלשת ההרגשה הפנימית ומורגש יותר הצורך בהתבוננות וחינוך ההכרה שאלמלא זאת יהיה זיכרון קדושינו בלי טעם והרגשה, וגם מסוגלים אנו יותר לגשת לברור הדברים ולתת לזיכרון הקדושים את התוכן הדרוש. לכן אחרי עבור תשע שנים מהיום הנורא והמבהיל ההוא, בו נספו קברניטי התורה, סופריה ולומדיה בישיבת טעלו והשנה שבה נשמדו קהילות ישראל זקניהם ונעריהם נשיהם וטפיהם, הננו מרגישים כי לנו הקרובים אל חללי בני ישיבתנו החובה לקבוע מועד מיוחד, שהוא יום הזיכרון של קדושי ישיבת טעלו ומתוך כך ישתקף אצלנו גם צער צרת הכלל אשר גם חובה זו מוטלת עלינו בתוך כלל ישראל.

ב. ידוע כי כל מאורע שאירע באיזה יום משאיר רושם לדורות לטוב ולמוטב וגם אנחנו צריכים לדעת כי ביום ההוא אשר הגיעתנו הצרה הגדולה היא מדת הדין מתוחה ח"ו עלינו, ולכן עלינו להתחזק ולהרבות בתפלה ותחנונים לפני הקב"ה שירחם עלינו ולא יוסיף לדאבה עוד.

אולם גם זאת עלינו לדעת כי אם נבין להכיר את השגחת הבורא ונתקרב אליו, יש ביום זה הסגולה להתעלות ולהגיע לרצונו יתב' ביתר שאת וביתר עז, כי בהתגלות מדת הדין ע"י העונשים שהם באמת לטובתנו, יש ג"כ

התקרבות של ההשגחה העליונה אל עמו ישראל, במה שנאמר קרא עלי מועד לשבור בחורי (איכה).

ג. על כל זה, אנו מכירים כי ביום זה נתגלתה גבורה נפלאה ועוז רוח מאת קדושינו, אשר מסרו נפשם על קדוש השם מתוך מנוחת הנפש והתכוננות של קדושה ליחוד את שם ה' ולהתדבק בו במסרם את נפשם אליו, ורושם הימים הקדושים ההם צריך להישאר אצלנו לשאוב מזה עוז ועצמה, גבורה וגאון, בהכירנו את גבורתם הנפלאה אשר הראו בקבלם עליהם דין שמים מתוך הכנת הנפש וקדושה עלאה, וחייבים אנחנו להגדיל ולהדגיש ביחוד את ההכרה כי גבורה אין משמעה רק כח גשמי ומלחמת אגרוף, כי אם אמנם זה דרוש במקום שיש בו תועלת להצלה, בכל זאת לא בזה משתקפת הגבורה האופיינית של עם ישראל – עם ה' – אלא דווקא בהתקדשותם לעלות למדרגה גבוהה לקבל דין שמים במנוחת נפש ובשמחה מבלי להתעסק בשעה קדושה זו בהתאבקות שאין בה תועלת, בזה התרוממו למדרגת הקדושה והראו גבורת קדושי ישראל, אשר במיתתם הביאו לנו חיי נצח גדולה ותפארת עוז ועוצמה.

ובידענו כמה גבורה הראו רבותינו הקדושים יחד עם תלמידיהם בשעת השמד, עלינו לשאת את זיכרונם בגאון ולשאוב גבורה ואומץ במלחמתנו – מלחמת ה' – להגדיל תורה ולהאדירה ולקדש שם שמים בעולם.

והיה בהיות חרות על לבנו זיכרון מחוללי הישיבה וראשיה קדושיה טהורה, אשר שזרו את שלשלת הקדושה ושזכינו להמשיכה גם אחר החורבן, ובהיות אנחנו והתלמידים, הדורות הבאים של הישיבה הקדושה, קשורים ומאוגדים אל עברינו הרחוק והקרוב תמיד, תעמוד לנו זכותם להצליח במפעלנו ולמלא את תעודתנו הנשגבה להתפתח ולפתח אחרים בעומק דעת התורה ע"פ אמתת דרכה, להתחזק באמונת ה' ולחיות על פיה ולקדש שם שמים בעולם.

ד. לתכלית זו עלינו לקבוע את יום הזיכרון יום כ' תמוז ליום תפילה ותחנונים ובאמירת סליחות ומזמורי תהילים נאותים לזה, מלבד העלאת דברי תורתם שהם זיכרונם, ולוים אבל אשר יעורר אותנו להתבונן בחיי הקדושים אשר אבדנום בעוונותינו ולהתחזק בעבודת ה' ויראתו אשר זה ישאיר עלינו ועל הבאים אחרינו רושם של חיזוק והכרה בחובתנו ובתעודתנו הקדושה.

שְׂמֵחָנוּ כִּימֹת עֵינֵינוּ שְׁנוֹת דְּאֵינוּ דְּעָה

ועבודת הקודש שקיבל מרבותיו בישיבת טעלו בליטא.

בנאומי, סיפר על בעל ה'שאגת אריה' עת הוכתר לכהן כרב בעיר 'מץ' שדיבר בנאום ההכתרה על הסבל הרב שהיה מנת חלקו ברוב שנותיו, והתפלל להקב"ה "שמחנו כימות עניינינו" – שיזכה להנהיג את קהילתו מתוך שמחה וכפי מנת העינוי שסבל בחייו. בסיום דבריו נשא אאמור"ר זצ"ל אף הוא תפילה מלאת רגש להקב"ה: "שמחנו כימות עניינינו" שאזכה להמשיך את מסורת ועבודת הקודש מתוך שמחה, כאותם הימים שחוייתי בהם קושי ועינוי.

בהקדמת ספר הזיכרון למרן ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי קטן זצוק"ל מספר בנו שליט"א:

שמחת בר המצוה הראשונה שזכה אאמור"ר זצ"ל לחגוג ליוצא חלציו לאחר המלחמה היתה בעת שהגעתי למצוות, הסעודה התקיימה ביום שבת קודש, בחדר האוכל של הישיבה, בהשתתפות כארבע מאות תלמידי הישיבה, עם עוד כמאה וחמישים בני משפחה ואורחים, אאמור"ר זצ"ל הרחיב בדרשתו והודה לקב"ה שזיכהו להינצל מן התופת כאחד מעיר ושנים ממשפחה, להקים את הישיבה, ולהמשיך את המסורת

מפיהם אנו חיים

משולחנם של דבותינו ראשי הישיבה שליט"א בענין דינא

משא דבני ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזנר שליט"א

קיום הדורות הוא בהתבטלותם לדורות הקודמים

נמסר בישיבה הקד' בי"ב העקדה - כ' תמוז תש"פ

להתקשר לחורבן בית המקדש על ידי החורבנות והפורענויות שקרו לנו ולבני דורנו.

המשיך ר' מרדכי ואמר כך, "כיון שאני מטעלז, אני רוצה לספר את מה שהיה בטעלז, ומי שהגיע ממקום אחר יכול לראות את הדברים ששייכים למקומו, כל אחד יכול לקבל איזו שהיא שייכות לחורבן ולאבלות, על ידי החורבן והאבלות שהוא מכיר".

ואז הוא התחיל לתאר, איך היתה הישיבה בטעלז, ובדמעות הוא אמר, "על הרב'ה אני לא מעז לדבר, אבל אני כן יכול לדבר על הבעלי בתים שהיו בטעלז", וכך הביא דוגמאות של יהודים שהיו נקראים פשוטים שעבדו לפרנסתם, וסיימו כמה וכמה פעמים ש"ס, והיו דבוקים באהבת התורה ובכבוד התורה, וסיכם את דבריו, "את מה שקרה לנו אנחנו יכולים להכפיל בכמה וכמה, וזה השייכות והקשר שלנו לחורבן בית המקדש".

"כל רודפיה השיגוה בין המצרים" (איכה א, ג), רש"י מביא מהמדרש, "בין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב", זה זמן של פורענות, זמן שבמשך כל הדורות רודפיה השיגוה, ואם זה כתוב במגילת איכה, אזי זהו ענייניו של יום בבין המצרים, לדבר על מה שכל רודפיה השיגוה, על כל הצרות והפורענויות, בפרט על חורבן של קהילה ושל ישיבה שהייתה מפארי הישיבות בזמנו. זהו ענין אחד.

דרכי ציון אבלות – חורבן קהילת טעלו

באותה דרשה הביא ר' מרדכי מדרשים שנאמרו על חורבן בית המקדש, וקושר כל דבר למה שהיה. כשהקריא את הפסוק, "דרכי ציון אבילות מבלי באי מועד", הזכיר את מה שכתוב במדרש (איכ"ר א, ל), "הכל מבקשים תפקידים", הדרכים של ציון מחפשות את המטרה שלשמה נבראו ונוצרו, הם שימשו עולי רגלים, ועכשיו, "מבלי באי מועד", הדרכים מתאבלות.

כתוב במדרש, שלא רק כלל ישראל בוכה, אלא גם האבנים בוכות, הדרכים והשבילים של עולי הרגלים לירושלים בוכים, היה להם תפקיד מה צריך להיעשות בהם, והתפקיד הזה לא מתקיים. מי שמכיר קצת את מה שהיה לפני השואה, את טעלו בתפארתה, היתה אימרה שכולם אמרו אותה, שהשדות סביב טעלו מריחים מקצות.

ואז ר' מרדכי עמד לתאר את הדרכים שהוא הכיר בטעלו, הוא הקריא את השמות

של הרחובות בטעלז, "ברחוב הזה הבחורים היו יוצאים לטייל, אחרי יום שלם של עמל ויגיעה בתורה, והיו הולכים ומדברים בלימוד, לא פסק פומייהו מגירסא, והדרכים האלו בוכות היום", וזה לא רק בטעלז אלא בכל מקום שהיו בני תורה, ובכל מקום שהיו יהודים, הגם שלפני השואה לא היו הרבה כוללים, אבל עכ"פ היה ציבור גדול של בעלי בתים דבוקים ואחוזים בתורה ממש.

הנהיגו כאן בישיבה, שבכל שנה בתאריך כ' תמוז מדברים ומזכירים את העקידה הגדולה. באותם שנים נהרגו מסתמא בכל יום אלפים ורבות בישראל, ובאותו היום הרגו את ראשי הישיבה ורבניה, ואת בני הישיבה בטעלז.

אני גדלתי בישיבת טעלז באמריקה, והיו שם עימנו ראשי הישיבה ובתוכם אבי זכרוננו לברכה, הם כולם הגיעו משם, ואצלם כ' תמוז היה חלק מהחיים שלהם, זה היה היארציט שלהם על אבותיהם ועל רבותיהם וחבריהם, הם היו צמים באותו יום ואומרים סליחות. ואמנם, כשהשנים עוברות הדברים האלו פוחתים והולכים, אבל אפשר לנסות לתאר ולהבין.

ר' מרדכי גיפטר זכרוננו לברכה, היה תלמיד הדבוק וקשור כל ימיו ברבו ר' אברהם יצחק, הטעלזער רב זכר צדיק וקדוש לברכה, בהספד בהלוויות אמרו עליו, שבכל פעם כאשר הזכיר את הרב'ה שלו הוא בכה, בין שהיה מזכיר אותו בלימוד ובין בשאר עניינים. כ' תמוז היה אצלם "איבער לעביניש" - חיים מחדש את מה שהיה ואת השריפה אשר שרף ה', הרגש כזה לכאורה לנו לא שייך, אני בעצמי כבר כלי שני, או כלי שלישי.

ואכן חשבתי היום, מה המטרה ומה התועלת לדבר על זה. כמדומני שיש שתי נקודות, ואני רוצה לדבר בעיקר על השניה מתוכם. אמנם הנקודה הראשונה גם היא באמת ענין חשוב, רק אני לא רוצה לדבר עליה כעת.

לפני קרוב לחמישים שנה אירע שסיימו ש"ס דף היומי בבין המצרים, ובמעמד הסיום באמריקה השתתפו גדולי ומאורי ישראל, ובראשם ר' משה פיינשטיין זצ"ל וכל גדולי ישראל של אותו הדור, ודיברו על חורבן יהדות אירופה, חגגו את סיום הש"ס, אבל תוכן הדברים היה על החורבן.

אחריהם דיבר ר' מרדכי גיפטר זכרוננו לברכה, ושמעתי מיהודי תלמיד חכם שסיפר, כי במשפחה של השווער שלו שהיה נכד של ר' ברוך בער, אשר היתה מהמשפחות החשובות מאוד באמריקה, היו שומעים את הדרשה ההיא כל תשעה באב.

תוכן אותה דרשה היה כך, בימי בין המצרים אנחנו מצווים להתאבל על חורבן בית המקדש, משבעה עשר בתמוז ועד תשעה באב ישנם דינים ומנהגים של אבלות, ואמנם יש גדולי ישראל, ערלאכע יידן, שמתאבלים כמו שצריך על חורבן בית המקדש, אבל זה דבר שרחוק מאיתנו, אין לנו בזה השגה, [עכ"פ לפי האמת אנחנו ודאי לא יכולים להשיג מה שהיה בזמן המקדש], אבל זאת אנחנו יודעים, שכל הצרות והשמדות שהיו במשך הדורות, השורש שלהם הוא מהחורבן, ולכן אנחנו יכולים להתקשר לחורבן בית המקדש על ידי החורבנות והפורענויות שקרו לנו ולבני דורנו.

המשיך ר' מרדכי ואמר כך, "כיון שאני מטעלז, אני רוצה לספר את מה שהיה בטעלז, ומי שהגיע ממקום אחר יכול לראות את הדברים ששייכים למקומו, כל אחד יכול לקבל איזו שהיא שייכות לחורבן

ר' מרדכי עמד לתאר את הדרכים שהוא הכיר בטעלז, הוא הקריא את השמות של הרחובות בטעלז, "ברחוב הזה הבחורים היו יוצאים לטייל, אחרי יום שלם של עמל ויגיעה בתורה, והיו הולכים ומדברים בלימוד, לא פסק פומייהו מגירסא, והדרכים האלו בוכות היום"

רחובות טעלז דליטא

ולאבלות, על ידי החורבן והאבלות שהוא מכיר."

ואז הוא התחיל לתאר, איך היתה הישיבה בטעלז, ובדמעות הוא אמר, "על הרב'ה אני לא מעז לדבר, אבל אני כן יכול לדבר על הבעלי בתים שהיו בטעלז", וכך הביא דוגמאות של יהודים שהיו נקראים פשוטים שעבדו לפרנסתם, וסיימו כמה וכמה פעמים ש"ס, והיו דבוקים באהבת התורה ובכבוד התורה, וסיכם את דבריו, "את מה שקרה לנו אנחנו יכולים להכפיל בכמה וכמה, וזה השייכות והקשר שלנו לחורבן בית המקדש".

"כל רודפיה השיגוה בין המצרים" (איכה א, ג), רש"י מביא מהמדרש, "בין שבעה עשר בתמוז לתשעה באב", זה זמן של פורענות, זמן שבמשך כל הדורות רודפיה השיגוה, ואם זה כתוב במגילת איכה, אזי זהו עניינו של יום בבין המצרים, לדבר על מה שכל רודפיה השיגוה, על כל הצרות והפורענויות, בפרט על חורבן של קהילה ושל ישיבה שהייתה מפארי הישיבות בזמנו. זהו ענין אחד.

דרכי ציון אבלות - חורבן קהילת טעלז

באותה דרשה הביא ר' מרדכי מדרשים שנאמרו על חורבן בית המקדש, וקשר כל דבר למה שהיה. כשהקריא את הפסוק, "דרכי ציון אבילות מבלי באי מועד", הזכיר את מה שכתוב במדרש (איכ"ר א, ל), "הכל מבקשים תפקידם", הדרכים של ציון מחפשות את המטרה שלשמה נבראו ונוצרו, הם שימשו עולי רגלים, ועכשיו, "מבלי באי מועד", הדרכים מתאבלות.

כתוב במדרש, שלא רק כלל ישראל בוכה, אלא גם האבנים בוכות, הדרכים והשבילים של עולי הרגלים לירושלים בוכים, היה להם תפקיד מה צריך להיעשות בהם, והתפקיד הזה לא מתקיים. מי שמכיר קצת את מה שהיה לפני השואה, את טעלז בתפארתה, היתה אימרה שכולם אמרו אותה, שהשדות סביב טעלז מריחים מקצות.

ואז ר' מרדכי עמד לתאר את הדרכים שהוא הכיר בטעלז, הוא הקריא את השמות של הרחובות בטעלז, "ברחוב הזה הבחורים היו יוצאים לטייל, אחרי יום שלם של עמל ויגיעה בתורה, והיו הולכים ומדברים בלימוד, לא פסק פומייהו מגירסא, והדרכים האלו בוכות היום", וזה לא רק בטעלז אלא בכל מקום שהיו בני תורה, ובכל מקום שהיו יהודים, הגם שלפני השואה לא היו הרבה כוללים, אבל עכ"פ היה ציבור גדול של בעלי בתים דבוקים ואחוזים בתורה ממש.

שמעתי ממנו שהוא סיפר, על אחד מתושבי העיר טעלז,

שרשמית היה עוסק במסחר, קראו לו ר' אל'ה חיים הלפן, הוא מסר שיעור בחברת ש"ס, [בכל בית כנסת היו חברת ש"ס, וכל כמה שנים סיימו את הש"ס ועשו מסיבה].

בחוף לארץ חג השבועות זה יומיים, ואחרי שהם למדו יום שלם ביגיעה ובהתמדה, והיו ערים בלילה, ואחרי זה למדו שוב ביום השני, [ר' מרדכי היה מתמיד עצום, הוא ידע בכל מקום, וכשהיה בחור בטעלז ממש לא פסק פומייהו], אחרי הצהריים הוא הרגיש עם החברותא שהם צריכים קצת להתאוורר, אז הם יצאו מהבית מדרש לטייל, חלילה לא לדבר דברים בטלים, [הוא אמר שטייל עם הטעלזער רב, זה היה זמן שיכלו לנצל לדבר אתו].

אותו ר' אל'ה חיים פגש אותם, וכשראה שני בחורי ישיבה יוצאים מהבית מדרש בשבועות אחרי הצהריים, שאל אותם להיכן הם הולכים בשבועות, ענה לו ר' מרדכי שהם צריכים לטייל, אז הוא שאל אותם, בשבועות לטייל? הסביר לו ר' מרדכי שהם למדו עכשיו כמה שעות וכו', אמר להם ר' אל'ה חיים, האם שמעתם פעם ששיכור אומר ששתה מספיק, אצל מי שאוהב יין אין כזה דבר מספיק, וגם כשלומים תורה אין כזה דבר, נהפוך הוא, "כל זמן שאתה ממשמש בה אתה מוצא בה טעם", זו היתה שיחת חולין של יהודי שכמדומני לא היה נחשב מגדולי אותו הדור.

"הביטו אל צור חוצבתם" - החובה להביט לדורות קודמים

אבל כמדומני שיש נקודה חשובה נוספת, ובעצם היה מן הראוי לדבר עליה יותר, [עכ"פ מי שראוי לכך, אני לא יודע אם אני ראוי לכך], יש כאן נקודה אמיתית ויסודית מאוד, וזה לא משנה אם זו ישיבה זאת או ישיבה אחרת. פה בישיבה, רוצים מאוד שהישיבה תחשב המשך ותהיה קשורה באיזו שהיא שייכות ליישיבת טעלז של פעם, וזה דבר יסודי ואמיתי ונכון.

חזרתי פעם בישיבה על ווארט של הרב שך זכר צדיק וקדוש לברכה, [לא שמעתי ממנו, אבל כך מודפס בשמו], כתוב בגמ' בחגיגה (יד, א), "כי אתא רב דימי אמר, שמונה עשרה קללות קילל ישעיה את ישראל, ולא נתקררה דעתו עד שאמר להם המקרא הזה, ירהבו נער בוקן, והנקלה בנכבד", הכוונה שהנער יחשיב עצמו יותר מהזקן, והנקלה, זה אחד שחמורות דומות עליו קללות, יחשיב את עצמו יותר מהנכבד.

"שמונה עשרה קללות מאי נינהו, דכתיב, כי הנה האדון ה' צבאות מסיר מירושלים ומיהודה משען ומשענה, כל משען

עצם העובדה שמכריזים פה שאנחנו לכל הפחות רוצים להיות קשורים לידור הקודם, לישיבה שהיתה פעם, יש בזה ענין גדול

לחם וכל משען מים, גיבור ואיש מלחמה, שופט ונביא וקוסם וזקן, שר חמישים ונשוא פנים ויועץ וחכם חרשים ונבון לחש וגו', משען אלו בעלי מקרא, משענה אלו בעלי משנה, כל משען לחם אלו בעלי תלמוד וכו', וכל משען מים אלו בעלי אגדה, גיבור – זה בעל שמועות, ואיש מלחמה – זה שיועד לישא וליתן במלחמתה של תורה, שופט – זה דיין שדן דין אמת לאמיתו, נביא – כמשמעו, קוסם – זה מלך, שר חמישים – זה שיועד לישא וליתן בחמישה חומשי תורה, ונשוא פנים – זה שנושאין פנים לדורו בעבורו, למעלה כגון רבי חנינא בן דוסא למטה כגון רבי אבהו בי קיסר, יועץ – שיועד לעבר שנים ולקבוע חדשים, וחכם – זה תלמיד המחכים את רבותיו, חרשים – בשעה שפותח בדברי תורה הכל נעשין כחרשין, ונבון – זה המבין דבר מתוך דבר, לחש – זה שראוי למסור לו דברי תורה שניתנה בלחש וכו'".

קראנו כמדומי מספיק קללות ונראה שאין מה להוסיף על זה, הקב"ה אמר לפני חורבן בית המקדש שלא יהיה לא בעל מקרא, לא בעל משנה, לא בעל תלמוד, לא מי שיועד לישא וליתן, כלום לא יהיה, ואחרי כל זה עדיין לא נתקרה דעתו, עד "ירהבו הנער בזקן", זה, ולכאורה זה דבר שלא מובן, וכי הקלה הזאת שהנער יחשיב את עצמו יותר מהזקן יותר גדולה מכל השמונה עשרה קללות?

אמר הרב שך דבר נפלא ונורא. כלל ישראל יכול לרדת לדיוטא התחתונה, ויכול להיות שלא יהיו תלמידי חכמים רח"ל, אבל כל זמן שלפחות מכבדים את הדורות הקודמים, ומבינים שאנחנו פחותים מהם, אז יש עדיין מה לקוות שנוכל להחזיר עטרה ליושנה, אבל ברגע שאנחנו חושבים שאנחנו יותר חכמים מהם, אז אבדה כל תקווה.

הדבר שמעמיד את כלל ישראל, בתקופות ובמצבים הכי קשים, זה "הביטו אל צור חוצבתם", היחס לאבא ולסבא ולדורות הקודמים, וזהו אחד מעיקרי הדת ממש, זה אחד מהיסודות, וחבל שנדבר על זה כל כך מעט.

חרדת קודש אצל רבותינו לדורות שלפניהם

כשלומדים תשובות רעק"א, רואים בהרבה מקומות איך הוא מתייחס לכל מילה של רבותינו בחרדת קודש, [הרב שך היה חוזר על זה לפעמים תוך שהוא דיבר על התשובה היה אומר, גיב אקוק, תסתכלו איך רעק"א מתייחס למילה של משנה למלך, איך הוא עושה דיוקים במילה של המהרש"א וכו'], יש מקומות שרעק"א עושה דיוקים בביאור הגר"א, אף שהיה בן דורו, והוא מדייק שהגאון כתב את ההגהה על הרישא של הסעיף ולא על הסיפא של הסעיף. גם מי שלומד בספר ברכת שמואל, אפשר לקבל יראת שמים מלראות איך שהוא מתייחס לכל מילה ולכל הוה אמינא של כל אחד מרבותינו ללא יוצא מן הכלל, כולל גדולי ישראל שבדורו.

רעק"א בתשובה (קמא) נ"ה, כותב מכתב מלא תוכחה על השואל אשר חולק על הראשונים, "ראיתיו כמתלהלה יורה זיקים נגד דברי רבותינו הראשונים וכו', ומי יתן והיה מקדיש עתות אלה אשר בהן יגע למצוא תואנה לחלוק, אל היגיעה

והעמל להבין אף קצה דבריהם העמוקים והרחבים", ואז הוא מסיים, "אלה דברי מוכיח לחכם מאהבה מוסתרת וכו'".

ר' חיים שלמה סיפר בשם ר' ברוך בער, שרבינו חיים הלוי רצה למסור שיעור בוואלוז'ין איך ליישב קושיא של רעק"א, אבל ר' חיים אמר, אני לא יכול לומר את השיעור, רעק"א שואל ואני מתרץ?! [רבינו חיים הלוי, שנראה לנו שלא חת מפני איש], ומסיבה זו לא רצה לומר את השיעור ורק אחרי כן נמלך בדעתו שיש לו דרך איך לומר, הוא יגיד את השיעור בתור קושיא, רעק"א הרי שואל שאלה כזאת וכזאת, ויש לנו צ"ע למה רעק"א שאל הרי אפשר לומר כך וכך. רואים את היחס שלהם לרעק"א, והיחס של רעק"א לדורות הקודמים.

הבריסקער רב אמר על גדולי ישראל, שאי אפשר להשוות גדול של הדור הזה, לאדם גדול מהדור הקודם, "דאס איז אצווייטע זאך".

חז"ל אומרים לנו (שבת קיב, ב), "אם ראשונים כמלאכים אנו כבני אדם, ואם ראשונים כבני אדם אנו כחמורים", לשון הירושלמי (גיטין ס"ו), "כשם שיש בין קדשי קדשים לחולי חולין, כך בין דורנו לדורו של רבי יוסי".

יחסו של הגר"א לדברי הראשונים

ישנו ספר הנקרא 'רוח אליהו' שהוציא אחד מתלמידי ר' אהרון, ובו ליקוטים מהגר"א ודברים שתלמידי הגאון כתבו עליו, ומופיע בו מאמר של ר' אהרון שהוא מפרט בו את התועלת הגדולה בלהתבונן בגדלותו של הגר"א ולדעת דברים עליו.

החכמה של הגאון היתה מבהילה, לא קם כמותו לא בדורו לא לפניו ולא לאחרי, בשום אחד משבע החכמות, כל התורה כולה היתה פרושה לפניו כשמלה לארכה לרחבה לעמקה ולהיקפה, אנחנו לא יודעים, רק מה שהתלמידים כתבו שכל רז לא אניס ליה.

יש הרי סיפורים, שהיו כמה מקרים שחכמי אומות העולם נפגשו עם הגאון לצורך ושאלו אותם שאלות בחכמות שלהם, ובלי לשהות כדי דיבור הוא כתב להם תשובה על נייר. ויש מעשה שמובא בספר עליות אליהו, שהיה אחד מגדולי המשכילים הרשעים, שבא להגאון מפני איזו סיבה, ואחרי זה הוא כתב לחבריו, אנחנו חושבים שאנחנו חכמים, אבל דעו לכם שבכל חכמי הגויים ובכל מלכותם מאין כמוהו.

אומר ר' אהרון, אחד מהדברים שיש בהם תועלת לדעת את גדלותו של הגאון, כאשר אנחנו רואים איך שהוא מתייחס בחרדת קודש למילה אחת של רש"י, ואיך שהוא מסר נפשו לקיים דבריהם עד מסירות נפש, כל מילה שכתובה בפוסקים ובראשונים היה אצלו קודש קדשים, זה יתן לנו קצת יחס.

כל דבר יש לו כמובן את הערך שלו, אנחנו לא מתכוונים להשוות, אבל היסוד הוא היחס שלנו לדורות הראשונים, לדור שלפנינו, ולזקנים שבדור שלנו, נבין טוב שמה שאנחנו מבינים גם הם מבינים.

ידעתי בני ידעתי

כתוב בכתב סופר, כאשר יעקב אבינו בירך את אפרים ומנשה ושיכל את ידיו כתוב (בראשית מח, יח-יט), "ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו, וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו", מה הכפילות "ידעתי בני ידעתי", אלא, יוסף חשב שיש דבר שהוא לא יודע ויעקב יודע, הוא יודע שמנשה הבכור, ויעקב כיון שלא רואה לא יודע, אמר לו יעקב, "ידעתי בני", מה שאתה יודע גם אני יודע, אבל יש עוד "ידעתי", שאני יודע ואתה לא יודע, ש"אחיו הקטן יגדל ממנו".

דוק ותשכח, כל מי שהיתה לו איזו שייכות לאחד מגדולי ישראל ראה שכל מה שאתה מבין גם הם הבינו, בין בלימוד ובין בכל דבר, אני בעצמי ראיתי את זה בקצת שנוכחתי.

וזה דבר יסודי, עצם העובדה שמכריזים פה שאנחנו לכל הפחות רוצים להיות קשורים לדור הקודם, לשיבה שהיתה פעם, יש בזה ענין גדול.

ר' אלחנן מביא בשם ר' חיים שאמר, "התפקיד שלנו אינו לחדש חידושים, אלא להבין את מה שהם אמרו", זה הכל, תשמע ותפנים ותנסה להבין טוב את מה שהם אומרים.

וכך היחס לכל רבותינו, לכל גדולי ישראל בכלל, ולכל הדורות הקודמים, ככל שאדם חכם יותר, הוא יותר מבין שהוא לא יודע, כך המציאות, מי שטיפש לא מבין את ההבדל בינו לבין רעק"א, בינו לבין החזו"א. החזו"א כותב באיגרת (לב) לאחד שמנסה לחלוק על הגאון, "והנה גם בזה מתייחס בספרו בקרירות יתירה וכו', אנו מתייחסים להגר"א בשורה של משה רבינו ע"ה, עזרא ע"ה, רבינו הקדוש, רב אשי, הרמב"ם, הגר"א שנתגלה תורה על ידו כקדוש מעותד לכך".

"ירהבו נער בזקן" – טיפשות המביאה חורבן

אני אומר, "ירהבו נער בזקן" זה חורבן גדול, אפילו יצויר שהנער הזה יהיה חכם וידע כמה מסכנות, הגם שלא מסתבר שזה משכחת, אבל לו יצויר שזה כן, אעפ"כ, כל זמן שהוא חושב שהוא מבין יותר מהזקנים, זה חורבן, וזה בכל תחום.

אמרתי פעם, כתוב בגמ' במי שמת (ב"ב קנו, א), "ולמכור

בנכסי אביו עד שיהא בן עשרים שנה", רבנן תיקנו שקטן לא יכול למכור קרקעות שירש מאביו עד שיהיה בן עשרים, בגלל שלמכור קרקע זה משהו חשוב, וחז"ל ראו שלאדם פחות מגיל עשרים אין מספיק שכל ודעת להכריע בכזה דבר.

אם כן, בואו נלמד מזה, שהדעת שלנו לא מספקת להכריע, לא בקרקעות ולא במטלטלין, וודאי לא בדברים יותר חשובים, איך ללמוד ואיך לעבוד וכו', בואו נסמוך על אבותינו ורבותינו, וזה דבר מאוד יסודי.

הסטייפלער כותב בחיי עולם מאמר שלם (בהקדמה), על אנשים כופרים שמתעסקים בענייני אמונה, ולפי רוחב דעתם יוצא להם דברי כפירה ואפיקורסות, והוא כותב, שהתשובה להם היא שהרמב"ם גם היה חכם, [כמדומני שאם היית עומד ליד הרמב"ם, היית מודה שהוא יותר כשרונין], והוא הרי היה מאמין, אז תסמוך שמה שאתה מבין גם הוא הבין. וכך זה בכל דבר, וזה יכול להגיע לעיקרי האמונה, אם אדם מבטל את עצמו, ומבין את המקום שלו, "איזהו חכם המכיר את מקומו", אז יש יותר סיכוי שבאמת הוא יגיע לאן שצריך להגיע.

כמדומני שזאת אחת מהמטרות לדבר על הענין הזה, ומספיק אם רק תהיה העובדה שאנחנו עושים זכר לקדושי טעלו בגלל שמה שהיה אז זה משהו, אנחנו מסתכלים מלמטה למעלה, אנחנו יכולים הרבה שנים לחיות עד שנהיה כמותם, כל דור קודם שיותר מבוגר מאיתנו, ויותר קרוב למעמד הר סיני, הם יותר חכמים ויותר נבונים מאיתנו.

הקב"ה יעזרנו, שעכ"פ תצא לפחות התועלת הזאת, שנבין טוב את ה"ידעתי בני ידעתי", שנזכה להתבטל ולהבין שחכמינו ורבותינו היו גדולים מאיתנו, שנזכה קצת לדבוק בדרכיהם, לדבוק בתורתם ובחוכמתם, ובכך להתעלות בדרך הנכונה והבטוחה.

אי אפשר לסיים בלי להזכיר שאנחנו נמצאים בימי בין המצרים, בזמן שתיקנו וקבענו לנו להתאבל על החורבן, חז"ל רצו שע"י המנהגים והדינים אנחנו נחיה עם חורבן בית המקדש, הקב"ה יעזרנו, שנתאבל כמו שצריך, על חורבן בית המקדש, ועל עם ה' כי נפלו בחרב במשך כל הדורות, ויזכנו בקרוב לראות בשמחתה של ירושלים, "שישו איתה משוש כל המתאבלים עליה" במהרה בימינו אמן.

(נערך ע"י מערכת 'דרך חיים')

ישיבת טעלז

חזון בני הדעת

כ' תמוז - שמונים ואחת שנים לעקידת קדושי ישיבת טעלז כשבראשם מרן ראש הישיבה הגאון רבי אברהם יצחק בלוך הי"ד שנעקדו על קדושת ה' ביום הנמחר כ' תמוז תש"א. תולדות חייו של הענק שבענקים מרן הגר"א הי"ד אב"ד ור"מ טעלז, על מלכותו שלטון הדעת, על התמדה שלא ידעה גבולות, ועל עקידה שנעקד על קדושת ה'

הרב אברהם ארנטרוי

בשנת תר"פ בהיותו בן שלושים נתמנה לשמש כראש ישיבה בצוותא חדא עם אביו מרן המהר"ל בלוך זצוק"ל, ומרן הגאון רבי חיים רבינוביץ (הנודע בעולם הישיבות כ"ר חיים טעלזר) זצוק"ל - התמנות כזו הייתה תופעה נדירה באותם ימים.

רבי אברהם יצחק התבלט בבנינה יתירה שהייתה בו, לחלק כל ענין לחלקו עד להעמדתו על שרשו באמת. הדבר בא לידי ביטוי גם בשיעוריו בהם מבאר את העניין בכך וכך אופנים, וכל אופן יש לחלק לכך וכך ענפים. [הוא היה אומר שכח מחשבתו זה התפתח אצלו מהלימוד בספר "חובות הלבבות"].

בהיותו בחיי אביו יד ימינו בהנהלת הישיבה, קרא עליו אביו "נוצר תאנה יאכל פריה", ואכן לאחר הסתלקות אביו במר חשון תר"צ

נתמנה לראש הישיבה. גם בכתר רבנות העיר טעלז שהייתה עיר ואם בישראל - נתעטר אחיו הבכור, הגאון הקדוש ר' זלמן זצוק"ל הי"ד, שימש כמנהלה הרוחני של הישיבה ומו"צ העיר, בגדלות נפשו ותוקף זהירותו בכבוד אביו הודיע מיד בהלווייתו של אביו, שלאחר שנראה לו שדעת אביו הייתה שראוי וטוב הדבר שראש הישיבה יהיה גם רב העיר - הרי הוא מוסר את זכות הבכורה על כיסא הרבנות לאחיו הצעיר ממנו.

שיעוריו על הדף

בהיותו ראש הישיבה, מלבד מה שהיה מוסר כמעט כל שבוע לפני כל בני הישיבה שיעורים על העניינים הנלמדים בישיבה, שיעורים אשר כונו "שיעורי הלכה", היה גם אומר שיעורים יומיים, תמידים כסדרן, לפני בני השיעור הרביעי, ומעת לעת לפני בני השיעור השלישי.

למרות מה ש"שיעור כללי" היה מוסר - בהמשך של שני שיעורים בדרך כלל, למעלה משעתיים כל שיעור, את ה"ענין" עליו נסב השיעור בכל היקפו ותפארתו, הנה בשיעורים היומיים, שעסקו גם באותו "ענין" ואף בהם נתבארו עיקרי אותם דברים, (השיעורים היומיים לא היו "על הדף"), היו כבר הדברים מדורגים ביד אומן במידת עמקנותם והסתעפותם - לכל "שיעור" אמר רק עד כמה שהיה מתאים לפי דרגתם באותו עד היום, לאחר עשרות שנים מתרפקים תלמידיו על ה"מעמד" של שיעוריו הנפלאים, שהיה בהם הרבה מתפארתה של תורה. השיעור ארך, כאמור, למעלה משעתיים, אבל לאמיתו של דבר כחצי מהזמן היה "שייך" לבני הישיבה, וכך גם אצלו, ה"דינגען אין לערענן" והמשא ומתן בדבריו בעת השיעור היו בריתחא דאורייתא נפלאה, [והיו כמה עשרות מבין המבוגרים שבתלמידים שהיו בקיאים בש"ס], רעמי הוויכוחים היו נשמעים עד למרחק של כמה רחובות מהישיבה.

השיעור כללי

תלמידו הנאמן הרה"ג ר' זאב רזנגרטן זצ"ל תיאר את המעמד כך: הרב היה עומד במרכז ומאות תלמידיו מקיפים אותו כחצי גורן עגולה ... הרב היה פותח בדברים ... הנה יש כאן יסוד חדש ... חילוק דק במה שעד לפני רגע היה מוסכם לכל כסתירה מפורשת ... והתלמידים גם הם אינם "מוותרים בקלות" ... מלחמתה של תורה בכל עוזה מתלקחת ... הם מקשים והוא מסביר ... ובאמצע הסערה הנה לכאורה שוב עלה בידם לסתור את דבריו ... והרב כגבור מתרונן מייך, בהתעוררות כל הכוחות ובחיות נפלאה מבהיר ומאיר פינה נוספת בדבריו שכנראה לא הובנה כל צרכה ... אמנם העניין עמוק ודק ... אבל בסופו של דבר הרב בכח הסברתו הנפלאה מצליח להעמיד אותו כמי חי לפני תלמידיו, והדברים מאירים ונהירים לכל. ובתוך כל הריתחא והאש הבוערת ... הרב אינו מעלים עין מכל אחד ואחד, כשהקשו טוב כמה הוא נהנה, וגם כשלא שאלו כעניין הרגיש בזה היטב ... כמצביא דגול בין חייליו היה הרב מנהיג את השיעור ביד רמה. נורא ונפלא היה המראה, מראה קדושת התורה.

לבני השיעור הרביעי מסר את השיעור בביתו, בחדר הלימוד שלו - ה"קבינט". וכה תיארו תלמידיו את המעמד: התלמידים כבר יושבים

מרן המהר"ל בלוך זצ"ל

הרב נכנס. עניבתו מותרת, פניו המאירות מוצפים אגלי זיעה מעוצם עמל העיון. מתיישב הוא על מקומו, ומבלי הביט ביושבים לפניו, מתחיל להציע את שיעור העמוק, כשהוא שרוי בעולם רחוק - מסור כולו לתת את האמת בטהרתה כפי שהיא בעצמותה, אמיתה של תורה. הדברים מאירים וערבים יוצאים מלב הסוגיה ונכנסים אל לב השומעים

תמונה נדירה: מרן הגרא"י הי"ד ואחיו הגאון רבי זלמן הי"ד

והיו לו לעזר, לאחר שאחיו מרן הגאון רבי אליהו מאיר זצ"ל וגיסו מרן רבי חיים מרדכי קאץ זצ"ל יצאו לפי החלטת ההנהלה לארצות הברית, ההחלטה שלימים הצילה את חייהם והקימה את המשכה של ישיבת טעלז בקליבלנד בארה"ב.

וכך המשיכה ישיבת טעלז בפעולתה בחמישה סניפים, כשהיא מפוררת ומפוזרת, בחשאי ובהסתרה מן העיניים הבלשיות של המתנכלים לרוח ישראל סבא. במכתבו האחרון של רבינו מאותם הימים כתב: "בכלל רואים אנו חסדי ה' גם במשפטו, ובטוחים אנו בחסדו כי לא תמנו כי נזכה בקרוב לנחמות בתוך כלל ישראל. שמעתי בשם הרמב"ם כי דרש הכ' "ומשמע דומם ומשא" (עי' דבריו בזה ב'אגרת תימן') כי בעת הזאת יש לשמע ולהבין את קול ה' ועזרו, ולקבל הכל בדומיה דום לה' והתחולל לו, ולשאת את כל המוטל עלינו במנוחת הנפש, כי באמת כל הניתן מאת ה' הוא בשרשו טוב וסופו טוב, והבוטח בה' חסד יסובבנו. גם דין טוב לטוב".

מדה כנגד מדה

והנה דברים שנשא בפני התלמידים בימים ההם: **הנה - החורבן האיום שאורב מכל פינה לחיי האומות בכלל ולחיי וקיום היחידים בפרט. לפי המבט הרגיל, הרי אין זה מטבעו של עולם שיהיה רצון מצד האנושות להטיל את כל העולם למלחמה. כמדומה שאין אף אדם אחד שלא משוכנע שמלחמה תביא לחורבן כללי. ועל אף כל זאת - ההכנות למחול המלחמה נמשכות בכזו תנופה שאינה יודעת מעצור. ובכל זאת אנשים עדיין כל כך עיוורים מלראות שאין כל זה 'מקרה' אלא הנהגה מאת יד ההשגחה!?**

על יד התעמקות בהן".

בעת ובעונה אחת עם החפירה בעומק, פעל גם למען התפשטות ברוחב. יחד עם ההתפתחות הרוחנית, בא שגשוג חומרי והורחבו בניני הישיבה, אע"פ שגם ההישגים החומריים לא קלים היו, ובאו כתוצאה של מאמצים על אנושיים להתגבר על המשברים הכספיים שאיימו פעמים אחדות על קיומה של הישיבה. באותה שנה, בה נתמנה מרן רבי אברהם יצחק בלוך לראש הישיבה, נוסד על ידה "כולל אברכים", בו השתלמו טובי התלמידים בש"ס ובפוסקים בשקידה ובהתמדה. מ"כולל" זה יצאו רבנים, מורים ומדריכים, שהיו לאנשי שם בעולם היהודי הגדול, והם הביאו לכל פינה יהודית את שמה של טעלז. תלמידים נהרו לישיבה עצמה גם מחוץ לגבולות, אף מארצות רבות באירופה המערבית ומארצות הברית.

מלבד "כולל האברכים" שהיווה כעין גג מפואר לבניין הרוחני של ישיבת טעלז, הוקמה גם "ישיבה מכינה" שהייתה כעין יסוד לה, כי בה קיבלו את חינוכם תלמידים בגיל צעיר יותר. וכך היה הבניין שלם ומושלם, מן המסד ועד הטפחות. בשנת תרפ"ז נבנה בית מיוחד ל"כולל האברכים", ובתרצ"ג הוקם הבניין ל"ישיבה מכינה".

רגעי התרוממות הרוח

אישיותו האצילית של מרן הגרא"י הקסימה את כל הקרובים אליו, כאומן הנושא את היונק היה לתלמידיו, והם אהבוהו כאהבת בנים לאביהם. אף היום, לאחר שכבר עברו עשרות שנים, עדיין אהבתם זו לא בטלה. חוט של חסד היה נסוך על התנהגותו, דבריו היו בנחת. אין בהם טפל. העיד אחד מתלמידיו שמעולם לא שמע יוצא מפיו דבר בטל, לא רק בעת לימודו אלא בכל עת ועת, בעת ארוחתו ובעת טיולו, ואפילו בעת בקרו אותו בחוליו, כל מילה שהוציא מפיו היה בה משום לקח.

בימי הקיץ הארוכים בשבת קודש בין הערביים היה מזמין לביתו את תלמידי השיעורים הגבוהים, כשישים תלמידים היו יושבים לפניו בעת רעוא דרעוין ומשתפכים בזמר ורגנה, אחר היו מציעים בזה אחר זה את קושיותיהם והערותיהם בפרשת השבוע, והרב יושב ושומע, מטה אוזן קשבת להמיית רוח תלמידיו האהובים. והנה, כלו ההערות, דומיה השתררה... אז היה הרב פותח בדברים, דברים נעלים ומרוממים - אבל לכאורה לא דווקא עם קשר ישיר לכל השאלות שלפניו, כן, ברם מתוך דבריו יכל כבר כל אחד, לקבל את התשובה לשאלתו וההארה שהייתה נצרכת לו. היו אלה ארבעה רגעי השראה והתרוממות רוח, הרגש הרגישו אז בלבם שהנה נתרועח הלב והוארה הדרך. כשסיים הרב את דבריו מיד היו מתפללים ערביית; והיה בה באותה תפילה טוהר ערב ודק.

נעמוד על משמר התורה

בשנת ת"ש סיפחה ממשלת רוסיה הסובייטית אל ברית המועצות את מדינת ליטא, ומיד הסתערו הקומוניסטים על מבצר היהדות, על הישיבות, כדי לחסלן. באמתלות שונות החרימו את בניני הישיבות ופיזרו את תלמידיהן.

לתלמיד שהציע באותם ימים לרבינו לעזוב את ליטא השיב מרן רבי אברהם יצחק: "אין לנו רשות לשבור את מקום התורה כאן, ומאחר שב"ה אין הסכנה קרובה, לא תהרוסנה ידינו מה שבנו הדורות ורבו הגדול צוק"ל. ונעמוד על משמר התורה והדת כבשנים קדמוניות. ואנו תקוה שתעמוד לנו זכות התורה, והוא ברחמי יסיר מנו חרון אף וכעס".

בכ"ד בתמוז ת"ש פקדו הקומוניסטים בטעלז על ראשי המתיבתא

במקומותיהם, מוכנים וממתינים לשמוע את השיעור, והנה קול רחש נשמע מדלת צדדית. הרב נכנס. עניבתו מותרת, פניו המאירות מוצפים אגלי זיעה מעוצם עמל העיון. מתיישב הוא על מקומו, ומבלי הביט ביושבים לפניו, מתחיל להציע את שיעורו העמוק, כשהוא שרוי בעולם רחוק - מסור כולו לתת את האמת בטהרתה כפי שהיא בעצמותה, אמיתה של תורה. הדברים מאירים וערבים יוצאים מלב הסוגיה ונכנסים אל לב השומעים; כך זה נמשך, עד שהתחילו התלמידים מקיפים אותו בקושיות, אז היה מבחין אט-אט בסובב אותו, יורד לעולמם של תלמידיו האהובים ודן אתם בסוגיה.

עם כל זאת שעיקר הגותו הייתה בשיעור הנמסר - בתפיסתו החדה היה מרגיש בכל הגה שיצא מפי איזה תלמיד בעת המו"מ, ואם אך שמע איזה קורטוב של אמת בדברי התלמיד, היה מעמיד את התלמיד על האמת שבדבריו. כמה פעמים אף התלמיד עצמו לא היה מרגיש בעומק הפנימי של דבריו לולא הרב שהעמידו עליו.

חונן אדם בדעת מיוחדת

התמדתו ושקידתו לא ידעו גבולות. אף בשעה שתיים בלילה, כשהשקדנים שבתלמידיו היו שבים מבית המדרש לאכסנייתם, בעברם על יד ביתו הייתה נשקפת להם דמותו של הרב בחלון המואר, כשהוא מתנועע על ספר מונח לפניו. [לשאלת אחד התלמידים: מתי אפוא עולה הרב על יצועו? השיב: סובל אני מנדודי שינה, לכן קבעתי לי בשעות כאלה סדר לימוד במשנה תורה לרמב"ם]. כל כך חס על עתותיו ורגעיו שלא ייצאו לריק, שתלמיד שרצה להיוועץ עמו בעניין פרטי, היה קובע לו פגישה בעת ההילוך מבית הכנסת לביתו לאכול ארוחת בוקר.

הוא שמר כעל בבת עינו על המורשה, וגם הכניס נימה משלו. היו קוים מקוריים אחדים בפעולתו. אבל הקו הבולט ביותר והחידוש הנועז ביותר היה לימוד מחשבת דעת ה'. הסביר פעם אחת מרן רבי אברהם יצחק: "האמונה איתנה ביותר היא אמונה פשוטה בתכלית הפשטות, אבל אם הקב"ה חונן אדם בדעת מיוחדת, בכושר מחשבה, בעמקות רעיון, שומה עליו לשעבד את מתנות אלוקים אלה לעבודת ה', משמע: להעמיק ולחזק את אמונתו ועבודת ה'".

מרן הגרא"י הי"ד

גם בזה נראית ההנהגה של 'מידה כנגד מידה': כבר בסיום מלחמת העולם האחרונה, כשהאמינו שאפשר להסיר את המוסר – ששורשו בדת, שאין עוד צורך לפתור על פיו את הסכסוכים הלאומיים. כשנתפתו לחשוב ש'חבר העמים' המיוסד על אחווה אנושית יביא שלום נצחי. מיד צלצלה בלבבות אלו שהם יותר רציניים – ההתראה האלוקית, שלא להיסחף אחר העסק הגדול של השקר הנורא, המתלבש במוסר שקרי ובאנושות רקובה – היום נכתב לעיני כל העמים בכתב עונש, ב'כתב אש': 'מידה כנגד מידה'!

ואף בכל זאת לא נחסר חסד ה'. גם באסון העולמי הנורא וגדול, נשמע לבחון קול החסד האלוקי, כי עם המאבק של ההרס שבין האומות עצמם הלא שוכחים הם – לרגע – את ה'שה פזורה'. אפילו אם צרותינו אינם קטנות עי"ז – נותנים לנו מהשמיים לפחות 'הפסקה לנשימה' כדי להתבונן ולשוב בתשובה. ובכלל יודעים אנו שאמרו חז"ל "אם ראית מלכויות מתגרות אלו באלו – צפה לרגלו של משיח", היינו שכשתראה את האומות עסוקות במאבק ביניהם, עליך לדעת שזהו הזמן לחכות לגאולה!

לא לייאוש ולא לאיבוד העשתונות צריכים להביאנו מאורעות זמננו הנוראים, עלינו לזכור שדווקא 'מתוך צרה המציאם פדות ורווחה'.

רק בואו ונכיר את אותות ההשגחה – המעירים אותנו וקוראים לנו – סוף סוף לעקור מהלב את החידק המסוכן של עזיבת ה' ששמו 'מקרה', המחשבה על המאורעות באופן זה היא האכזריות הכי גדולה כנגד היחיד, והסכנה הגדולה לקיום ולרוח העם. וכן לזכור שדווקא בשעה זו שנדמה שח'ו' כלו כל הקיצים אז ישועת ה' כהרף עין!

שובו בנים

בט"ז בתמוז, ערב שבת קודש פרשת בלק תש"א, הגיעו אנשי הס"ס לבית מרן רבי אברהם יצחק והוציאוהו הוא ומשפחתו לרחבת השוק של טעלז. במקום רוכזו בשורות יהודי העיירה. רבי אברהם יצחק ושאר הרבנים הועמדו בשורה הראשונה. הגרמנים לעגו להם, אך הם לא שמו לב ללעגם וכל מחשבתם הייתה לחשבון נפשם ולהיטור לקראת מסירת נפשם על קידוש שמו יתברך.

הרב לא התחשב בצו הגרמנים, הסתובב כלפי עדתו ופנה אליהם,

ומתוך שלוות נפש גמורה עוררם לשוב בתשובה שלמה אל ה', לומר וידוי, ולהיות מוכנים למסור את נפשם על קידוש ה'. כל הקהל הקדוש אמרו עמו וידוי מילה במילה. הפחד סר מליבות כולם כי הם התרוממו לעולם אחר – גבוה מכל הסובב אותם. גם הגרמנים חשו באווירה העילאית, נשתתקו והביטו בהשתאות על גיבורי הרוח. שוב נפגשו באמת הנצחית שבעם ה'.

קרוב לכניסת השבת קראו הגרמנים למרן רבי אברהם יצחק וביקשוהו למסור לנאספים כי ברצונם "לנסות את נשקם", הרב שב לקהל ואמר: "אנו עומדים בסכנה נוראה, שובו בנים לאבינו שבשמים, רק תשובה תפילה וצדקה מעבירים את רוע הגזירה. עלינו לקבל על עצמנו שאם נזכה לחיות, נשמור שבת, כשרות וטהרת המשפחה". כל העדה כאיש אחד, מנער ועד זקן [אף אלו שנחלשו ברוחם ע"י הקומוניסטים] הרימו

הרב לא התחשב בצו הגרמנים, הסתובב כלפי עדתו ופנה אליהם, ומתוך שלוות נפש גמורה עוררם לשוב בתשובה שלמה אל ה', לומר וידוי, ולהיות מוכנים למסור את נפשם על קידוש ה'. כל הקהל הקדוש אמרו עמו וידוי מילה במילה. הפחד סר מליבות כולם כי הם התרוממו לעולם אחר - גבוה מכל הסובב אותם.

את ידיהם לשמים ואמרו בקול רם "אנו מקבלים עלינו עול מצוות, אנו מקבלים על עצמנו שנקיים את אלה המצוות ונשמור אותן". התמונה הייתה קדושה ומחרידה, כל הנאספים חשו כעומדים לפני הר סיני ואומרים "נעשה ונשמע".

הרב התחיל בתפילת מנחה וכל הקהל אחריו. קיבלו את השבת. הוא ציווה לומר תהילים, וקול בכיה גדולה וחרשית עלה ובקע במרומים. הייתה זו תפילה של עדה שלמה, עדה אחת, שכולם כאיש אחד בלב אחד מרוממים ומוכנים למות מות קדושים. תפילת ערבית לאחר מכן הייתה מראה נהדר. כולם, אף אלו שלא הורגלו בכך, התפללו את תפילת השבת. הכל התרוממו והתאחדו לחסות בצל ה' אחד ושמו אחד".

הנצחת זיכרון לקדושי טעלז בקרית הישיבה

הגרמנים ציוו על הנשים ללכת לבתיהם, ואף נתנו למרן רבי אברהם יצחק רשות לשוב לביתו. אלא שהרב סרב באומרו "אהיה עם עדתי", ואף שידע כי פרדה זו ממשפחתו יתכן ותהיה אחרונה – נפרד ממשפחתו; כל לבו היה נתון לעדתו לעודדם ולחזקם בשעתם הקשה. כשלושה שבועות הוחזקו כולם בצריף ביער "ריין" הסמוך לטעלז. הרב לא פסק כל הזמן ממשנתו ומסדרי לימודו. אף בשעה זו שהכל היו בפחד מפני החרב חדה המונחת על צווארם לא נחלשה יגיעתו והתמדתו העצומה. וכמנהגו מאז, הרבה להעלות על הכתב את חידושי תורתו. מלבד השתתפותו באופן פעיל מאוד באספות הועד שנתארגן שם – כמעט ולא דיבר עם הסובבים אותו.

ביום ב', ל"ט בתמוז ריכזו הגרמנים את כל הגברים וציוו עליהם לרוץ, תוך שהם מתעללים ומכים באלו שלא יכלו לעמוד בכך. הרב ואחיו רבי זלמן נשאו עמם את הר"ר משה קפלן (חותן הגרא"מ) שהיה זקן ולא יכל לרוץ כפקודתם. כולם היו מותשים עד כלות הכוחות כששבו מעיננו מפרך זה, אבל שעת חולשת הגוף אינה שעת חולשת הנפש. רבי אברהם יצחק נכנס לצריפו, וכשהוא מעופר בעפר, הרים את שתי ידיו לשמים ואמר "ריבוננו של עולם, גרויס ביסט דו און גרויס זיינען

דיינע מעשים". (גדולים אתה וגדולים מעשיך)

ובשעה עילאית זו, שעה של "נוטל את נפשך", מרוב חולשתו אינו יכול להביט בספריו שהביא עמו, אומר לבתו (הרבנית חיה אוזבנד ע"ה א"ח מרן רה"י הגאון רבי אייזיק אוזבנד זצ"ל), "קראי נא לפני את הרמב"ם הלכות קידוש ה'". וכך בשעה גדולה זו קראה לפניו הלכה ועוד הלכה מהלכות קידוש ה'. דורשים בהלכות קידוש ה' קודם שמקדשים את ה'.

יום ג', כ' בתמוז היה יומו האחרון עלי האדמות, יום שבו נתעלה לקיים כפשוטו מצוות "ונקדשתי בתוך בני ישראל". הגיעה השעה להתעלות במעלות העליונות של קדושי עם ישראל בכל הדורות. כשבאו השוטרים בחמש בבוקר וציוו על הרב וכל הנמצאים "לצאת לעבודה", והיה רבי אברהם יצחק מוכן לעבודת מלכו של עולם, להשלים את נפשו ולהשיבה אל בוראו. נטל את ידיו, אמר וידוי, ויצא לדרכו לקדש פנימה למסור את נפשו בקדושה ובטהרה. כעבור כמה דקות נשמעו היריות, ועוד נשמע מתוך הקבר קולו המדהד של רבי אברהם יצחק: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד".

קבר האחים - טעלז

לפתח את הספר הגדול שבאדם (מאגרות מרן הגרא"י הי"ד)

ללכת בדרך האמת

דברי מכתבך הסבו לי עונג בזה שרגשותיך בבואך אל אדמת הקודש נובעים ממקור האמת והאמונה, ולא הושפעו כלל מהרוחות החדשות -- הנותנים טעם לפגם גם בנו ע"י טמטום הלב והרגש הטורה.

בתקופתנו נדרש מאדם שיהיה בעל רוח כבירה דעת תקיפה בכדי שמחשבותיו תהיינה מחשבותיו הוא, ורגשותיו רגשותיו הוא, כי אצל רוב בני הדור מחשבותיהם משועבדים, ורגשותיהם שאולים, לרוח בני הדור, כל אחד במידה ידועה.

אומנם גם למי שאין לו כח הדעת במידה השלמה, ניתנה היכולת ללכת בטח בדרך האמת, אם יש לו רב מובהק. שבזה ניתנה לו אמת המידה למוד הכל בדעת רבו. כי ניתן לו לאדם הכח לציר לו דעת רבו הגדול ממנו, ולבוא ע"י זה להשגה יותר עליונה ממה שיוכל להשיג בשכלו הוא, והכח הנפלא הזה הוא שנותן לנו היכולת לרומם מחשבותינו עד 'שכל התורה' בעזרת רבותינו.

וברוך השם שלנו חניכי ישיבת טעלו, יש לנו האפשרות לזה, בכדי שנלך בדרך התורה לפי אמינות דרכה. ולפי הכרתי אותך ואת דעותיך אמצא כי ת"ל יש לך היכולת הרוחנית ללכת בדרך אמת בין בתורה ובין בחיים, ואשריך שזכית לזה.

לפתח את הספר הגדול שבאדם

מכתבך הנעלה קיבלתי, ומאוד שמחתי כי ת"ל אתה וחבריך יקירינו עסוקים בתורה וכל מעיניכם ביראת ודעת ה', אשר זה חזון יקר גם בין בני התורה בדורנו שהשאפה לתורה ולחכמה תקיף את כל מהותם.

כמדומני כי זה אחד מהקווים הבולטים אצל חניכי ישיבת טעלו כי מתעורר וחי במ צורך נפשי לחיים עליונים. אבל לאו כל אחד זוכה להגשים זאת בחייו, ואצל הרבה נשאים רק געגועים לזה במידה כזו שמונעת אותם מלשבוץ רצון מחיים פשוטים אשר נפשם לא תימלא. ואף כי גם זה לבד הוא ענין נעלה, כי הלא געגועי נשמה המה - כביטויך במכתבך היקר. אומנם אצלכם ב"ה, כפי הנראה והנשמע מכם ומעדותכם החשובה, הלא עשתה פרי רב, והנכם עולים ת"ל במעלות התורה, וחיים הנכם בה ועמה, ואותות עליה זו ניכרת ביותר ע"י ההשתוקקות והצימאון לדבר ה', זו חכמה עילאה שהתגדלה אצלכם ובאהבתה תשגו תמיד.

כן רואה אנכי כי נתבהרה אצלכם יותר ההכרה בדרכה של תורה בישיבת טעלו, ויודעים הנכם עכשיו להעריך יותר את הרכוש הרב שרכשתם לכם בע"ה במשך שבתכם בצל הישיבה הקדושה, וע"י זה שזכיתם לשמש פני רבנו הגדול ולקבל את דרכו בתר"י. כי ע"י שהכרתם הכרה זו נפתחו לפניכם אוצרות החכמה אשר בקרבכם למען השתמש בהם לצרכם ולצורך אחרים. ברם, גם קודם שנפתחו האוצרות, עשתה פעולתה בעומק הנפש, ורישומה היה ניכר על כל מהות האדם. ואולי פעולתה אז הייתה במידה ידועה בבחינה יותר עמוקה, אבל עכ"ז הלא עבודת האדם היא לפתח את הספר הגדול אשר באדם - כביטוי

אאמור"ר הגאון שליט"א באחת משיחותיו. אבל ביחד עם זה, על האדם להשתדל לשמר בקרב נפשו את ה"יין המשומר בענביר" היא נשמת התורה וטעמה הפנימי שאי אפשר למוסרה במילים, ולא להריק את כל האוצר בחכמה שמשפה ולחון.

עוד גם זאת, בשעה זו כשנפתחים אוצרות המחשבה אצל האדם, שעת יצירה, צריך הוא לפתח לעומת זה גם את כח הביקורת. בכדי להכיר את כל רעיון ומחשבה אם נמצא עליו חותמו של הקב"ה ... ולא להטעות את עצמו ע"י צלצולי מלים ודמדומי רגש בלתי מבוררים בשכל ובדעת. ולא יספיק לנפשו דרושים כל דהו. כי לאחר שנפתחו האוצרות לא מהני רושם לבד, (צלצול מילים בעלמא...).

אל תדמה כי מצאתי איזה סרך להעיר זה, כי אדרבא מכל מכתבך ניכרת בהירות המחשבה באופן נעלה. מאוד ישר בעיני אאמור"ר הגאון שליט"א הרעיון על המדרש שבשעה שהיה משה על ההר היה לומד תורה ושוכח. ובמיוחד ביאורך ברעיון זה טעם למה שמורגש אצלכם עכשיו יותר התורה שלמדתם בהר ה' בדורנו זה.

אסור לנפול ברוח

גם אנחנו מרחוק נמצאים עדיין תחת הרושם המדכא המאורעות הנוראות בארצנו הק' בכלל, ומאבדן בחירי צעירינו בני הישיבה הק' דחברון הדגולים ז"ל בפרט.

מתוך צרת הרבים מבצבצת ועולה לפנינו האבדה היקרה של נפש אצילה הקרובה כ"כ ללבותינו ה"ה ידי"נ וצור לבבי הרב הגאון מר שמחה יצחק (ברוידא) ז"ל, שכמה תקוות גדולות תלינו בו כי יהיה ממזהירי אור תורת אמת בדור יבא.

כולנו וכל בני הישיבות נדכאו ממש בהיודע הבשורה הרעה ר"ל, ובמשך איזו שבועות היה ניכר דכאות רוח ושברון על הכל. ורק בעבודת התורה והיראה שנתחזקה ת"ל בעת האחרונה, גם ביתרון החובה המוטלת עכשיו על בני התורה באבדן של כוחות נעלים כאלו, נשקטו הרוחות באיזו מידה.

מובן כי בעדכם הקרובים אל החלל יותר קשה להשקט, אבל הלא תדעו יקרים כי אסור לנפול ברוח, ועליכם החובה להתאזר ביתר תוקף למען ה' ותורתו.

קשה מאוד להביע בדברים, את כאבנו הגדול על האסון הנורא שהקרה ה' לעמנו בארצנו הקדושה, ולהעריך את האבדות הגדולות אשר אבדו לעמנו בכלל, ואבדן בחירי צעירנו גדולי התורה תקוות עתידינו בפרט.

בין הקדושים שנפלו חלל בחברון עיה"ק, היו אחדים מבחירי הישיבה הקדושה בטעלו. אהובים ונחמדים היו בחייהם, ותקוות גדולות תלינו בהם לעתיד. וכדאי כל אחד מהם, לשאת עליו כבי ונהי: אוי לנו על גדולים ונפלאים אלה שנקטפו שלא בזמנם מאתנו! ומי יודע להעריך את אשר חסר לעמנו באבדן בני ציון היקרים האלה.

דבר המתנגד לשיטת בית מדרשנו / מכתב בעניין לימודי חול

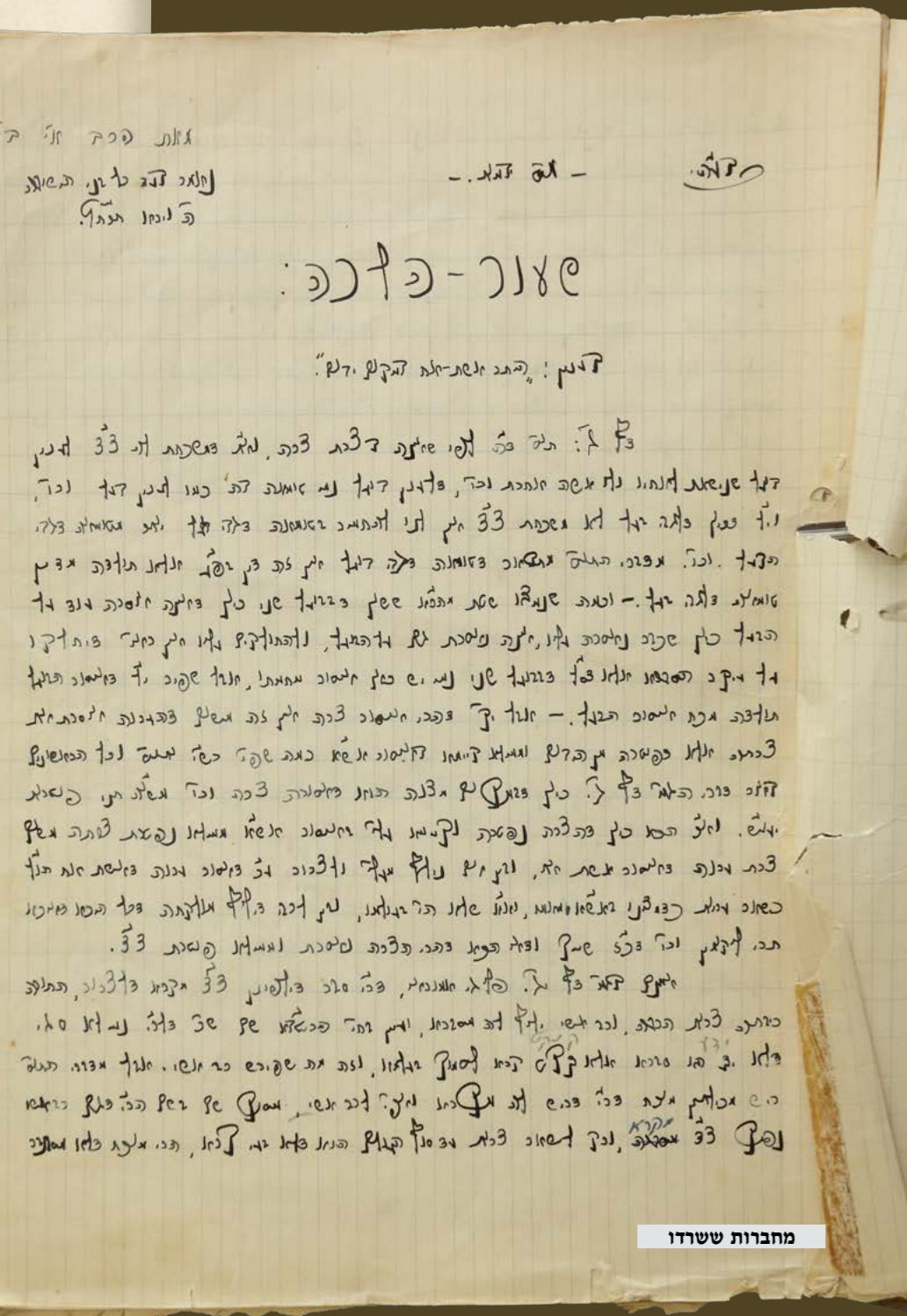
כבוד ידי"נ ואהובי הרב הגאון סוע"ה יראת ה' אוצרו מוה"ר שמעון שוואב שליט"א -- אבד"ק אייכענהויזן - שלום וברכה עד העולם!

הנה זה כמה רציתי לכתוב אל מעכ"ת ולהביע לך את שביעות רצוני מספרך, ומעבודתך להרמת קרן התורה, ולהחזיר עטרה - עטרת התורה - ליושנה. וברוח עוז ואומץ יצאת למלחמת התורה, כנגד אלה שבילדי נכרים יספיקו בחינוך בניהם ובנותיהם, במקום חינוך התורה, כמצווה עלינו מאת ה', ואשר בה נמצא חיים בזה ובבא, וכמאמרם "הפך בה והפך בה דכולה בה" . לך בכוחך זה, וישלח לך ה' את ברכתו בעד מסירות נפשך ועוז רוחך לקדש שם שמים בלי מורא ופחד. וכדאי שתקבל שכרך, למען תוכל לפעול רבות להשיב לב בנינו לדרך האבות - חז"ל - אבותיהן של ישראל.

בנוגע להענין שפנה למעכ"ת אחד ממנהיגי אגודת ישראל בפרנקפורט.

הנה, לשלוח מהישיבה להשתלם בידיעות חיצוניות אין זה לפי דרכנו. כי אם נלך לפי עיקרון זה הלא אין לדבר סוף, כי הרי גם שאר ידיעות כמו טבע וכדומה, יוכלו לשמש לתועלת לאיזה הוראה, ועם כל זה לא הנהיגו מעולם לימודים חיצוניים בבית המדרש. כאשר יש לפעמים נחיצות לזה שואלים למלומדים - אם מישראל או מאומות העולם - וכדמצינו בחז"ל ובדברי הפוסקים.

בשאלות כלליות, ודאי כדאי להדפיס חוברות בביור השאלות האלו, ולהמציאן לידי גדולי ישראל או גם לגדולי הישיבות, או לבוא בדברים בעל פה. גם יוכל להיות במקרה שאחד התלמידי חכמים התעניין בזה. אבל לשלוח מן הישיבה ללמוד שיעורים בחכמות חיצוניות הוא דבר המתנגד לשיטת בית מדרשנו, וכן לשיטת כל הישיבות הגדולות, אשר חניכיהם מקדישים עצמם ללימודי ש"ס ופוסקים ולימוד דעת ומוסר. כי רק בדרך זו נגדל בע"ה תלמידי חכמים גדולי תורה ודעת, ואז תמצאנה בע"ה פתרונות גם לשאלות הציבוריות העולות על הפרק בחיי עמנו.

מחברות ששרדו

מרן ראש הישיבה הגר"מ גיפטר זצ"ל
בשיעור בהיכל ישיבת טעלז קליבלנד

**מֶרֶן הַגַּר"מ גִּיפְטֵר
זצ"ל היה מספר
תמיד שמעולם צלצלו
באזניו דברי הרב
מפוניבז' - 'קומט
קומט, ס'איז נאך
געבליבען א בארג אין
בני ברק וואס ווארט
אויף טעלז' (ובתרגום
ללשה"ק: בואו, בואו,
נשאר עוד הר בבני
ברק שמחכה לטעלז).**

מרן ראש הישיבה הגאון רבי
ברוך סורוצקין זצ"ל

עדיין הרגישו שהעיקר חסר מן הספר. השהות על אדמת ניכר, הייתה עליהם לזר, ובסתר הלב קיננה השאיפה ליום בו יזכו לקיים בה 'הכל מעלין לארץ ישראל'.

אבל טעלז, כידוע, לא הייתה רק ישיבה. טעלז התייחדה בכך שהקרנה מהודה על כל סביבתה, כך שכל העיר כולה – הושפעה והונהגה על פי הישיבה בה. מאפיין ייחודי זה בא לידי ביטוי בין היתר, שזוהי הישיבה היחידה כמעט, שראשי הישיבה כיהנו בד בבד כיושבי על מדין וכמנהיגי העיר וקברניטיה. נמצא, שבכדי להקים מחדש את טעלז קמאי, לא די בהקמת ישיבה גרידא, אלא השאיפה הייתה להקים שם ושארית בארץ, לטעלז כולה, מתלמידי חכמיה ועד חוטבי עצייה ושואבי מימיה – להקים מחדש עיר – שרוחה של טעלז חופפת עליה.

ולצורך זה הכול נשאו עיניהם אל הארץ הקדושה. ברי ופשוט לכולי עלמא – אין אדמתה של אמריקה, ראויה לשם כך. גם אם יכלו למצוא בה תלמידי חכמים זעיר פה וזעיר שם, את ה'בעלבתים' של טעלז – לא יכלו למצוא בה. מי שפנה אל עסקי עולם החומר – נשאב כביכול בעל כורחו אל המרוץ האינסופי של 'טיים איז מאני' או ליתר דיוק – 'מאני איז טיים'.

שמעה של טעלז דאמריקה – הלך וגדל, והשפעתה הגיעה למרחקים, גם לארץ הקדושה – מעיד מרן הגר"מ גיפטר זצ"ל במכתבו, כי הגיע אל לפני הארי שעלה מבבל – מרנא החזו"א זצוק"ל – ושאלתו בפיו. בביקורו האחרון בארץ ישראל, עבר בישיבת פוניבז' והתרשם עמוקות מהאווירה בה. ושאלתו בפיו – האם כדאי לו להעביר את בנו שלומד כרגע בטעלז דקליבלנד – אל ישיבת פוניבז', אשר אוירה של הארץ יחכים ויגדלנו בתורה. התשובה הנחרצת לא איחרה לבוא מפי קודשו של החזו"א: 'לאזט אים, אין טעלז מאכט מען סאלדאטן פארן רבש"ע' (ובתרגום ללשה"ק: 'הנח לו, בטעלז עושים חיילים להשם יתברך').

מרנא החזו"א הוא זה שגם נתן את ההוראה לקום ולעשות מעשה. כאשר נתייעץ אתו מרן רה"י הגאון רבי אליהו מאיר בלוח זצ"ל בדבר התכנית, עודדו רבות בזה, ואף המליץ לו להקים את הישיבה בצפת, בהטעימו כי מסורת היא בידי זקניה וחכמיה, שמישיח צדקנו בבואו – יעבור הוא תחילה דרך העיר צפת תובב"א, גם מרן הגר"מ קאץ זצ"ל שמע ממרן החזו"א איש זצ"ל על חשיבות הקמת ישיבת טעלז בארץ ישראל.

ואכן – מרן ראש הישיבה הגר"מ בלוח זצוק"ל, עד נשימת אפו האחרונה לא הפסיק להגות באותו חזון כביר – להקים גלעד שם ושארית לעיירת טעלז כולה. בחייו לא סיפק בידיו לעשות, אחר שהשקיע עצמו בביסוס והקמת הישיבה בקליבלנד – אך גדולי טעלז ראשי הישיבה זצ"ל נטלו על עצמם לאחר פטירת חותנו הגדול – להמשיך במשימה הכבירה בה החל חותנו, ולממש את החזון הגדול. ומעתה, כבר החל החלום קורם עור וגידים. שמה של הישיבה לא היה זר ליושבי הקודש, וקורת רוח רבה נודעה ביישוב התורתי – על בואה של הישיבה הותיקה והמפוארת להוסיף נדבך חשוב מאין כמוהו – לעולם התורה שהיה אז בראשית – מצערו. ראש המעודדים והממריצים לעניין היה לא פחות מאשר הרב מפוניבז' – מרן הגר"ש כהנמן זצ"ל, תלמיד טעלז דליטא, שלמרות שהוא עצמו עמד בראשות ישיבה משלו, לא חדל מלעודד את ראשי הישיבה להתקדם ולהביא את התכנית לידי גמר. מרן הגר"מ גיפטר זצ"ל היה מספר תמיד שמעולם צלצלו באזניו דברי הרב מפוניבז' – 'קומט קומט, ס'איז נאך געבליבען א בארג אין בני ברק וואס ווארט אויף טעלז' (ובתרגום ללשה"ק: בואו, בואו, נשאר עוד הר בבני ברק שמחכה לטעלז).

חרף המלצתו של החזו"א בדבר הקמת הישיבה בצפת, ולמרות חזונו של הרב מפוניבז', שתבוא טעלז לחזק את עולם התורה דבני ברק, דווקא הרקע ההיסטורי העדין של הישיבה שזה עתה עלתה מן האפר – הוא זה שהכריע את הכף לבוא לידי החלטה לבסס את הישיבה באזור

ויבואו אנשי קרית יערים ויעלו את ארון ה'

גל עד: על אם הדרך, בואכה עיר הקודש ירושלים, מתנוסס לתפארה היישוב התורני 'טלז סטון', אשר שמו אינו מותיר מקום לספק בדבר שייכותו ההיסטורית לישיבת טעלז | כאשר באנו להתחקות אחר עברו, גילינו פרשייה היסטורית מדממת, חלומות גדולים שנמוגו, ותל תלפיות שנותר למזכרת דוממת. | בחודשים אלו, כחמישים שנה אחר ייסודו, נעשה צדק היסטורי עם מייסדיו, וזכינו בשפיכת מעט צרי נחמה להוגי החזון הגדול - להקים מצבת זיכרון לעיירת ישיבת 'טעלז' המפוארת | זיכרון לראשונים

הרב מ. קצבורג

ניצנים של תקוה

רבי עקיבא, כך מספרת הגמרא, היה משחק כאשר ראה שועל יוצא מבית קדשי הקדשים. ממנו אנו למדים, כי בכל חורבן, יש ניצן של תקוה. כאשר גוילין נשרפים – האותיות הפורחות מבקשות להן מקום אחיזה, והן מרחפות באויר העולם עד שיבוא מי שיזכה לתת להן מקום.

רבות כבר נאמר וייאמר אודות היום המר והנמר – יום כ' לירח תמוז, היום בו גברה יד הרשעה וטובי בניה של ישיבת טעלז עלו השמימה בלהב המזבח – במעלות קדושים וטהורים, ועל כך ראוי לן למספד בכל שנה ושנה מספד חדש. אך צריך לזכור כי מתוך ערפלי החשכה האירה יד ההשגחה העליונה, והכינה פתח מילוט לכמה מטובי בניה ורבניה של ישיבת טעלז, אשר לכל אחד מהם, בדרכו שלו, נבקע בפניו נהר דינור והצליח למלט נפשו, לחיות פליטה גדולה ממורשתה המפוארת של טעלז המעטירה.

ולא ללמד על עצמם יצאו, אלא כל אחד מהם נשא עימו גחלת שיש בה ממש מכבשנה של טעלז, כך שלאחר שניטעו במקומם עמלו להפיח בה את רוחה של הישיבה ולהפכה ללהבה גדולה של עמל התורה בטהרתה – באותו הלהט העטלזאי המקורי. הידועה מכל היא ישיבת טעלז אשר משכנה בקליבלנד, אשר נוסדה ע"י מצוקי ארץ פליטת סופריהם שניצלו

בניסו ניסים מאימת המלחמה, מרנן מייסדי הישיבה מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליהו מאיר בלוח זצוק"ל ומרן ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי קאץ זצוק"ל.

הפרק הידוע פחות בתולדותיה של טעלז, הוא השתלשלות הקמתה בארץ הקודש. אשר כבר מיני אז אשר הישיבה גלתה לאמריקה, כבר נעשו מאמצים להחיות את רוחה של טעלז בארץ הקודש דייקא, ולקיים בנו מאמר חז"ל 'עתידיים בתי מדרשות שבבבל להקבע בארץ ישראל'.

לא תימצא היריעה שתוכל לשאת בקרבה את כל המאמצים הרבים, שנמשכו מיני אז ועד להיום הזה. דם דמעות וזיע הושקעו במשך שנים רבות, בכדי להקים שם ושארית בארץ הקודש לטעלז-רבתי. לא רק לישיבה עצמה, אלא לכל האהלים אשר סביב למשכן, העיירה טעלז שקנתה את שמה בזכות חנותה סביב למשכן ה'.

...

הכל מעלין לירושלים

כאמור וכידוע, אודים מוצלים מאש התנערו מן האפר, וקמו בכדי להשיב את רוחה של טעלז ולהקימה ולבססה מחדש, אחר שעלה עליה הכורת. וכך קמה לתפארה ישיבת טעלז שבקליבלנד, תורה מפוארה בכלי מפואר. אך למרות התנאים הגשמיים, הנוחות והפאר היחסי, שהיוו חידוש בשעתו,

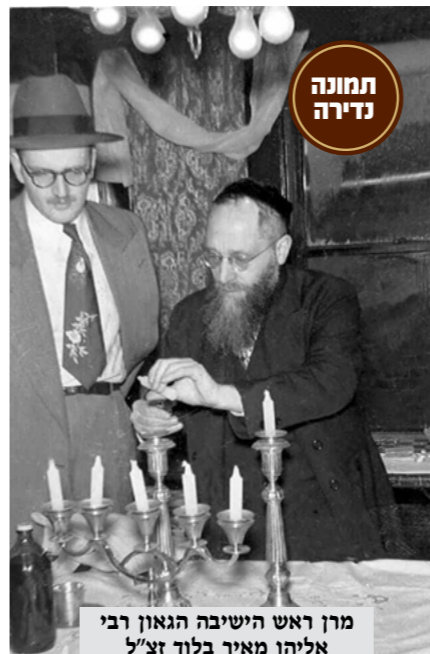
**ירושלים, לקיים את דבר הפסוק 'ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש'.
חזון הישיבה שעלתה מן האפר וחולמת על היום שבו תשוב לתהילתה
בציון - הדדה למרחקים, והגיע לאזניו של מר ארווינג סטון ז"ל, איש
עסקים מוקיר תורה בעל לב יהודי חם, הוא מצידו החליט להירתם למשימה
הכבירה, וליטול על עצמו את החסות הפיננסית לפרויקט השאפתני -
להעביר את ישיבת טעלז, על כרעיה וקרביה, על רמ"ה, תלמידיה ועובדיה
- כל כולה לארץ הקודש.**

**ואחר שיישבו את
השאלה הגדולה 'כסף
מנלך', לא נותר אלא
למצוא את הכלי שבו
תחול הברכה. כאמור,
פסגת השאיפות הייתה
עיר הקודש והמקדש,
והטוב ביותר הוא
למצוא פיסת קרקע
בציון המצויינת -
שממנה תצא תורה
לישראל. דא עקא,
שהמטרה שעמדה לנגד
עיניהם של קברניטי
הישיבה - היא לא רק
להקים 'ישיבה' גרידא,
אלא לקומם מחדש
את 'טעלז' ולהקים
מקום יישוב שרוחה
של הישיבה יחפוף
עליו, כאשר היה
בטעלז רבתי ומעין זה
התקיים גם בקריית
הישיבה בקליבלנד.
רעיון מעין זה, מטבע
הדברים רחוק שיתממש
במטרופולין דירושלים
רבתי, שרגל הכול מצויה
שם, ובתלי אפסר לקיים
בה את מאמר חכמינו
בדבר המדבריות שבהם
ניישב את עמלי התורה
בטהרתה.**

**הישיבה, המונה
אלפי צורבים בארץ
הקודש, פמשיכה
בעוז את מורשתה
ההיסטורית של
טעלז רבתי -
להקים קרן התורה
בדור האחרון,
כשגולת הכותרת
היא הקמת הישיבה
הגדולה אשר
משכנה כבוד
בקריית הישיבה.
כאן הוגשם החזון
- להשיב את
רוחה של טעלז
כבראשונה, ולהקים
בית שיגדל עדרים
של עמלי תורה
בטהרתה, מתוך
גבהות הדעת
ורוממות הנפש**

לבסוף נמצאה הפשרה - קרקע באיזור ירושלים, אשר מחד אינה בדרך רחוקה הימנה, ומאידך אין רגל הרבים מצויה שם. המדובר היה בחלקת אדמה באיזור הכפר אבו-גוש, השוכן שם עד היום הזה. קרקע זו עברה תהפוכות רבות מאז שעברה לידי יהודים בתהליך בירוקרטי מורכב. (ראה מסגרת).

סיבב הפועל כל מראשית, שדווקא המדינה היא זו שהכשירה בשעתו את הקרקע למגורים - וסללה שם כבישים ורחובות, אך מאז עמדה שוממה כאבן שאין לה הופכין, והוצעה למכירה לכל מי שיאות לשלם תמורתה.

מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליהו מאיר בלוח זצ"ל

וכמו שאמר הכתוב - אבן מאסו הבונים - אותה הקרקע שעברה כמה ידדים, ולא נמצא עדיין מי שיחפוף בה - היא זו שתלו בה תקוה שתהפוך לראש פינה. מר ארווינג סטון שילם במזומן את חלקו בעסקה, והקרקע עברה לבעלותה הרשמית של ישיבת טעלז המעטירה, תוך שהיעוד הוא להקים בה את בנין הישיבה ברוב פאר והדר, כאשר סביב לו יחנו בניני המגורים לרבנן ולתלמידיהו. שמו של היישוב התעתד להיקרא, איך לא, 'טעלז' - כאשר לשם זה התווסף גם שם משפחתו של הנדיב 'סטון' - לזכר עולמים כי הוא אשר נדבה רוחו אותו להניף ידו - להקים קריה נאמנה לתורה בטהרתה. משמעות נוספת הייתה לשמה של העיר המוקמת, באשר התרגום הלועזי של צמד המילים 'טעלז-סטון' - הוא 'העיר טעלז', ובכך מתבטאת כוונת מקימה ומייסדיה - לכונן מחדש את העיר טעלז הקמאית.

מן הראוי לציין, כי אחר שנפל הפור להקים את הישיבה שם, עודדם הרב מפוניבז' באמרו - 'עתידיה טעלז-סטון להיות חלק מירושלים'. דומה כי כהיום הזה, חזונו לא רחוק מלהתגשם (לתשומת לב פרנסי המקום).

עמוד האש ועמוד הענן

למרות המשאבים הרבים שהושקעו, לא במהרה זכו לברך על המוגמר.

הדיפלומט הגרמני שייסד את טעלז סטון

מסתבר, שאותו אלישר מיודענו, בדרכו לרכישת הקרקע, נעזר בלא פחות מאשר... סגן הקונסול הגרמני, אשר על שמו נרשמה העסקה, ורק כך התאפשר לרכוש את הקרקע בכדי להקים עליה התיישבות יהודית. גלגלה יד ההשגחה, שאותה גרמניה אשר ברשעותה השטנית שלחה את ידה בקודש ובמקדש, והחריבה וניתצה את הישיבה הקדושה דטעלז, יחד עם כל יהדות אירופה, היא זו שנשלחה להקדים רפואה למכה, ונציגה הרשמי הוא זה שסייע במישרין לרכישת הקרקע שיועדה להקמת הישיבה מחדש כתחילה.

מקורה של אותה הקרקע, עליה עתידה הייתה להיבנות הקריה - קובע ענין לכשעצמו, ומראה מפלאי יד ההשגחה. מסתבר, שהיא נרכשה - שנים קודם לכן, עוד בשנת בשנת התרצ"ג, על ידי איש עסקים יהודי בשם מנשה אלישר. באותם ימים השלטונות הערימו קשיים על רוכשי קרקעות יהודיים, במטרה סמויה שלא לאפשר שינוי דמוגרפי ביחס החלוקה בין יהודים-ערבים. הפתרון בדרך כלל היה לערב בתהליך הרכישה אזרחי חוץ, ובייחוד כאלו בעלי אזרחות דיפלומטית מוגנת, וכך יכלו לעקוף את המנגנונים הביורוקרטיים שעמדו בפני רוכשי הקרקעות.

הת"ת שעי"י הישיבה הקד' בטלז סטון

הכולל שעי"י הישיבה הקד' בטלז סטון

השלט בכניסה לישוב

מדובר היה בפרויקט אדיר שטרם נודע כמותו. אין המדובר כאן בהקמת בית מדרש, או היכלה של ישיבה. הוקם כאן יישוב שלם בבת אחת, שכל כולו חונה למרגלות בנין הישיבה המפואר. מטבע הדברים תהליך הבניה היה ארוך ומורכב, ורק בשנת תשל"ה זכו לחנוך את הקריה כולה.

ואת יהודה שלח לפניו גושנה - שני ראשי הישיבה הנערצים הם אלו שהלכו לפני בני הישיבה להכין להם הדרך, ראשית קבע את משכנו במקום מרן ראש הישיבה הגאון רבי מרדכי גיפטר זצוק"ל כעמוד הענן ליישר אורחותם, ואיתו עימו הצטרף אחר כך ועלה מן הגולה מרן ראש הישיבה הגאון רבי ברוך סורוצקין זצוק"ל שהלך כעמוד האש לפני המחנה, ושניהם יחד באו להאיר להם דרכם - לסלול נתיבות הישיבה בארץ הקודש.

כשנתיים אחר הקמתה, בשנת תשל"ז, והנה כבר אז מנה היישוב כמאתיים משפחות וראי השם שבאו לתקוע יתד סביבות הישיבה. ושני ראשי הישיבה כבר הגיעו להתגורר בתוככי הקריה. הניצנים נראו בארץ, ולכולם היה נראה כי החזון עומד להתגשם ולהתממש. לא היו ימים טובים בחייהם של ראשי הישיבה כאותם הימים בהם היה נראה שעוד מעט קט - ישיבת טעלז המעטירה קובעת את משכנה בארץ הקודש והמקדש, כחזון רועה הישיבה, מרן הגרא"מ בלוח זצוק"ל. לתקופת מה זכה העם היושב בארץ ישראל באורם ובהודם של גדולים אלו.

מעשה שטן

אך לגדול העצה נורא עליליה היתה תכנית אחרת. זמן לא רב אחר מכן, רבי ברוך, שהיה הרוח החיה שבתכנית, נפל למשכב. כתוצאה מכך היו הדברים יגעים, עיכוב אחר עיכוב נערם בדרם, ולנגד עיניו ראה את החלום הגדול הולך ונגזר. למרבה הצער התכנית המקורית - להעברת הישיבה מקליבלנד - מעולם לא יצאה אל הפועל. הבנינים הענקיים שנבנו בדם ויזע, ובנייתם לא הושלמה, עמדו שנים רבות שוממים מבלי באי מועד, והתושבים מספרים שבימי החורף, היה הקירות נוטפים מרטיבות הגשמים, וטיפות המים יצרו הד נוגה, משל היה נראה בית המדרש מבכה על בניו כי בוששו לבוא.

כך גזרה ההשגחה העליונה, וכך עלתה במחשבה לפני מסבב כל עלמין, שעדיין לא הוכשרה השעה להקים שם ושארית בארץ - לטעלז רבתי, על חכמיה ורבניה, תלמידיה וקדושיה.

התקופה המחודשת

החלום לא פג עם פטירתו של מרן רבי ברוך זצוק"ל, והוא הוריש אותו לצאצאיו. הכאב הגדול למה שלא זכה רבי ברוך להשלים בחייו לא הרפה לרגע מבנו רבינו ראש הישיבה הגאון רבי בנימין שליט"א, אשר הקדיש מאמצים עליונים - לחזור ולקומם את מפעלי האב הגדול.

כל זאת עמד לנגד עיני משיב העטרה, הלא הוא רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א, שדמה של טעלז הנסוך בעורקיו, לא נתן לו מנוח. בשנת תשנ"ה ייסד את אבן הפינה למה שהפך לאימפריית התורה - ישיבת 'עטרת שלמה' - שכל כולה אינה מהווה אלא בסיס איתן להמשיך את רוח אפה ונשמתה של טעלז. הישיבה, המונה אלפי צורבים בארץ הקודש, ממשיכה בעוז את מורשתה ההיסטורית של טעלז רבתי - להקים קרן התורה בדור האחרון, כשגולת הכותרת היא הקמת הישיבה הגדולה אשר משכנה כבוד בקריית הישיבה. כאן הוגשם החזון - להשיב את רוחה של טעלז כבראשונה, ולהקים בית שיגדל עדרים של עמלי תורה בטהרתה, מתוך גבהות הדעת ורוממות הנפש. מי יגלה עפר מעיניך רבי ברוך, לחזות כיצד תורה מחזרת אחר אכסניה שלה.

כשהתחלתי ללמד בכיתתי את ספר ויקרא, הבחנתי שילדים רבים מתקשים מאוד בהבנת הדברים ובתפיסת המושגים, בדיני הקורבנות ובית המקדש ובדיני מצורע, טומאה וטהרה. יתירה מכך, במשך השנים התבררה בפני עובדה עגומה יותר, כי רבים מהורי התלמידים שמשננים עם בניהם את הנלמד אין בידם את הידע הנדרש בשביל לרדת עם הבן להבנת הנלמד. במשך שנים ניסיתי לייגע את מוחי בשאלה איך ניתן יהיה לגשר על הפער שבמופשטות המושגים המורכבים לבין רמת התלמידים.

לא זו בלבד, אלא שבעודי מהרהר במבוכה זו מבחין אני, כי בשל מורכבות החומר החוויה שנצרכה אצל התלמידים מלימוד ספר ויקרא הינה קושי ומאמץ וחוסר בהירות, וכבר ידוע מאמר העולם 'ילדים אף אם אינם זוכרים מה למדו וודאי זוכרים הם כיצד למדו' ובפרט שבתלמוד תורה שלנו ניתן דגש מיוחד כידוע, על הלימוד בשמחה ובאווירה טובה. המצוקה הזאת לא נתנה לי מנוח, הבנתי שחייבים פיתרון 'יצירתי'.

אין הצלחת התלמיד אלא מתוך שמחה

יום אחד התגלגל לידי ספר מכתבים של מרן המשגיח הגר"י לוונשטיין זצ"ל ובעודי מעלעל בין דפיו צדה את עיני השורה הבאה: "כשם שאין הנבואה שורה אלא מתוך שמחה כך אין הצלחת התלמיד אלא מתוך שמחה" באותו רגע, רעיון נועז נצנץ בראשי. נבואה כידוע אין שורה אלא מתוך שמחה וכלשון הפסוק ויהי כנגן המנגן ותהי עליו רוח ה', אם כן מדוע שלא אשתמש בשיטה זו? אשתמש בניגון לא רק לפני הלימוד, אלא גם בלימוד עצמו! נכנסתי למנהל התלמוד תורה הרה"ג רבי יוסף יצחק גלוסקנוס שליט"א עם שיר שכתבתי ומכאן הכל מתגלגל, הלכות הקרבנות אותם אני מלמד לתלמידים חרות על מנגינות מוכרות, והחילוחי לשיר עם הילדים, בכל סיום פרשה או ענין סיכמתי את הדינים והפרשה בלחן מוכר פשוט וקליל כשמילותיו נסובו על דיני הקורבנות ובית המקדש, והילדים לא פסקו מלשיר, כשבכך נעשים הם בקיאים בכל פרט ופרט.

הרב כהנא ממשיך: לא עובר זמן רב ואני מוצף בפניות של מלמדים מכל רחבי הארץ, שמעם של השירים מסכמי סדרי העבודה והקורבנות על כל פרטיהם ודיניהם הדהד למרחוק, ומלמדים רבים מכל הארץ מתקשרים לבקש לידם את התכנים. גם מהורי התלמידים שמעתי את שכבר ידעתי, תלמידי ויקרא אלו בקיאים מובהקים הם, ההורים סיפרו על הילדים שהם לא מפסיקים לשיר...

קדשים לצאן קדשים

בכך הייתה בי ההכרה שבידי אוצר של ממש. בעידודו של המנהל הרב גלוסקנוס שליט"א החלטנו לפתח את הפרויקט, צירפנו מקהלת ילדים מהשורה הראשונה בעיבודם של אנשי

מסדר סדר המערכה

סיפר אברך חשוב "זה היה לפני תקופה, בבית המדרש על למדתי ישבו בסמיכות אלי אב ובנו הדרדקי בן השמונה על מנת לשנן את תלמודו, ואת אוזני צדה השאלה הבאה אותה שאל האב לבנו: כמה עבודות יש בהקרבת העולה?"

בעודי מוגיע את מוחי, אני שומע את הילד מכריז בביטחון: תשע עשרה עבודות, וללא שהות ממשיך: "ביקור, הבאה, הקדשה, השקאה, סמיכה, וידוי, שחיטה, קבלה, הולכה, זריקה, שפכת שיירים, הפשט, ניתוח, הדחה, הולכת איברים, מליחה, הקטרה, סידור איברים, הקטרת מנחה, ונסכים".

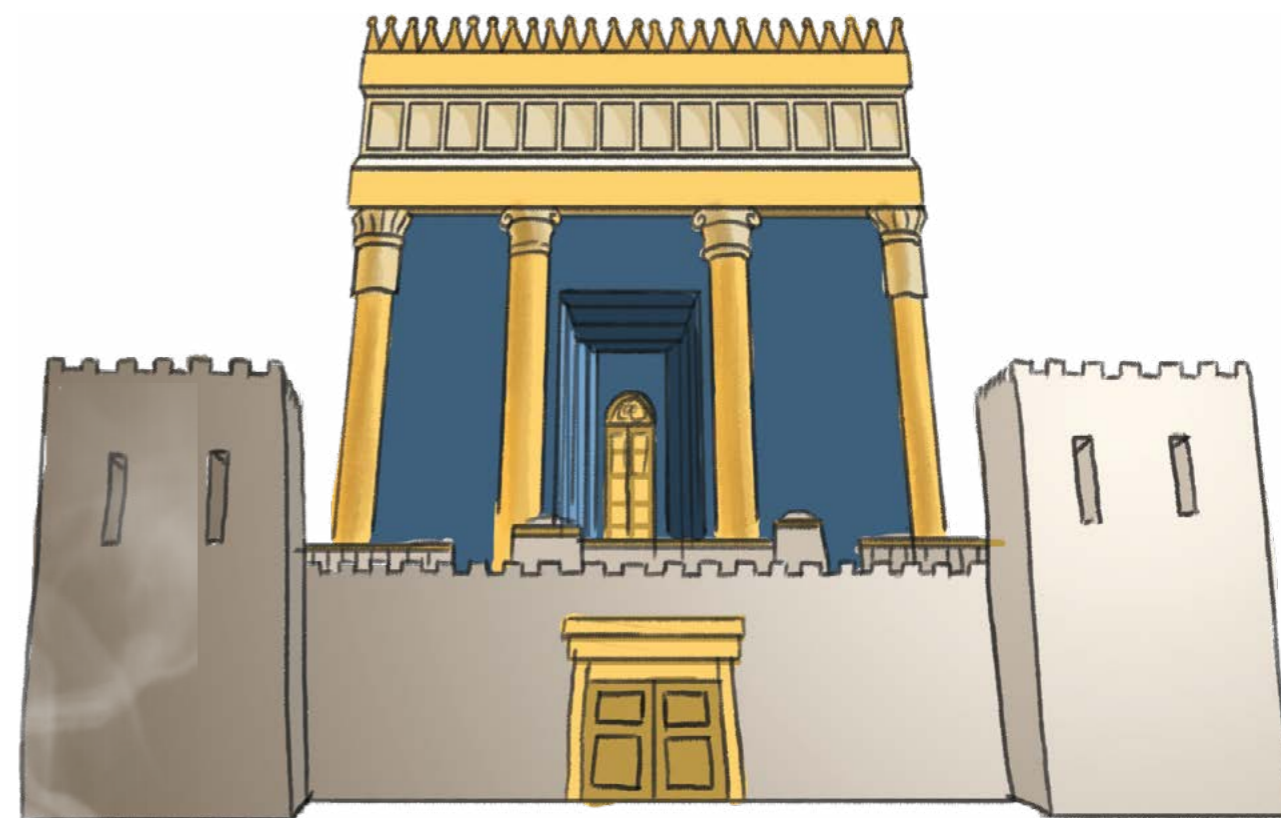
נשימתי נעתקה, מספר אותו אברך, מעודי לא נתקלתי בתלמיד בקי שכזה, אך לא פחות מכך מתפלא אני מתגובת האב שמקבל את תשובתו של בנו כדבר מובן מאיליו, לא עצרתי בעדי והסתובבתי אל הילד אמרתי לו: 'תלמיד חכם קטן' מהיכן אתה יודע את כל זה? והוא משיב בחיוך, מהשיר ששרנו בחיידר על הקרבת העולה.

עובדא זו מקפלת בתוכה את כל הסיפור כולו, לימוד עבודת הקורבנות לצעירי הצאן מלווה בקושי רב בשל המורכבויות הרבות להבנת הצעירים והמושגים הסבוכים והמופשטים, ובשל כך פעמים רבות אף בשנות הבגרות ניכר חסר בידיעת המושגים בענינים קדושים אלו, החסר ב'גירסא דינקותא' עיתים רבות גורם לקושי בלימוד המסכתות העוסקות בעניני קדשים.

עד שקמה היוזמה המהפכנית החדשה 'שירו טהורים' שהצליחה לחולל מהפך של ממש בלימוד פרשיות ויקרא, המיזם החדש של המחנך הרה"ג ר' אשר כהנא שליט"א מהתלמוד תורה של הישיבה הקד' במודיעין עילית שמלמד שנים רבות מסכת ויקרא, הצליח לחולל שינוי בצורת הלימוד והפיכת הלימוד לחוויה מרוממת בעבור התלמידים.

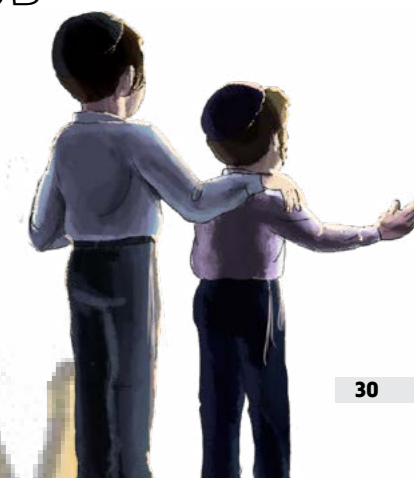
הרב כהנא הוציא לאור שני אלבומים מתוך סדרה שתצא לאור על כל חומש ויקרא בע"ה, בהם על לחנים מוכרים וידועים חורזו בחרוזים כל דיני הקורבנות, ובכך תינוקות של בית רבן מצליחים לרכוש בהנאה את לימוד פרשיות חומש ויקרא על כל פרטיהם ודיניהם. המיזם המיוחד שנוסד בברכתם ובעידודם של גדולי הדור שליט"א ושהתקבל בשמחה מרובה על ידי המחנכים ומלמדי תשב"ר די בכל אתר, זכה כבר להנחיל למאות ילדים בבהירות את פרטי ודיני מבנה המקדש וכליו, סדרי הקרבנות סדר ההקרבה ודיני המקריב, דיני עולת הבהמה ועולת העוף, נדרים ונדבות, סדרי עבודת הכהנים, ועוד.

פנינו למחנך הרב הגאון ר' אשר כהנא שליט"א, שמחנך בתלמוד תורה של הישיבה הקד' במודיעין עילית ומלמד ספר ויקרא במשך שנים רבות, שיפרוש בפנינו את סיפורו של המיזם המיוחד 'שירו טהורים' בעת קריאת פרשיות ויקרא.

איזהו מקומן של זבחים

והכניסנו לארץ ישראל ונתן לנו את בית הבחירה: לימוד דיני עבודת הקורבנות שבחומש ויקרא לצעירי הצאן נחשב לאחת מהמלאכות הקשות שבלימוד צעירי הצאן, עד ליוזמה המופלאה 'שירו טהורים' שהצליחה להפוך את הלימוד לחוויה מרוממת ומאתגרת | סיפורו של החידוש המהפכני שפרץ מתוך כותלי התלמוד תורה של הישיבה הקד' במודיעין עילית וכבר הנחיל למאות רבות של ילדים בהירות בסדרי העבודה ובתורת הקורבנות | את פתח לו!

מורינו ראש הישיבה הגר"ח שליט"א ביקש מהמנהל הרב גלוסקנוס שליט"א לחזק את ידי המחנך הרב כהנא שליט"א שיוסיף להרבות תורה בישראל ולהשריש את עניני הקדשים באותו מעמד אמר ראש הישיבה שליט"א כי המציאות מראה שכאשר מבוגרים באים ללמוד עניני קדשים, רבים מהם יש להם רתיעה מסויימת, וודאי ש'גירסא דינקותא' כראוי יכולה לסייע מאוד להצלחה בלימוד עניני קדשים בבגרות. עד עתה כבר יצאו לאור שני אלבומים מבית 'ישירו טהורים' שע"י מכון תשבר"ם, הראשון מכיל תשעה שירים מבוא לדיני הקרבנות, ובין היתר מכיל שירים על: מבנה בית המקדש, חלקי המזבח, סוגי הקרבנות, ומבנה המחנות. האלבום השני עוסק בפרשת עולה, ועוסק בדיני ופרטי קרבן עולה והחילוקים שבין עולת העוף לעולת בהמה, ובעז"ה מתפללים אנו שנזכה להשלים את כל סדרת ויקרא שלהערכתנו תכלול עשרה דיסקים בע"ה, ונזכה – ונשלמה פרים שפתינו.

מכתב ברכה מרבינו ראש הישיבה הגר"ח פינשטיין שליט"א

באותו מעמד אמר רבינו ראש הישיבה הגר"ח שליט"א כי המציאות מראה שכאשר מבוגרים באים ללמוד עניני קדשים, רבים מהם יש להם רתיעה מסויימת, וודאי ש'גירסא דינקותא' כראוי יכולה לסייע מאוד להצלחה בלימוד עניני קדשים בבגרות

מקצוע, והוצאנו אלבום שירים ראשון שסיכם את המבוא לדיני הקרבנות. זה היה השלב הראשון בהקמת 'מכון תשבר"ם' ששם לו מטרה להשריש לבהר ולפשט את הנושאים הסבוכים שנלמדים בתלמודי תורה, ואחר כך הוצאנו אלבום שני, כשלושנים מצורפת חוברת עם השירים, חוברת מהודרת ומושקעת עם ציורים אומנותיים שיוסיפו חן ואווירה מיוחדת בלימוד עם צעירי הצאן.

אגב, כששמע היוזמה הגיעה לפרנסי העיר הוחלט בעירייה לשתף באוצר המיוחד את כל תלמידי התתי"ם בעיר, ואכן הוצפנו באין ספור תגובות על המהפכה בידיעת עניני הקרבנות. אגב, גם אנשים מבוגרים רבים העידו בפני, כי אף להם הייתה תועלת עצומה, ובזכות ישירו טהורים הם למדו או הבינו פרטים רבים בידיעת עניני הקרבנות.

באיזה שלב בלימוד משולבים השירים?

עלינו לזכור שאמנם השיר תועלתו עצומה, אך וודאי שאסור לדלג על הלמידה עצמה, לכן בתחילה התלמידים לומדים את גוף העניינים מתוך החומש ובליווי המחשות מרתקות וסיפורים, ולאחר מכן השיר מגיע כחווית שינון וחזרה על הנלמד, למודל הזה אני קורא 'מעשה ושמע'. השירים הם אמצעי עזר להפנמת הנלמד ולהוספת חוויה ומתיקות התורה.

זו הסיבה שהשירים נכתבו בקיצור נמרץ, ופעמים רבות ב'מילות קוד', משום שתפקידם להזכיר את שהרחבנו לפני כן, וכך מוצא את עצמו התלמיד משנן את שלמד במהלך שבוע שלם, במספר דקות של חווית שירה מרוממת ומרעננת. וכמובן שהקפדנו על התאמה מושלמת למנגינה, חריזה מושקעת.

'דבר קדוש'

הרב כהנא מוסיף: השירים כולם עברו תחת שבט ביקורתם של תלמידי חכמים וביניהם הרה"ג אליהו בן שם שליט"א מחבר ספר 'שיעורים בספר ויקרא' שנחשב מספרי היסוד למלמדים עניינים אלו, וכן צוות תלמידי חכמים ממכון 'תורת הקרבנות'. שהעירו את הערותיהם ולא ויתרו על קוצו של יוד. פעמים הוצרכתי לשנות מילה או שניים ועשיתי זאת אף לאחר הקלטת השירים, על אף הוצאה הכרוכה בזה, בכדי שלא יהיה בגדר 'שבשתא כיוון דעל על'.

לקראת ההוצאה לאור, נכנסנו למעונו של רבינו מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זי"ע שבירך את היוזמה בחביבות רבה, ואף עיין זמן רב בחוברת השירים. גם נכנסנו למעונו של מורינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א שהביע התפעלות רבה והתבטא שזה 'דבר קדוש' והוסיף, כי ניכרת הקפדה על קוצו של יוד בנפח אחר נפה. גם כאשר נכנסתי לפני הוצאת האלבום השני להתייעץ עם ראש הישיבה שליט"א בכמה שאלות, הוא סיפר לי שחוברת האלבום הראשונה נמצאת תחת ידו ומידי פעם כשהוא מעלעל בה הוא מתרגש.

אגב, במעמד הגדול של ילדי התלמודי תורה בל"ג בעומר

מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זי"ע מתבונן בחוברת

ימים ספורים אחרי הסתלקות רשבבה"ג מרן רבנו הגדול רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל נכתבו בעט דומעת, ע"י הרב כהנא, השורות הנפלאות המנסות לתאר בשיר ובמענינה את החסר הגדול בדמותו הנשגבה ומסירותו לישיבה הקד' עטרת שלמה, רבניה ותלמידיה.

יקוננו טהורים

(מנגינת – 'שומר ישראל' רבנין)

קדרו שמים, דמעו כמים, שק ואפר, ביום חרוץ, נגנו ארון, עם הספר, נשרף היכל, מי יוכל, תנות ספר, מי עלינו בתורתו יכפר.

נהי ואבל, יבקע הבל, שמי שחקים, בסופה וסער, זקן ונער, נאנקים, לא נחרל, בעט דל, לקונן, עד אשר משמים יחונן.

אבי, אבי, מגורה טהורה, רב' חיים, רב' חיים, מרן שר התורה, מפיו דעת ותבונה, עליו שרתה שכינה, אורחותיו יושר דרכו אמונה.

אבי, אבי, מגורה טהורה, רב' חיים, רב' חיים, מרן שר התורה, רוח הקודש מצווחת 'איה נא' ! וכנגדה נישא נהי וקיינה.

בפולין, ללא חולין, רק קדושה, זרח האור, זך טהור, חוליה חדשה, אביו הגדול, לא יחרול, לשפוך תפילותיו, ימשך הרוך בדרך אבותיו.

כבן שנתיים, ידע חיים, במנגינה, כל הסדרים, כ"ד ספרים, ספר מנה, כבן שש, התאוושש, מהפלגה באוניה, בארץ הקודש בצל דודו היה.

(אבי אבי ...)

התורה, עוז ואורה, ממוש חיון, כמיעוט שינה, כל שנה, לסיים חייב, בשנה מעוברת, אפשר אחרת, כמה, ונכסף, לכתוב ספר נוסף.

יקרה מאלפי, מאות אלפי, מכתבים, דברי אלוקים, חקוקים, מהם שואבים, מילה בודדת, מחדדת, מאירה בזרקור, אותה כל צורב יחקור.

(אבי אבי ...)

דרך חכמה, שונה הלכות, שערי אמונה, שקל הקודש, אורחות יושר, דרך אמונה, שיח השרה, נחל איתן, טעמא דקרא, קרית מלך על משנה תורה.

ביאור ירושלמי, למכסה עתיק, בהיר בשחקים, קנין פירות, קנין גוף, בעבדים עוסקים, ישוב הדעת, אמת וצדק, מצרף ומטהר, הספקים שלא ניתן לתאר.

(אבי אבי ...)

מופתים, לא מעטים, כבדרך אגב, כולם שמעו, גם דמעו, על החגב, ברכותיו ועצותיו כאורים ותומים, אוי ! אנו חשים יתומים.

לא יאומן, ניצול זמן, וקיצור מילים, יש חובות, ראשי תיבות, ישועה מחוללים, כולם הרגישו, אהבה חשו, כאילו בניו, לרבבות האיר פניו.

(אבי אבי ...)

ויט שכמו, חלבו דמו, לאוכלי מן, למען ממלכת, סגר מסכת, כאב רחמן, ליד הסטנדר, בתוך החדר, זכו בני הישיבה, למלוא חופנים ברכה ואהבה.

קלף ב'בתים', למען תתי"ם והישיבות, גם מצות, ים חוצות, מפז נחשבות, במעון קדשו, בנפשו, 'עטרת שלמה', ליבו עליה היה הומה.

(אבי אבי ...)

בבלי, ירושלמי, ומכילתא, מדרשים, בריתות, ותוספתא, ספרי, וגם רמב"ם, טור שולחן ערוך, הכל בלבו כרוך.

בדרכיו נצער, עדי עד, לא נעזוב, לגדול נשאף, על אף, שאנו כאזוב, נישא תפילה, לנאולה, ישמע קול שופר, במחרה יקיצו שוכני עפר.

(אבי אבי ...)

אבי, אבי, מגורה טהורה

קביעת פן תהיון בתנהו חברתא

תוכנית החיזוק 'רוממות' שהחלה בתחילת זמן קיץ בכל היכלי הכוללים של הישיבה הקד' מצליחה לחולל בהודשים ספורים בלבד מהפיכה של ממש. הצצה אל מאחורי הקלעים של תוכנית החיזוק הגדולה ביותר בעולם התורה בשיחה מיוחדת עם הרה"ג רבי משה פנחסי שליט"א. הזו הזו

הרב י. קלמן

מימים ימימה, היכל התורה של הישיבה הקד' די בכל אתר מדן ועד באר שבע בכל רחבי הארץ ניצבים ועומדים בחוד החנית של עולם התורה, בחרטום ספינת עולם התורה. יושבים המה בגאון בכותל המזרח של היכל התורה, בתי המדרש והיכלי הכוללים של הישיבה הקד' מלאים מפה לפה בחשובי תלמידי החכמים, בעלי תריסין הלוחמים מלחמתה של תורה תוך השלת והזנחת חשבונות רבים. מפעים ומרגש תמיד לדרוך על מפתנם. והמפורסמות אינן צריכות ראייה.

ועדיין, שום דבר לא הכין אותנו לזאת, בחודשים האחרונים כל מי שבא בשערם של היכלי הכוללים של הישיבה הקד' לא יכול שלא להשתאות. אי אפשר שלא לחוש את האוירה המחשמלת הזורמת באויר, 'תחושה של ליל שבועות' בסתם בוקרו של יום תמוזי לוהט.

המדובר הוא בתוכנית 'רוממות', אשר החלה בתחילת זמן קיץ ומצליחה בסייעתא דשמיא מעל ומעבר לכל ציפייה, תכנית 'רוממות' הינה מהגדולות שבמיזמי החיזוק שידע עולם התורה, אם לא הגדולה שבהם אי פעם. בתוכנית החיזוק משתתפים אלפי (!) אברכים תלמידי חכמים.

התכנית שהפכה בתחילת זמן קיץ השתא, את כל הכוללים המרכזיים בעולם התורה למסגרת אחת ענקית של 'חבורת בני-עלייה', נוחלת בס"ד הצלחה עצומה מעל ומעבר לכל ציפייה כשהיא מנפצת למעשה מיתוסים רבים, ומגלה כמה וכמה מושגי גדלות שאינם נחלתם של יחידי סגולה.

שמעו של דבר החיזוק עובר מפה לפה בכל עולם התורה, ולשם כך אנו נפגשים לשיחה מרתקת עם הרב הגאון ר' משה פנחסי שליט"א, שכבר איתמחי גברא בהעמדת תוכנית הרצופות בכולל של הישיבה הקד' במודיעין עילית ובמקומות נוספים, ומונה ע"י רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א להעמדת התוכנית לכל אלפי אברכי הישיבה הקד'.

כמדורת אש, החבורות ביום חמישי בהיכל הכולל במודיעין עילית

כולל ירושלים

למזרזין, תוכנית שתסייע למעט בניסיונות. בין אם זה ניסיון של שיחות בפלאפון, שמסייחות את הדעת באמצע הלימוד. ובין אם זה ניסיונות שממעיטים את רציפות הלימוד, ואם זה ניסיונות אחרים. ברגע שאברך נכנס לסוגייה עם מחייב חזק של לימוד במספר שעות רצופות, כשהוא מצוי בתוך הסוגייה, עסוק בבנייה וצולל במעמקיה, כשכל הראש שקוע רק בזה, הרי הוא לא מוכן בשום פנים ואופן להפסיק את זה... וכל אחד יעיד על זה.

אלא שמלבד מעלת הלימוד בחבורת רצופות כשלעצמו, הרי שבחבורת הרצופות של הישיבה הקד' המושג מקבל משמעות עמוקה יותר, עצם הלימוד בחבורה של מאות אברכים תלמידי חכמים ובני עלייה ברציפות יש בו כח עצום המסייע ביותר למיעוט הניסיונות להפרעות בשטייגען ובעלייה.

במשך שלוש וחצי שנים פעלה התוכנית והשתתפו בה בין מאה וחמישים למאתיים אברכים. היה זה סולם עלייה אדיר לאברכים החשובים שגם הביא בכניו חיזוק עצום לכל הכולל ככלל.

אומר יותר מזה, מוסיף הרב פנחסי שליט"א, האברכים שהשתתפו בתוכנית של החיזוק, ושמעתי זאת אין ספור פעמים, סיפרו שהשפעה של סדרי הרוממות השפיעה עליהם בכל מהלך החיים, הבית שלהם נהיה מרום יותר, החשיבות בבית לסדרי הכולל נהייתה הרבה יותר גבוהה, ולו משום שהילדים יודעים שאבא לא לוקח פלאפון לכולל כי הוא לומד ברציפות בלי דברים בטלים. היש לך קידוש ה' גדול מזה? היש לך חינוך טוב מזה?

לפני כשנתיים וחצי רבינו ראש הישיבה שליט"א לקח על עצמו עול של חלק גדול מהחזקת התכנית, ובעידודם של רבותינו ראשי הכולל שליט"א הורחבה וגדלה החבורה, התוכנית החדשה נקראה בשם "חבורת רצופות" וכבר השתתפו בה מאות אברכים שלומדים את הסדרים בחבורה של רציפות מלאה. או אז הורחבה החבורה

שייעתא דשמיא מוחשית שמתמעטים לו הניסיונות. ממש כמו שכתוב במדרש באבות דרבי נתן "הוא היה אומר כל השוקד על דברי תורה מוסרין לו שקדנין כנגדו. וכל הבוטל מדברי תורה מוסרין לו בטלנין כנגדו. כגון ארי וזאב ונמר וברדלס ונחש והגייסות והליסטין באין" וכו'. הדבר הזה נראה בחוש ממש, כל השוקד על דברי תורה יש לו שייעתא דשמיא שלא יהיו לו מפריעים.

בתקופה ההיא, ההצלחה בס"ד הייתה מעל ומעבר, אברכים רבים העידו על עצמם שהרגישו שטייגען מיוחד, האוירה בחבורה הייתה אחרת, באיכות ובכמות, ואברכים העידו על עצמם שמעולם לא הצליחו לעשות שטייגען כמו בתקופה ההיא.

'מושיבי בית המדרש'

הרב פנחסי שליט"א ממשיך: תוכנית חיזוק כזאת אינה יכולה לבוא ממקום של לחץ וכדו' על אברך, ככלל, זו תוכנית שאינה מגיעה ממקום של מחויבות למסגרת, אלא ממקום גישה שהאברכים מצד עצמם מחזקים ומעמידים עצמם להיות דבוקים בתורה יותר, באופן של בלתי לה'. תוכנית חיזוק זו אינה מסגרת שדורשת מאברך לעשות כך וכך ולרשום לעצמו וי. תוכנית החיזוק הייתה, בהתחזקות משותפת של בני עלייה הרוצים להתרומם ולשם כך בונים מסגרת שמסייעת. ואגב, לשם כך מונו בכל הכוללים 'ממוני רצופות' שסייעו בידי האברכים במקום של קשיים בשמירת הכללים של התוכנית וכו'.

צריך להבין, הרי מדובר פה על אחד הכוללים החשובים בכל העולם כולו. מדובר על אברכים תלמידי חכמים מופלגים שכל כולם שקועים בהווה דאביי ורבא, לא מדובר כאן על תוכנית שבאה להוות תמריץ לשטייגען, ממש לא. כי אם תוכנית שתסייע בעד בני העלייה הרוצים לעלות ולהתעלות ולהגשים את שאיפת חייהם להיות ספונים באוהלי ה', תוכנית של אין מזרזין אלא

כלל, וללא החזקת פלאפונים כלל, התוכנית כונתה בשעתו "רצופות" לתוכנית הצטרפו: כמאה חמישים אברכים. התוכנית נחלה הצלחה גדולה, והיא הביאה בכנייה רוח של חיזוק גדול מאוד בכלל.

אני אשתף במשהו מעניין. הפרטים של ההצטרפות לתוכנית בשלב ההוא, היו: לימוד ברציפות כל הסדר, וללא החזקת פלאפונים כלל בכלל, שעד אז במקרי הצורך הוחזקו, אבל בתוכנית אז הוחלט על הימנעות מוחלטת מלקיחת הפלאפון מהבית כל עיקר. כמובן שזה דורש הרבה, כל אחד וטרדותיו שלו, ולשם כך העמדנו טלפון ציבורי בכלל, למקרים בהם יצטרכו את האברך בבית, ולכל אברך היה בביתו את מספר הטלפון למקרה שיצטרכו באופן דחוף וכדו'.

במשך כל שלושת השנים הללו, כשכל החבורה אינה מחזיקה פלאפון כלל בכלל, התקשרו מהבית פעמים ספורות ממש לטלפון הציבורי... יותר מזה, אברכים רבים מאוד העידו על סייעתא דשמיא עצומה שהייתה להם שלא יופרעו מהרציפות בלימוד, עובדות רבות על קשיים וטרדות שהסתדרו, על ילדים שהיו חולים במחלות חורף תקופה ממושכת וכדו' ועם הצטרפות אביהם ל"רצופות" נעלמו הבעיות, ועוד עובדות רבות כיוצא בזה.

ללמד שכאשר אדם ממעט את הניסיונות מעצמו, ניתנת לו

כל השוקד על ד"ת מוסרין לו שקדנים כנגדו הרב פנחסי שליט"א: הורתה ולידתה של התוכנית היתה לפני כשש שנים, כשפתחנו לראשונה בכולל במודיעין עילית תוכנית של לימוד ב'רצופות'. זה היה למעשה ניסיון ראשוני וחדשני בהקמת מסגרת של חבורת רצופות בכולל רגיל, כביכול. הן אמת שכבר היו בעולם כמה מסגרות של כוללי רצופות, אבל היו אלה מסגרות מסוימות ומיוחדות שיועדו ונועדו לבני עלייה שחפצו בלימוד באופן זה, בתוכנית הרצופות של הכולל אצלנו היה חידוש רב, שזו לא הייתה מסגרת מיוחדת לשם כך, אלא בתוך הכולל המרכזי של מודיעין עילית לומדים ב'רצופות'.

נכון, שהכולל במודיעין עילית הינו מהכוללים החשובים ביותר בארץ ישראל באיכות ובכמות בכל קנה מידה, כמו שאר הכוללים של הישיבה הקד' ב"ה, אולם התפיסה עד אז הייתה כי תוכנית כמו זו של לימוד ברציפות אינה מתאימה אלא למסגרות יחידות ומבודדות וכדו' ולא יכולה להתקיים בכוללים המרכזיים.

ואז, לפני שש שנים, פתחנו בעידודו של רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א ובעידודם של רבותינו ראשי הכולל שליט"א את התוכנית של חבורת הרצופות, שהיא הייתה תוכנית ללימוד ברציפות מרישא ועד גמירא של הסדר ללא עסקי דברים בטלים

כל מי שבא בשערם של היכלי הכוללים של הישיבה הקד' לא יכול שלא להשתאות. אי אפשר שלא לחוש את האוירה המחשמלת הזורמת באויה 'תחושה של ליל שבועות' בסתם בוקרו של יום תמוזי לוחט.

כולל בני ברק המאוחד

אסיפת מרנן ורבנן ראשי הכוללים שליט"א בחדרו של רבינו ראש הישיבה שליט"א

רוממות'

לפני כשנה עם מינויו של הרב הגאון ר' אריאל ברונר שליט"א לכהן בניהול כלל הכוללים של הישיבה הקד' כשהוא נכנס בעובי הקורה, הוא הצביע על חבורת הרצופות של 'מושיבי בית המדרש' כאחד הגורמים החשובים להצלחה הגדולה של הכולל במודיעין עילית, ואז העלה את הדברים בפני רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א, וכך עלה הרעיון להנחיל את המושג והמהלך המיוחד בכל הכוללים. אולם ההחלטה עליה הורה רבינו ראש הישיבה שליט"א הייתה משמעותית הרבה יותר, לא רק לייסד חבורת רצופות בכל הכוללים לקבוצה בתוך הכולל, אלא להפוך את המהלך 'הנורמלי' של כל הכוללים של הישיבה הקד' למהלך של רוממות ורצופות. וכך נפלה אז ההחלטה להעתיק את החבורה לכלל הכוללים של הישיבה הקד', לא כ'חבורה' אלא כמהלך השגרתי של כוללי הישיבה הקד'. לשם כך, הותאמה התוכנית ונבנתה כתוכנית עלייה וחבורת רוממות באופן השווה לכל נפש.

תוכנית חבורת החיזוק 'רוממות' שעליה החליט והורה רבינו ראש הישיבה שליט"א בסופו של דבר, והיא החלה בתחילת זמן קיץ הנוכחי ברוב עוז ותעצומות מורכבת משלושה נדבכים, הראשון הוא חלק ה'רצופות' – לימוד ברציפות ללא הסחות דעת ובטלה כלל, בשעתיים הראשונות של הסדר, בסדר א' ובסדר ב'. אין לתאר את האווירה הרוממה שנותן הלימוד ברציפות לבית המדרש כולו ולכל לומדיו. חלקה השני של התוכנית היה לחזק את

בהכוונתם של רבותינו שליט"א נוספה בחבורת הרצופות, תוכנית חדשה, שתסייע לבני הכולל להיות שקועים בכל הווייתם בהוויות אביי ורבא, ולהוות 'מחייב' ומדרבן אף בזמן קשיי הבידודים ובכל המצב המורכב שהיה אז. התוכנית החדשה הייתה: הקמתם של 'חבורות' של חמשה אברכים בכל קבוצה, כשבכל שבוע מוסר אברך אחר חבורה, המטרה בזאת ברורה אברך שיש לו מחייב למסור חבורה בפני בני עלייה צריך להיות מונח בסוגייה עד דק. המחזה המדהים הזה, שלא נראה כמוהו, התרחש ומתרחש מאז ועד היום, בכל יום חמישי בשעה 12:15 בדיוק, בית המדרש כולו מתרומם והופך ללבית אש של ריתחא דאורייתא, עדרים עדרים של תלמידי חכמים מתנצחים ויורדים לעומק השיתין של הסוגיא. מיותר לציין שלתוכנית הצטרפו רובא דרובא של חברי ורבני הכוללים.

לקרוב לארבע מאות אברכים שנטלו בה חלק. אלו מספרים בלתי נתפסים למי שקצת מכיר את עולם הכוללים.

אני חייב לציין, שזה היה גם בעקבות ריבוי ספסלי בית המדרש, עם הצטרפותם הגדולה של העידית שבעידית של קבוצת טובי בוגרי הישיבה הקד' שליט"א, חבר בני עלייה מופלגים בעלי הבנה שהצטרפו לכולל והביאו חיזוק רב בכולל בכוח עצמם בזכות הרוח הצעירה שנשבה בהיכל הכולל בהצטרפותם המבורכת.

אלא שבמקביל לכך התמודדנו באותו הזמן עם מגיפת הקורונה שהגיעה לתוך הכוללים וחוללה שמות בסגרים ובבידודים וכו' ומתכונתה של החבורה כחבורת רצופות כבר לא יכלה לעמוד במבחן המציאות, עקב הקפסולות והבידודים וכל הרפתקאות התקופה, כבר לא היה לה את כח הציבור והאווירה המיוחדת של החבורה.

בכל יום חמישי בשעה 12:15 בדיוק, בית המדרש כולו מתרומם והופך ללבית אש של ריתחא דאורייתא, עדרים עדרים של תלמידי חכמים מתנצחים ויורדים לעומק השיתין של הסוגיא

ה'איכות' בסוגיות העיון והוא ע"י תוכנית של מסירת 'חבורות'. בכל יום חמישי בשעה 12:15 מתחלק כל בית המדרש לקבוצות, כשכל קבוצה מונה חמשה אברכים אשר אחד מהם מוסר חבורה מקיפה על הסוגיא, וכך כמעט כל אברך מוסר לכל הפחות פעם בחודש חבורה על הסוגיא. החלק השלישי היה לחזק את איכות הלימוד בסדר ב' ע"י מבחנים מקיפים על הנלמד בסדר ב' לפי ההספק הנקבע ע"י ראשי הכוללים שליט"א.

כמובן ששלושת חלקי התוכנית של 'רוממות' הינם משלימים זה את זה, אף שאינם תלויים זה בזה.

אם את החלק של הלימוד ברציפות מוחלטת אין צורך להכביר במילים בחשיבותו כמו גם חלק מסירת החבורות, הרי שגם החלק השלישי בתוכנית, נושא המבחנים על ההספק בסדר ב' מהווה חידוש לחיזוק ודירבון עצום לעמידה בהספק, כי זאת יודעים כל יודעי בינה, כשהלימוד הוא עם מחייב גמור להספק בלימוד הבקיאות, מלבד עצם קניית חלקי הבקיאות במסכתא, הרי שידיעת כל המסכתא כולה בבהירות מרישא ועד גמירא הופכת להיות חלק בר השגה בסדרי הלימוד עצמם.

רבינו ראש הישיבה שליט"א שייסד והקים את חבורת רוממות, ונושא על ליבו את משאה של החבורה באהבה אין קץ, נטל על עצמו את העול להעמדת החבורות, כשמדובר בהן עתק. ודרך אגב, מתחילת זמן קיץ בסיס המלגה עצמו שהישיבה מעניקה לחכמי

זה היום קיווינו לו

מכתב מאחד מאברכי הישיבה שליט"א

וגם זה שמאפניך. כולך עטוף במעטפת של אמונה התורה בלי הפסקות וכשהדבר נעשה בחוכמה חולף מהקלות כיישום הענין. גם יש ס"ב מיוחדת והצלחת הענין. כי אינו ידועה מועטין העושים את התורה אמריבין העושים את התורה. [כשי" בחוקותי פכ"ו פ"ח, והיינו שנה ענין מיוחד בתורה חולף ממנו].

מאל עברה כבר תקופה ארוכה ובס"ב בעול ותעצמות, אין אתאר את פלאי המפעל השקיעות האימרה, באיכות ביורר העניינים, ובהכרח ואם התורה הנשאה ולא מפסיק.

גם בשנארות השעתיים של הירצופות, אני מרגיש איך הירצה"ר לא מעל לבוא אנסות ותפוש אותך אולי עכשיו תסכים אדבר משהו... הוא כבר יודע שגם מי ששקיע עמוק אין או שיש ושיח, כי אמה אעלה מקור חיים וחפש בבורות נשברים, הרי אם היו יודעים מתיקות טוב התורה היו מתלהטים ומשתגעים, ואחרי רציפות האימרה כשכבר טעמת את המתקנות ואתה כבר מתלהט ומתלהב אחריה, אין סיכוי שתסכים להפסיק את האור המופלא.

ובאן אני רוצה לכתוב שתי נקודות נוספות מרחשי ליבי. אנום אפעלים לא הצלחתי מכה סבות, לא עמדת בקירטיונים ונפסותי ארודש גה מהתכונות אבל...

ההרגשה המרוממת לבוא אביהמ"ה להיות ממושיבי ביהמ"ד ב 9:15 ולפתע אררים את העניינים ולראות בהפתעה שהסדר כבר הסתיים, את הקושי הצה להתנתק (במידת מה, כשאתה הולך הביתה) המקור החיים.

לו הייתה לי הסיבה שגם כשיעצתי את המילאה החודש לא אקבל, בכל זאת אמרתי לעצמי, כבר טעמת את המתוק הצה, אז אמה לא תהיה גם היומי. גהו תמריץ עצמתי ארולף כל בוקר בלי שום סיבוכים, לזכות היום להיות מה'מושיבי', מי ידמה ומי יתאר את הכבישה של היום הצה שגם בו הצלחתי.

והערה שנייה. אפעלים מה לעשות לא קמתי מספיק מוקדם וכשאני חוצר הביתה אני רואה שהשעה מאוחרת, כעת הבכירה בידי, אכאל ארוחת בוקר ולאחר את הירצופות, או ארולף אכאל, ונסתדר איכשהו. במקרה כזה אני שותה משהו, אוקח עמי הרבה פעמים את הכריך שלי ואומר לעצמי - באישהו שלב אני אובל אותי, אני מגיע אכאל ב 9:13, נכנס מיה א'סכרי, וחושב, אולי ב 11 אני אסע. אך, ב 11:00 אני מצוי באמצע עומקא של הלכה, בוויכוח נוקב על כוננת הרשב"א והרא"ה, במאותה של תורה על פשט הרא"ש, ולפתע השעה 1:00 ועדיין לא אכתי, אבל אני לא מרגיש כוום, כי חשתי כזו שמחה ומתיקות שמנה אבה ניתן אכבות.

אין רעב ואין צמא, כי אם אשמוע את דבר ה'.

סברתי לכתוב דברים תחת הכותרת 'הייתי שם', אבל אינו בטוח שזה מתאים כי 'הייתי', 'אני נמצא', ו'אפיה' שם...

הניו בזה לכתוב מעט מהרהורי ליבי בעת האחרונה, אשר זכיתי להיות חלק מהמצאאות החשה שנתשתה בכלל היא יחבורת רצופות.

לא באתי בזה לכתוב על חובת העניין, חשיבותו וזמירותו מספיק וספריים, אלא לבוא מתוך מחשבות איש אשר בתוך עמי אנוכי יושב, ולשור את פלאי המפעל הגדול הצה.

אפתח ראשית, במאורע הצרוב בצרכוני מלפני יותר מחצי יובל שנים, (תשנ"ג) כאשר הייתי בחור הישיבה קטנה, והייתה לי אילו קירבה עם אחד מרבני הישיבה בה אמרתי, בכל יום אחר סכרי הישיבה היינו יושבים ולומדים אילו מסכת נוספת, וכן בבין הצמנים, אך המאורע המיוחד הצרוב וחרות בצרכוני באש בעזרת, הוא יום רגל בבין הצמנים שסיכמו אלוה בשעה 5:30 אחרי צ"ו, וכך הוה, והנה אפתע מורמות עיני מן הגא' והופתעתי לאלות כי השעה 5:55! הראיתי או את השעון והצרכנו להפסיק אתפאלת מרגיב, שאחריה המכנו ערב אינה זמן.

מאורע מופלא זה נחרט בעצמותי ותודעתי. אני, בחור בן 15 ישרתי ולמדיתי כ 6 שעות רצוף, אין אתאר את האור והתענוג שקיבלתי ואיתו חזרתי הביתה באותו ערב. כן, גם בחור הישיבה קטנה יכול להיות שקיעה כל כך ולהתענג על התורה.

אני לא זכר אם ניסיתי אח"כ לחזר ע"ז או שהרגשתי שנה ג'דולי עמי, אבל הרבה פעמים מחשבותי מגיעות ונוצרות אותן עונג מיוחד ועיני רואות ומשתוקקות.

עברו שנים, נישאתי ב"ה והקמתי בית והוצע לי בימי ישיבי כולל בשכונתי אלוה בחוכמה מאחרי נ"ל החמה ערב 2:00 בצברים, אותו יום מצטרותי עמדי מול עיני ולא היססתי, אם אבה אולי קשה לי, בחוכמה בוודאי יקל עלי. ואכן כשנה שלמה אמרתי באותו מסגרת ערב שעברתי ביררה אעיר אחרת וממילא נתבטל הענין.

אמרתי במה כוללים, והסדרים ב"ה צורמים כתיקונם, אבל כל הצמנים מנקרת בלב השאלה היכן השקיעות המיוחדת? היכן האש קודש של התורה בלבד.

והנה היום מן הימים מתנוססת מופעה בפתח ביהמ"ד "עטרת אלמה", הנינו ארודים על פתיחת תכנית רצופות וכו', כאשר נכתב בבירור 'מטרתה של התכנית ארומא את איכות האימרה והלומדי'.

חשבתי לעצמי הנה, זה היום קיוני או, זה היום שמונה מולי ותובע להיות שקיעה בסוגיא הנלמדת בלי מפרים, ואכן נישאתי מיה אריכל בחבורת קודש זו, ומה אומר ומה אדבר, מאותו היום נפתח פרק חדש במשמעות הסדרים בכלל, אין יצאות וזירות שתיית קפה, אין פטפוטים מיותרים ושאינם מותרים, כל כולך בתוך הצמנים, בתוך השומקא, עם החברותא, וזהו.

אם חשבתי אלוה היום בגלי זה יהיה קשה, מתברר שלא, גם ההוא שייך הוא בחבורת רצופות, גם ההוא שמאחוריך הוא בחוכמה

התפיסה הרווחת לפיה חבורת של מושגי עלייה וגדלות שכאלו, לא ייתכנו אלא בקבוצות יחידי סגולה, שונתה. כל מי שכף רגלו דרכה על מפתן אחד מהכוללים של הישיבה הקד' בכל רחבי הארץ רואה זאת בחוש איך - 'כתר תורה הרי הוא מונח לכל, כל הרוצה יבוא ויטול' (כלשון הרמב"ם בהל' ת"ת).

ורבני הכוללים הועלה במאות שקלים נוספים, כשבמקביל לכך יחד עם מלגת חבורת רוממות, מלגת הישיבה לאברכים עומדת בס"ד על למעלה משלושת אלפים שקלים בחודש לאלפי האברכים של הישיבה הקד'.

כתר תורה מונח לכל

ואכן בסייעתא דשמיא עצומה, מתחילת זמן קיץ הזה בייסוד חבורת רוממות נרשמה בכל היכלי הכוללים של הישיבה הקד' תכונה אדירה כשאלפי אברכים, חשובי התלמידי חכמים, מצטרפים לתוכנית המיוחדת וקול התורה נשמע ברמה בעוז ובגאון וברציפות באווירת שטייגע'ן ורוממות שאין דומה לה. מחזה מפעים בו נתקל כל מי שנכנס לבתי המדרש של הישיבה הקד'. אשרי עין ראתה.

אגב, מהפיכת הרצופות לא פסחה גם על הישיבה גדולה. במקביל להקמת חבורת רוממות בכוללים שע"י הישיבה הקד' על ידי רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א, נתבקש על ידו הרה"ג ר' משה פנחס שליט"א להוסיף ולהקים במסגרת ארגון רצופות הארצי במהלך הקיץ האחרון, מסגרת חיזוק של לימוד ברצופות בימי שישי-ושבת, בה משתתפים מאות בחורים הנמצאים בכל הסדרים של שישי-שבת בישיבה באופן מלא, כשמימון המסגרת הוא מנדיבי עם, והתוכנית מנוהלת ע"י ארגון רצופות הארצי.

בישיבה הקד' שכידוע מיום הקמתה חרטו רבותינו ראשי הישיבה שליט"א על דגלה את החיזוק בימי שישי ושב"ק היה זה אך מובן מאילוי שלחבורת הרצופות הזאת תהיה הצלחה גדולה, ועדין זה הצליח להפתיע את כולם כאשר כחמש מאות בחורים בלעה"ר משתתפים בתוכנית של לימוד ברציפות בכל סדרי שישי ושבת קודש.

כפי שפתחנו, הקמת התוכנית בהיכלי הכוללים של הישיבה הקד' והצלחתה הגדולה בסייעתא דשמיא, שינתה ומשנה למעשה את הדעה המוכרת. התפיסה הרווחת לפיה חבורות של מושגי עלייה וגדלות שכאלו, לא ייתכנו אלא בקבוצות יחידי סגולה, שונתה. כל מי שכף רגלו דרכה על מפתן אחד מהכוללים של הישיבה הקד' בכל רחבי הארץ רואה זאת בחוש איך - 'כתר תורה הרי הוא מונח לכל, כל הרוצה יבוא ויטול' (כלשון הרמב"ם בהל' ת"ת).

הרב פנחס שליט"א מסיים: המהלך האדיר הזה של חבורת רוממות, מעבר להיותו חיזוק אדיר לעמל התורה בעולם כולו ולמושגי העלייה של בני עלייה בכל עולם התורה, יש כאן בנוסף גם קידוש השם עצום - כי שם ה' נקרא עליך. ואגב, מכוללים רבים ומישיבות רבות בעולם כולו, מבלי לפרט בשמות אבל מדובר בראשי הישיבות והכוללים החשובים בעולם, מתקשרים לברר איך הצליחה הישיבה הקד' להעמיד דבר עצום שכזה שעל פניו נשמע מופקע כל כך. אנשים לא מסוגלים להבין איך זה יתכן אבל זו המציאות הנגלית לפנינו בכל יום, בכל סדר א' בכל סדר ב', ובכל כולל וכולל של הישיבה הקד' בכל ארץ ישראל - ונמלאה הארץ דעה את ה'.

קיץ תשפ"ב. זמן קיץ שייזכר וייחרט בהיסטוריה של עולם התורה, בחקיקה של זהב תחקק מהפיכת החיזוק של חבורת 'רוממות' כאות, וכסימן, בעיצובו ובכינונו של פנים המקדש, קודש הקודשים של דורנו - מפעל הכוללים של כלל ישראל שהקימו רבותינו נבג"מ לקיום המשך כלל ישראל בתורת ה'. יהיה זה חרוט וחקוק עד לביאת משיח צדקינו.

אבידה גדולה

**בא בארמונותינו | אבל כבוד בסילוקו
בחטף של בן החבורה האברך החשוב
הרב הגאון רבי אברהם לימן זצ"ל
מחשובי לומדי ישיבתנו הקד' בעיר
מודיעין עילית לאחר פחלה וייסורים
קשים שקיבלם באהבה בר"ח אייר
והוא בן ל"ז שנים | נכתב ביגון על ידי
חבריו מבני החבורה**

התייחד בביגעה מופלאה בתורת המוסר ובעבודת המידות ובפרט בתורת זקנו הגאון הגדול רבי אברהם גרוד'זינסקי זצוק"ל משגיח בישיבת חברון וסלבודקא בספרו "תורת אברהם", בדבריו הוא יגע, וקבע את לימודו בו כסדר ואף עמל ויגע להחזיר את ספרו.

לולי תורתך שעשועי

בתקופה האחרונה חלה ל"ע במחלה הנוראה ונתייסר ובתקופה זו ניכר בו פרק מיוחד של גדלות נפש נשגבה, כאשר הרבה והמשיך בעסק בתורה, אף לאחר שהמחלה השפיעה והחלישה את כל חלקי גופו המשיך לעסוק בתורה והיה מגיע לכולל בשארית כוחותיו, ובכל תקופה זו ניכרה מעלתו בדקדוק ההלכה הנדיר בהקפדה ובשמירה בדקדוק על כל דין ועל כל סעיף במשנ"ב.

בתקופת מחלתו ניכרה בו אמונה חושית ממש שלא ניתן לתארה על הכתב, כאשר היה מעודד ומחזק לכל סובביו מתוך ייסוריו בדברי אמונה ובקבלת הדין באהבה, ובדביקות מעוררת השתאות באמונה בהש"ת. בחודש האחרון כאשר התאספו חבריו לשמח אותו ב'זיץ' מיוחד, שורר ברגש רב במשך שעה ארוכה שיר מיוחד שהלחין על המילים 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי - תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי'.

בערב חג הפסח חלה הכבדה במחלתו ומאות אברכי הכולל נתאספו לתפילה ולזעקה בערב יום טוב בהיכל בית המדרש, אולם לדאבון כל לב בב' דראש חודש אייר נסתלק לבית עולמו למגינת כל לב והוא בשיא פריחתו, כשהוא מותיר אחריו את הוריו יבדלחט"א, אלמנתו תבלדחט"א ושמונה בנים שיחי', יתומים רכים כשהגדול שביניהם חגג בר מצווה אך לפני תקופה.

הביאור הוא שהולך על אמונת ה' בישראל שבוטח בהם שגם בשעת 'הלילות' - בניסיונות הקשים והמרים ובתקופות החושך, הקב"ה מאמין בישראל שיהיו עמו ושיעמדו בניסיונות.

זה העניין שאמר אברהם אבינו בשעת העקידה 'הנני' כמו שכתב המדרש שהבטיח הקב"ה לאברהם כאן שבכל דור יעמדו לישראל צדיקים כאברהם וכיחזק וכמשה וכו', ובוודאי אין הכוונה שיהיו לנו בכל דור כאברהם, אלא שהמעלה הזאת של 'הנני' שמוכן ומזומן לעמוד בניסיונות בכל מצב, באור ובחושך, בקושי ובהסתר לעולם הוא הנני, זה הבטיח הקב"ה שיהיה הכוח הזה טבוע בישראל בכל הדורות.

ראש הישיבה שליט"א הוסיף לספר, על שירתו של הנפטר כשהיה אצלו בתקופה האחרונה שרבי אברהם זצ"ל שר במשך זמן רב ברגש את 'לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי' וראו עליו בחוש את אהבת התורה ואת העמידה בניסיון באמונה, באמונתך בלילות, ובוודאי שבקבלת ייסורים כזאת היו הייסורים של רבי אברהם זצ"ל בבחינת ייסורים של אהבה.

המרא דאתרא הגאון רבי מאיר קסלר שליט"א עמד בדבריו על דברי הגמ' שאחד מבני החבורה שמת ידאגו כל החבורה, שפירושו של דבר הוא שיחזקו את הנקודה המשותפת לכולם. והוסיף עוד כמה שיש ללמוד מהנפטר זצ"ל שכל דבר כמעט מעלייתו ועמלו היו בקשיים ובמאמץ נחוץ, וזכה והגיע ומצא ביגיעתו מעל ומעבר מהצפוי בצעירותו למעלות גדולות ודבר זה צריך להיות עבורנו לחיזוק ולימוד לעילוי נשמתו.

במסע הלוויה ליווהו למנוחות מאות רבות ממכריו וידידיו ובהם מאות אברכי ורבני הכולל שליט"א שביכו על האבידה הגדולה בסילוקו של אחד המיוחד שבבני החבורה, בשל ראש חודש לא נישאו הספדים אלא נאמרו רק דברי חיזוק קצרים.

מורינו ראש הכולל הגאון רבי ישעי' הלברשטט שליט"א סיפר בדבריו על ביקורו האחרון בבית ידידו זצ"ל בלילה שקודם הפטירה, וציין את השמחה והרוגע הנפשי ששרר בקרבנו, שאין לכך שום הבנה והסבר כלל מלבד האמונה החושית שחשו הוא והאלמנה תליט"א ואותה השרה על כל משפחתו ובניו על אף המצב הקשה והסכנה המוחשית.

אביו שליט"א הזכיר בדבריו את דביקותו המוחלטת בגדולי הדור, ואת כוח התפילה שכל כך נתייחד בעבודתו ובפרט בתקופה האחרונה בה ראו את עמלו בתפילה עד כלות הכוחות ממש. עוד נשא דברי התעוררות הגאון רבי יו"ט ליפא ליוש שליט"א רב שכונת גרין פארק.

נחפשה דרכינו

במהלך ימי השבעה התקיימה עצרת התעוררות ומספד בהיכל הכולל של הישיבה הקד'. בעצרת ספד הגאון רבי יעקב פרידמן שליט"א ר"י תושיה תפרח, שהאריך לחזק על פי דברי הנפש החיים בדביקות התלמיד חכם בתורה והשפעתו על כל העולם לדורי דורות, כך היא השפעת כל תלמיד חכם המוסר עצמו על התורה ועוסק בה שפירותיו והשפעותיו נשארים לנצח.

רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א עמד בדבריו על דברי הפסוק 'להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות' שלכאורה היה צריך לומר 'ואמונתנו בלילות' שמדבר על האמונה שלנו, ואלא

יבדלחט"א הגאון רבי דניאל פנחס שליט"א ואימו תבדלחט"א וגדל במושב תפרח. בבחורותו למד בישיבת 'לבעת שאול' בירושלים שם עלה והתעלה ולאחר מכן המשיך בעליותו בישיבת 'חכמה ודעת' ברחובות שם נתקשר עם רבו רה"י הגאון רבי יצחק גרנדיץ זצ"ל אליו נקשר בעבותות אהבה והיה עימו בקשר תמידי עד סוף חייו ממש.

מעשה מופלא שסופר עליו בימי השבעה אודות אישיותו המיוחדת וטוב ליבו הנדיר, מתקופה שבבניין בו התגורר לקח על עצמו את האחריות לענייני וצרכי ועד הבית, ולימים עבר לדירה אחרת ברחוב סמוך, אך עדין המשיך לתפקד כועד הבית בבניין הקודם בו התגורר כי לא מצאו מחליף, ודאג בטוב ליבו האופייני לכל צרכי הבניין על אף שכלל לא התגורר שם ולא היה לו מכך שום טובת הנאה.

עם תחילת זמן קיי, נחרדנו והזדעזענו בהילקחו בחטף בטרם עת, לאחר מחלה קצרה, של אחד מחשובי אברכי ישיבתנו ומעמודי התווך של בית המדרש ידידנו בן החבורה הרב הגאון רבי אברהם לימן זצ"ל כשהוא בשיא פריחתו בן ל"ז שנים בלבד. בצער וביגון ליוו מאות ראשי ובני הכולל בעיר למנוחות את ידידנו הבלתי נשכח רבי אברהם זצ"ל שהיה מחשובי בני החבורה ומבכירי לומדי בית המדרש, שקד על התורה תמידין כסדרן בהתמדה נפלאה מתוך הדחק, והפליא את רואיו בדקדוק ההלכה.

כלי חמדה

רבי אברהם זצ"ל נולד בשנת תשמ"ה לאביו

הגאון רבי יעקב פרידמן שליט"א בהספד בהיכל הכולל

רבי אברהם זצ"ל בשיחה עם רבינו ראש הישיבה הגאון רבי בנימין סורוצקין שליט"א

ישיבת עטרת שלמה
קרית הישיבה

אנד כלי חמדה

רבות אנחותינו ושכרונן לבנו בהישפע קול צווחת רבה בחבורתנו. עת הסתלק לשמי רום אחד המיוחד מבני החבורה, ניבדו כח בפסלה של תורה בפהרה. המית עצמו עליה ובאהבתה שנה חסדי. מאיר ומסביר פנים לכל אדם, אהוב על הבריות, נודרך בכור היסורים וקיבלם באהבה ובאמנות חום, נותר ספון בבית המדרש בשארית כוחותיו עד ימיו האחרונים

האברך הרה"ג רבי אברהם לימן זצ"ל

מפארי וחשובי הכולל במודיעין-עילית שע"י ישיבתנו הק' בן יבדלחט"א הרה"ג רבי דניאל פנחס שליט"א חתן יבדלחט"א הרה"ג רבי יוסף כהנא שליט"א

הליוי'ת מצא היום יום עני' ב' דרי' איר השכיב **בשעה 14:30 מביטו רחוב אביעזרי 10** תפיצבה מודיעין עילית

ובשעה 15:30 מרחבת כולל עטרת שלמה מודיעין עילית לבית העלמין סגולה בפתח-תקוה

רבות אנחותי ועצומות קינותי רבו נהמותי ואתה ד' עז מתי ואיך אנהם (וסתת'ם) רבנן ותלמידיהוון

ישיבים שבעה בביתו 21:30 - 17:00, 14:00 - 10:00

ביני עמודי

סיקור קצר על פריחת הישיבה הקד' וגידולה, ועל המתרחש בין כותלי היכליה

הדרך עלן

זמן חורף תשפ"ב הסתיים בישיבה הקד' מתוך הודיה להשי"ת על הזמן המוצלח וקניית מסכת יבמות והחמורות שבסוגיותיה. נעילת הזמן נחגגה בשמחה לכבודה של תורה, בסיומה של תקופת חזרות 'המסכתא' המתקיימת מתענית אסתר ועד לר"ח ניסן ולאחר המבחן על מסכת יבמות שנלמדה בעיון ובשקידה עצומה בזמן חורף המעובר.

מעמד הסיום התקיים בחדר האוכל בישיבה הקד' בראשותם של רבותינו ראשי ורבני הישיבה שליט"א ובהשתתפותם של מאות תלמידי הישיבה שיחי', כשלאחר מכן נסעו בני הישיבה שיחי' לבתיהם.

יגעת ומצאת

מעמד הסיום בראשות רבותינו שליט"א

מעמד מרגש של למעלה מחמישים סיומי מסכת יבמות נערך ביום ה' ניסן ע"י תלמידי שיעור א' שזכו לקנות ולסיים את המסכת. המעמד התקיים בימי בין הזמנים, ביום השנה לפטירתו של הרה"ג ר' רפאל ישורון זצ"ל אביו של ידידנו בן החבורה הבה"ח יונתן יהודה נ"י.

המעמד התקיים בהשתתפותם של מורנו הגרמ"ז חסידא שליט"א, מורנו הגר"ד כהנוביץ שליט"א, הרב הגאון רמ"א פרידמן שליט"א הרב הגאון רמ"מ ווגשל שליט"א הרב הגאון ר"י פרנס שליט"א שהגיעו לשמוח בשמחתה של תורה ולחזק ידי העמלים בתורה.

שדברי תורה חביבים עליכם

ככל שנה, בסייעתא דשמיא גם בבין הזמנים ניסן התקיימה ישיבת בין הזמנים לתלמידי ובוגרי הישיבה שיחי', הישיבה התקיימה בערים בני ברק ומודיעין עילית בהיכלי הישיבות לצעירים של הישיבה הקד' ובהשתתפות מאות תלמידי ובוגרי הישיבה.

החלוקות שנוהלה למופת ע"י מפעל החלוקות של הישיבה הקד' קיימה ארבעה עשר מוקדי חלוקה ברחבי הארץ, החלוקה כללה מאות טון של כל צורכי החג ובהם בשר, עופות, יין ומיץ ענבים, פירות וירקות ומאריזי שוקולדים. בנוסף לכך, כנגד גזירת הממשל להצר צעדיהם של משפחות היראים לדבר ד' ובפרט למשפחות ברוכות ילדים כ"ר, הוסיפה הישיבה במאמץ מיוחד מארז ענק של מוצרי חד פעמי יוקרתיים, לכבוד ולשמחת יום טוב.

גם בערב חג השבועות יום מתן תורתנו התקיימה בסייעתא דשמיא ה'חלוקה' לכבודם של עמלי התורה חכמי ורבני הישיבה הקד' בסימן 'הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם' במסגרתה חולקו לאלפי משפחות עמלי התורה שיחי' מאריזי מוצרי חלב לכבוד יום טוב.

חייב אדם להקביל פני רבו ברגל

במעמדי הקבלת פני רבו שהתקיימו במעונם של רבותינו ראשי הישיבה שליט"א בימי חול המועד פסח

הקבלת פני רבו אצל רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים שליט"א

הקבלת פני רבו אצל רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער שליט"א

בשמחה רבה ואמרו כולם

בליל שביעי של פסח התקיים סדר לימוד מיוחד בישיבת בין הזמנים בב"ב, עשרות מתלמידי הישיבה ובוגריה שיחי' התכנסו לסדר לימוד ולאחריו בשעת חצות הלילה לאמירת 'שירת הים'

ברוב עם בהיכל הישיבה.

המעמד התקיים בראשות רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים שליט"א שנשא תחילה מאמר חיזוק בשגב מעלת היום ועוצם גילוי השכינה שהיה בקריעת הים. לאחמ"כ עבר רבינו ראש הישיבה שליט"א לפני התיבה באמירת פסוקי שירת הים פסוק בפסוק, ולאחר מכן התקיימה אמירת תהילים, בסיומה ערך רבינו ראש הישיבה שליט"א 'מי שברך' לתלמידי הישיבה.

יודעי תורתך

המבחן על כל מסכת יבמות בהיכל הישיבה

זמן קיץ הבעל"ט נפתח בישיבה הקד' ברוב עוז ותעצומות בלימוד מסכת קידושין. במוצאי שבת קודש פרשת אמור התקיים בהיכל הישיבה הקד' מבחן על כל מסכת 'יבמות' שנלמדה בזמן חורף המעובר על קב"ב דפיה.

המבחן נערך לאחר ימי בין הזמנים בהם ניתן להשלים דפים שלא נלמדו במהלך הזמן ולמעשה הינו השלמה למבחן 'המסכתא' שנערך בסוף זמן חורף על כל הדפים והסוגיות שנלמדו בזמן, כשבימי בין הזמנים ניתנת ההזדמנות להוסיף ולהקיף את כל חלקי המסכת ולקנות בה קניין נצח של ידיעת התורה ולהיבחן שוב בתחילת הזמן על כל המסכת כולה מרישא ועד גמירא.

כאמור, מאות רבות מתלמידי הישיבה הקד' שיחי' השתתפו במבחן הגדול וצלחו באופן מפעים את המבחן על כל מסכת יבמות.

התרבו ספסלי בית המדרש

קורת רוח מרובה עם הצטרפותם של מוסדות התורה בעיר קריית יערים טלז-סטון להיכלי התורה של הישיבה הקד' בתחילת זמן קיץ השתא, במהלך זה הצטרפו כולל אברכים בשכונת אחוזת יערים המונה כארבעים אברכים בלעה"ר. וכן ת"ת איילת-השחר המונה מאות ילדי תשב"ר כ"י ופועל בישוב, הצטרף לתלמודי תורה של הישיבה הקד' תחת הנהגת המרא דאתרא הגר"א שולמן שליט"א. הת"ת עומד בניהול המנהל הרה"ג ר' יצחק לבל שליט"א ועימו הרה"ג ר' אריה וינוגרד שליט"א. (ראה עוד בכתבה הנרחבת).

תורתו פגן לנו

במעמד מיוחד התאספו למעלה מאלף וחמש מאות ילדי תלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' בעיר בני ברק ומערב, יחד עם מחנכיהם והוריהם לכינוס המסורתי בליל ל"ג בעומר ברחובה של עיר. כשבמקביל בשאר תלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' בכל רחבי הארץ התקיימו מעמדי הדלקה בל"ג בעומר ברחבות תלמודי התורה.

ועלה לא יבול

בתלמוד תורה שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית הוענקה תעודת הוקרה מיוחדת לתלמידים המצטיינים אשר קיבלו על עצמם במהלך מבצע מיוחד לחיזוק הלימוד שנערך בימי החנוכה, שעות רבות של הוספת לימוד.

תעודות ההוקרה לתלמידים שהתחזקו בלימוד

האריכי פיתריך ויתדותיך חזקי

בימים אלו במאמצים מרובים נשלמות ההרחבות וההכנות בהיכלי ישיבות הקד' לצעירים של הישיבה הקד', לקראת זמן אלול הבעל"ט וכניסת המ'שמר הנכנס', כשבכל שנה מתרבים ב"ה ספסלי בתי המדרש וצר המקום מלהכיל.

בישיבת 'עטרת יוסף שלום' בעיר מודיעין עילית נשלמות ההכנות לקראת הכניסה להיכל הישיבה החדש המפואר והמרווח שנבנה לכבוד התורה ולומדיה, היכל הישיבה החדש ממוקם בשכונת נאות הפסגה. בישיבת 'עטרת שלמה' בעיר ביתר שוקדים בימים אלו על בניית פנימייה מרווחת לתלמידי הישיבה שתושלם אי"ה עד לתחילת זמן אלול. גם בישיבת 'עטרת שלמה' בעיר אלעד צפויה הרחבה משמעותית בבניין הישיבה ובחדרי השיעורים.

נגיל ונשיש בזאת התורה

עם מלאות י"ב חודש להסתלקותה של האישה הצדקנית מרת ברכה סרברניק ע"ה בת יבדלחט"א רבינו ראש הישיבה הגאון רבי בנימין סורוצקין שליט"א ואשת יבדלחט"א הרב יהודה סרברניק שליט"א מנכ"ל הישיבה ומוסדותיה, יתקיים בע"ה בליל שישי ט' תמוז לפרשת בלק ברוב הוד והדר, מעמד 'הכנסת ספר תורה' אשר נכתב בהידור רב ונתרם לע"נ, להיכל הישיבה הקד'. התהלוכה לכבוד התורה תתקיים בקריית הישיבה בראשות רבותינו ראשי הישיבה שליט"א. גדול יהיה המעמד לכבוד של תורה. (כתבה נרחבת תפורסם בגליון הבא בע"ה).

הרחיבי מקום אהלך

התרגשות רבה לקראת פתיחת הישיבה לצעירים של הישיבה הקד' בשכונת גני איילון אחיסמך בלוד, שמצטרפת לאחיותיה הישיבות לצעירים הפרוסות בכל רחבי הארץ של הישיבה הקד' שנועדו לשם תהילה ולתפארת.

הישיבה הקד' תפתח את שעריה בתחילת זמן אלול הבעל"ט, כשישעור א' הנכנס מונה למעלה מעשרים וחמש תלמידים מצויינים בני עליה מופלגים בלעה"ר שהתקבלו לישיבה הקד' מהשכונה התורנית אחיסמך ומהעיר רחובות, בראשות הישיבה יכהן כבוד מורינו ראש הישיבה הגאון רבי אברהם יצחק קוק שליט"א ובצוות הישיבה ימנו הגאון רבי דוד מאיר שבדרון שליט"א והגאון רבי ישראל ברמץ שליט"א.

בימים אלו שוקדים בהנהלת הישיבה על הכשרת מתחם לישיבה הקד' שיועמד באופן הראוי והמרווח וברוב הדר.

יצחק גלוסקנוס שליט"א.

משם עלו התלמידים למעמד חיזוק נרגש במעונו של מרן הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א ר"י עטרת ישראל שנשא בפני התלמידים דברים קצרים על זכירתם העצומה להיות עוסקים בתורה, וברכס בהתרגשות גדולה שיעלו מעלה מעלה, כשבמהלך המעמד מרן שליט"א שר עם התלמידים שירים מיוחדים על אהבת תורה.

לאסוקי שמעתתא

עם סיום לימוד סוגיות 'נותן טעם' בכולל המרכזי שע"י הישיבה הקד' בירושלים, נמסר שיעור מיוחד לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, לסכם ההלכה למעשה כל העולה מהסוגיות לדינא, ע"י הגאון רבי יוסף רפפורט שליט"א.

ימא טבא לרבנן

בישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' בעיר ביתר התקיים מעמד מיוחד וסעודת מצווה לרגל סיום הש"ס שנלמד על ידי תלמיד הישיבה הבה"ח שמואל כהן נ"י, המעמד התקיים בראשות ראשי ורבני הישיבה שליט"א ותלמידי הישיבה שיח'ל ביום חמישי לפרשת בהעלותך.

בני הישיבה בביתר בשמחה לכבודה של תורה במעמד סיום הש"ס

זקניך ויאמרו לך

ילדי התלמוד תורה שע"י הישיבה הקד' בבית שמש, זכו להתברך מפני מרן הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א לרגל תחילת תפילתם ולימודם בסידור. במעמד מיוחד שהתקיים בביתו של מרן שליט"א בירך מרן שליט"א כל תלמיד ותלמיד בחום רב שיזכו להיות צדיקים גדולים תלמידי חכמים ועובדי ד' באמת ובתמים.

איחוד הכוללים בבית שמש

בתחילת זמן קיץ התאחדו הכוללים שע"י הישיבה הקד' בעיר בית שמש, הכולל הוותיק ברמה א' יחד עם הכולל ברמה ד', תחת הנהגת ראשי הכוללים הגר"מ שליזינגר שליט"א והגר"ע מונק שליט"א, בהיכל הכולל החדש ורחב הידים ברמה ד' בעיר, כאשר על שורותיו נמנים כמאה אברכים מסלתה ושמנה של ציבור בני התורה בעיר.

שיזכו לעלות מעלה מעלה ולגדול לתלמידי חכמים אמיתיים.

בכולל שע"י הישיבה הקד' בשכונת נווה יעקב בירושלים, נשא את משא ההכנה לקבלת התורה הגאון רבי יצחק אזרחי שליט"א מר"י מיר.

בישיבה לצעירים בב"ב – ישיבת 'עטרת יוסף', נשא את משא ההכנה לקבלת התורה רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אחבנד שליט"א.

'בברית יחד'

כמסורת מניין בוגרי הישיבה וכמידי שנה התכנסו עשרות רבות מבוגרי הישיבה שליט"א בצוותא חדא ל'סדר קבלת התורה' בליל שבועות בעיר בני ברק, להמשיך את עריבות קבלת התורה כמימים ימימה. הסדר התקיים בבית המדרש נאות יוסף בעיר.

במהלך הסדר מסר רבינו ראש הישיבה הגר"ח פינשטיין שליט"א שיעור בעניני דיומא, ובסיום דבריו הרחיב רבינו ראש הישיבה שליט"א בדברי חיזוק על עניני קבלת התורה ועל מעלת חג השבועות.

יצוין כי כמדי שנה, אי"ה גם השנה יתקיים מנין בוגרי הישיבה בימים הנוראים הבעל"ט בהיכל הישיבה בבני ברק ברחוב חגי בנוסח הישיבה. ולשם ההערכות הנדרשת מתבקשים רבני ובוגרי הישיבה הקד' ומשפ' המעוניינים להתפלל במניין, להקדים ולהירשם בתחילת חודש אלול הבעל"ט. על הפרטים יש להתעדכן בקו המידע של הישיבה במס' 079-5121-810.

בכור המבחן

תלמידי הת"ת בב"ב נבחנים על תלמודם אצל הגר"ש קנייבסקי שליט"א בביתו של מרן שר התורה זיע"א

תלמידי כיתה ח' בתלמוד תורה שע"י הישיבה הקד' – מערב ב"ב, עלו יחד עם המנהל הרה"ג רבי אליעזר טאוב שליט"א והמלמד הרה"ג ר' שלמה שמחה ישראלי שליט"א, להיבחן על חלקים נרחבים במסכת ברכות גפ"ת אצל הגר"ש קנייבסקי שליט"א רב ביהמ"ד לדרמן ובנו חביבו של נשיא הישיבה רבינו הקדוש מרן שר התורה הגר"ח צוק"ל, המבחן התקיים בביתו של מרן צוק"ל במהלכו נבחנו התלמידים במשך שעה ארוכה על תלמודם.

ונהיה אנחנו וצאצינו

עם התחלת לימוד פרק 'אלו מציאות' התקיים מעמד נרגש לתלמידי כיתות ד' בתלמוד תורה שע"י הישיבה הקד' בעיר מודיעין עילית לרגל תחילת לימוד הגמרא. עם שחר התכנסו התלמידים בלבוש חג בבית המדרש איילת השחר, לאחר התפילה נשא בפני התלמידים דברי ברכה וחיזוק הגאון רבי עקיבא אולמן שליט"א רב שכונת נאות עילית בעיר, והמנהל הרה"ג ר' יוסף

כזכור, בשנה שעברה זכינו לבואו של נשיא הישיבה רבינו הקדוש מרן שר התורה זיע"א למעמד המיוחד לברך ולחזק את אלפי התינוקות של בית רבן שלא טעמו טעם חטא ועל הבל פיהם העולם עומד, אשרי עין ראתה אלה.

המעמד התקיים בראשות רבינו ראש הישיבה הגר"ש ב שליט"א והמנהלים הרה"ג ר' אליעזר טאוב שליט"א מנהל הת"ת במערב העיר והרה"ג ר' יונה עמנואל שליט"א מנהל הת"ת במרכז העיר, שנשאו דברי חיזוק לתו"ש בפני התלמידים היקרים שיח'. את המעמד הנחה המגיד הרב הגאון ר' ישראל מאיר שושן שליט"א. עוד השתתפו במעמד ראשי ופרנסי העיר.

מעמד ההדלקה בבני ברק

בהמשך המעמד התקיימה ההדלקה לכבוד התנא האלוקי רשב"י זיע"א, ולאחר מכן התקיימו שירים וריקודים לכבודה של תורה במשך שעה ארוכה. המעמד ננעל בהתרוממות הרוח ובשמחה לתלמידים והוריהם שיח'.

נעשה ונשמע

מאות תלמידי הישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' בירושלים – ישיבת 'עטרת שלמה אריה' זכו למשא 'הכנה לקבלת התורה' מפני מרן המשגיח הגאון הצדיק רבי דן סגל שליט"א שהגיע באופן מיוחד בערב יום מתן תורתנו לחזק את בני העלייה תלמידי הישיבה שיח'. מרן המשגיח שליט"א עמד במשא על הדרכים לזכות לקנות קניין תורה ולחשקת התורה, וברך את תלמידי הישיבה

מספד גדול
בתוך ימי השבעה
בקרית הישיבה

מאן מלכי רבנן

במעמד אדיר לכבודה של תורה באולמות ארמונות חן - בני ברק, נאספו למעלה מארבע מאות אברכי הכולל שע"י הישיבה הקד' שליט"א בבני ברק, בראשותם של רבותינו ראשי הישיבה וראשי הכולל שליט"א לכינוס חיזוק וגיבוש מיוחד לאברכי הכולל. המעמד המיוחד נערך בשילוב שמחת השבע ברכות לבת ראש הכולל מורינו הגר"ש שרייבר שליט"א.

את המשא המרכזי במעמד נשא רבינו ראש הישיבה הגר"ש ב שליט"א שעמד בדבריו על מעלתם של הזוכים לכתר 'תורתם אומנותם' הנעלים מהעוסקים בתורה בעלמא, כיון שזו האומנות שלהם והרי הם סמוכים על שולחן של הקב"ה ופרנסתם הוא פרנסה משמיא כחלק הכהנים, וצריכים אנו לידע רום מעלתם של האברכים העוסקים בתורה שהרי הם ככהנים הזוכים משולחן גבוה, ואין שיעור למעלתם.

את המעמד הנכבד עיטרו בנוכחותם רבותינו ראשי הכולל, הגר"ש שרייבר שליט"א, הגר"ש אשלג שליט"א, הגר"א זופניק שליט"א והגרא"ש אדלר שליט"א. כן השתתפו הרב הגאון ר' אריאל ברונר שליט"א מרבני הישיבה והכוללים. וראשי החבורות הגר"מ אליני שליט"א, הגר"מ לפקוביץ שליט"א והרב הגאון ר' משה דויטש שליט"א. המעמד נעלל בהתרוממות הרוח ובחיזוק גדול להמשך זמן הקיץ הבעל"ט.

כזכור, עם תחילת הזמן בשנה שעברה, אוחדו שלושת הכוללים של הישיבה הקד' שבעיר ב"ב לחבורה אחת, בבית מדרש אחד, תחת הנהגתם של ראשי הכוללים שליט"א. ואכן בסייעתא דשמיא עצומה היווה הדבר תנופה אדירה וחיזוק רב לחכמי בית המדרש, כאשר בחבורה אחת עמלים יחדיו מופלגי תלמידי החכמים שבעיר וקול התורה נשמע ברמה בכל עוז. עד כדי שלמרות המעבר להיכל בית המדרש הגדול 'נאות יוסף' בעיר המכיל מאות מקומות כבר צר המקום מלהכיל את מאות האברכים, ורבים רבים מתדפקים על דלתותיו.

אחרי תקופה של עמל ויגיעה משותפים, התאספו יחדיו למעמד רב רושם בחודש אייר השתא, מאות חכמי ורבני הכולל שליט"א להוסיף חיזוק ואחדות, בני החבורה בראשות רבינו ראש הישיבה הגר"ש ב שליט"א ורבותינו ראשי הכולל שליט"א.

בהעלות הענן מעל המחנה בימי אבלו הגדול של כלל ישראל, עת אשר הוסרה העטרה והורם נזר תפארתה של הישיבה הקדושה בהסתלקותו לגנזי מרומים של נשיא הישיבה רבינו הקדוש מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוקללה"ה, נערכו בכל היכלי התורה של הישיבה הקד' עצרות מספד התעוררות וחיזוק לזכר נשמתו הטהורה.

ברסלוער שליט"א ראש הישיבה, ונכדו חביבו של מרן זיע"א מורינו הגאון רבי ישעי' כהן שליט"א.

בישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' באופקים התקיימה עצרת חיזוק בה נשאו דברים ראש הישיבה הגאון רבי אברהם דוב סגל שליט"א, הגאון רבי ישראל יעקב פינקוס שליט"א מרא דאתרא דאופקים, ונכדו חביבו של מרן זיע"א מורינו הגאון רבי ישעי' כהן שליט"א.

בתלמוד תורה שע"י הישיבה הקד' ברמה א' בעיר בית שמש. נשא נכדו חביבו מורינו הגאון רבי ישעי' כהן שליט"א, שיחת חיזוק מיוחדת בפני מאות ילדי הת"ת להתעוררות ולימוד מדרכיו של רבינו הקדוש זצוק"ל.

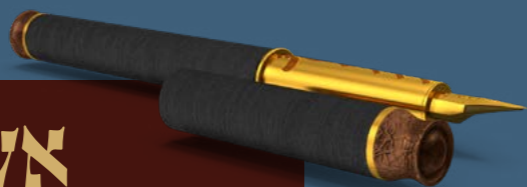
בכל היכלי התורה הוסיפו והרבו בלימוד התורה לע"נ הטהורה ומתוך התעוררות להרבות קניינים וללכת בדרכיו הקדושות של מרנא רבינו הקדוש זיע"א, אשר נשא את משא הישיבה הקד' ובניה על כפיו כנשוא האומן את היונק במשך שנים רבות.

העצרת המרכזית התקיימה **בהיכל הישיבה הקד' בתוך ימי השבעה** לסילוקו של מרן זיע"א בהשתתפות מאות תלמידי הישיבה ובוגריה שהגיעו מכל רחבי הארץ. בעצרת נשאו דברים מרן הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א מרן המשגיח הגאון הצדיק רבי דן סגל שליט"א רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א ורבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזבנד שליט"א. (משאות ההספדים במלואם הובאו בגיליון הקודם).

בהיכל הכולל שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית, התקיימה עצרת חיזוק והתעוררות בה נשאו דברים רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי שליט"א ומורינו הגאון רבי יחיאל פלק שליט"א.

בישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' בירושלים - 'עטרת שלמה אריה' התקיימה עצרת חיזוק והתעוררות בה נשאו דברים בפני מאות תלמידי הישיבה הגאון רבי דניאל וולפסון שליט"א ר"י נתיבות החכמה, הגאון רבי בונים שרייבר שליט"א, ר"י נתיב הדעת, מורינו הגאון רבי שמעון

אשריך בעולם הזה

עם הזמן, האחד ממציא משהו והשני עובד בשבילו, האחד בונה הר ואחרים צריכים לצעוד לפסגתו, ואיך שהוא זה נהפך לשליחות, למטרה, ליעד עליון, מה שאנשים לא מבינים זה שהם בסך הכל ממלאי בורות, זה ממש לא כבישת פסגה או מצליחנות, האנושות חופרת בורות – ממציאה לעצמה צרכים, ואילו אחרים מכסים, עובדים ומכסים, העולם יכול יכל להמשיך להיות ישר גם מבלעדי שניהם, זה הכל! ככה העולם עובד, וזה גם לא ישתנה, זהו העולם החומרי, כך הוא מתנהל.

לא כך התורה, קיום המצוות אינן כן, לעשות את רצון ה' זה לא ליישר את הדרך, זוהי לא מטרה שמשנתנה עם הזמנים, זה דבר נצחי, זה להחזיק את העולם, זה לבנות בניינים רוחניים, אני עמל לבצר את מקומי בלגיונו של מלך, להיות שייך לדבר האמיתי.

לדעתי, ממשיך איש שיחי, זה מה שאומרת המשנה, הרי גם אם בשעת האכילה אין אני נהנה מהפת במלח כמו חברי שאכל מטעמים כלשהם, סופו של דבר שנינו שבעים באותה המידה, לא משנה אם שתיתי מים או דבר אחר, במבחן התוצאה לא אהיה צמא כמוהו באותה המידה, וגם לא אהיה עירני פחות מההוא שישן על מיטת תפנוקים אם ישנתי אני על הארץ. זוהי דרכה של תורה, זה מה שמי ששקוע בה מבין, את ההסתכלות האמיתית על החיים, ההתבוננות האמיתית, אל תהפוך רעב למטרת אכילה, ולא שום רצון חומרי ל'הגשמת יעד'. רעב, צמא וכו' הם בסך הכל בורות שאנו צריכים למלאות, לא מטרת. אתה לא רעב בשביל לאכול, אתה אוכל בשביל לא לרעוב!, אל תמלא בור עד שיתנוסס הוא לתל, להר, לפסגה.

על זה המשיכה המשנה ואמרה, "אם אתה עושה כן, אשריך וטוב לך, אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא", אם אתה עושה כן, אם מבין אתה את דרכה של תורה, אז גם אם חיי צער תחיה' גם אם וויתרת על מנעמי העולם הזה, אשריך וטוב לך, אשריך אפי' בעולם הזה, כי אם "בתורה אתה עמל" אין מאושר ממך, כי זהו הסיפוק האמיתי, לבנות עולמות, ליצור יש מאין. תילי תילים של זכויות, של מצוות, של הגשמת המטרות האמיתיות, של בניית פסגות אמיתיות, זוהי השליחות בעולם. ואתה, שאתה שרוי באור התורה ובז להבלי העולם הזה, אתה הוא המגשים מטרות היחידי בעולם. כשאתה רץ וכשהם רצים, אתה רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת, כי אפי' את בורם אינם ממלאים. ואנו בני התורה דרכינו כבר סלולה מלכתחילה, אנו על התוואי הנכון, עולים בית ה'. אני חש לביתי, הולך באותה הדרך, אך הפעם בקלילות, באושר, בסיפוק. הכל ברור יותר, מובן ובהיר יותר, אני עומד חזק איתן ויציב על העולם, והעולם עומד עלי.

ב. כ.

העולם שמסביבנו, עולם סוער ורעשני הוא, סואן ותזזיתי. אנשים משכימים לעבודת כפם, רצים אצים למלאכתם, אחרים שקועים בלימודים מעייפים וקדחתניים, ישנם ששרויים בטוילים חובקי עולם, והנותר שואף להיות אחד מאלה.

ואנוכי, יושב כעת בבית המדרש, ספון באוהלה של תורה, יודע שאני נעלה ומרומם מהם. עושה רצון קוני בעולמי, קונה קנייני נצח, ותורתי טובה היא לי מכל כספם וזהבם. ובראשי תוהה אני, איך אנשים מסתובבים כך, עובדים מבוקר עד ליל, נהפך כל זאת לחלק מחייהם, ועד כדי שמגדירים המה את עצמם לפי מקום עבודתם, מתהלכים המה בתחושה של שליחות, של מטרה, של מילוי יעד, של קידום העולם לאנשהו, והכל – בסך הכל בשביל פרנסה, כלכלת הבית, וממון. תוהה אני איך זה נהיה החיים בעצמם? מטרה נכספת? האם גם אני מרגיש לפחות ככה, האם מכיר אני במעלתי, האם חדורה בי אותה תחושת שליחות שמפעפעת בהם? האם מבין וחש אני שכיחודי מאמין בן מאמינים, העולם האמיתי עומד אך על שוחרי התורה, אך על קיום מצוות ה', ועל השקועים בד' אמות של הלכה!?

סדר ב' הסתיים, ואני שקוע בעצמי, לא בדיוק מבין איך העולם עובד, סוגר את הגמרא בכבודות, לוקח את הכובע והחליפה וצועד מהכולל לכיוון ביתי, בדרכי אני פוגש את ר' ישראל, אחד האברכים מהכולל, איש רוח, בעל השקפה ברורה ומחכימה, אנו גרים בסמיכות, החלנו פוסעים יחד, ואני שח לו את אשר על ליבי.

הוא שומע בנינוחות את דבריי, מבין לחלוטין את טענותיי, מהרהר קמעה ואז אומר, תראה, המשנה מלמדת, "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה על הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל" וכו', תמיד כשאני לומד את המשנה הזו, לא תפסתי מה בעצם כתוב כאן, למה לישון על הקרקע, למה לא לשתות קצת יותר, או שמא לאכול משהו מעבר לפת במלח, ובעיקר מדוע חיי צער? הוזהר דרכה של תורה? דווקא כך? מה אני לא מבין כאן?

אני מנסה בכה ובכה, אבל לא באמת יורד לעומק העניין, אנו מתיישבים על ספסל אקראי, ורעי ידידי ממשיך ואומר, לדעתי ההסבר הוא פשוט. אבל בוא נתחיל מההתחלה, העולם אינו מגשים יעדים ולא כובש מטרות, זה פשוט לא נכון, האנושות בסך הכל ממציאה לעצמה צרכים ועונה עליהם, בונה תאוריה והופכת אותה לאידאולוגיה, בקיצור, חופרת בורות ומכסה. כי אם פעם חשובי הסוחרים היו אלו המתעסקים בטקסטיל וכדו' היום זה בטכנולוגיה והייטק ודומיהם, ואם כך מחר יהיה העולם במשהו אחר, אין כאן שום דבר אמיתי, הכל משתנה

אמת מה נהדר

כאמור, במעמד המיוחד שהתקיים **בראשות רבותינו ראשי ורבני הישיבה שליט"א** נקבצו זה לצד זה סביב השולחנות הערוכים מאות תלמידי הישיבה מכל שנותיה. במהלך הכינוס המיוחד נשאו דברים נרגשים רבותינו ראשי הישיבה שליט"א, שעמדו בדבריהם על החיבור והקשר המיוחד של בני הישיבה הקד' לשייבה – בית חיינו בהם זכו לקבל תורה לעצב את אורחותיהם ולמסור את עצמם על התורה הזאת.

בהמשך המעמד הוצגה מצגת מיוחדת שהוכנה לכבוד המעמד הגדול מימות הקמת הישיבה ועד היום הזה, בנעילת המעמד לאחר ריקודים ושמחה לכבודם של עמלי התורה ולכבוד השמחה השרויה במעונו של רבינו ראש הישיבה שליט"א נפרדו בהתרוממות הרוח בוגרי הישיבה שיחי' עם מזכרת מיוחדת מהמעמד. כתבה נרחבת תפורסם בע"ה בגליון הבא.

בהתרגשות רבה נקבצו ובאו למעלה מארבע מאות בוגרי הישיבה הקד' שיחי' ומשפ' מכל רחבי הארץ למעמד **'כינוס הבוגרים הראשון' של הישיבה הקד' בשילוב מעמד שמחת השבע ברכות** לרגל השמחה השרויה במעונו של **רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א** בנישואי בנו הרב רפאל ברוך שליט"א, המעמד המיוחד התקיים בליל ראש חודש תמוז באולמי כתרי הרימון בב"ב בראשות רבותינו ראשי ורבני הישיבה שליט"א.

המעמד המיוחד מתקיים לקראת תחילת השנה התשיעית ליישיבה הקד' שהוקמה ונפתחה בראש חודש אלול תשע"ד ע"י קבוצת בני עלייה מופלגים שזכו להיות מייסדי הישיבה, ובסייעתא דשמיא שלא בדרך הטבע בתוך שנים ספורות גדלה והתעצמה הישיבה הקד' לאבן שואבת למאות מאות בני עלייה צמאי דעת ומבקשי חכמה, ולתל תלפיות לכל כולל ישראל, שמשם יוצאת תורה לישראל.

rg8472841@gmail.com © ר. זיטל

מיוזר מיוחד לילדי עטרת שלמה
**שְׁבַּכָּל
דָּוָר וְדָוָר**
כְּנֶפֶה וְצִנְרָה: ה' גָּרְסוֹן

**לָהּ
כִּי שֶׁלְּחֶךְ הַשֵּׁם**

ר. זיטל rg8472841@gmail.com

קורת רוח מרובה בקהילות התורניות ברמת בית שמש ד' בפתיחת התלמוד תורה החדש שע"י הישיבה הקד', במקביל להתרחבות הכולל שע"י הישיבה הקד' אשר הוקם בתחילת השנה בשכונה ומונה בסייעתא דשמיא כמאה אברכים בני עלייה

עם היוודע הבשורה על פתיחת הת"ת החדש החלה התעניינות מיוחדת ונרשם ביקוש רב. ואכן, עד כה התקבלו עשרות תלמידים מטובי משפחות בני התורה שקבעו משכנן בשכונה החדשה ובסייעתא דשמיא מרובה ולאחר מאמצים אינטנסיביים נפתח התלמוד תורה במבנים מרווחים, כיאה וכנאה. בהנהלת הת"ת מבקשים לציין כי הרישום לשנה"ל בעיצומו עד כיתה ג' ועקב הביקוש הצפוי יש להזדרז ולהירשם מוקדם ככל האפשר. אין ספק כי התלמוד תורה של הישיבה הקד' המוקם בימים אלו יהיה מקום תורה לשם ולתהילה, להעמיד אלפי תלמידים בלימוד התורה בטהרה, ולהיות מגדל אורה לעיר ולבניה. נדבך נוסף בהרמת קרן התורה בשכונה הינו הכולל החדש של הישיבה הקד' אשר הוקם בתחילת שנה זו בשכונה ונחל בס"ד הצלחה עצומה, כשעל ספסליו נמנים טובי בני העלייה חכמי ורבני הישיבה הקד'. הכולל עומד בראשות הגר"מ שלזינגר שליט"א והגר"ע מונק שליט"א.

שמחת התורה בעיר בית שמש עם פתיחת זמן הקיץ, עת נפתח תלמוד תורה חדש ברמת בית שמש ד', סניף חדש בתלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' פינת יקרת בשכונה החדשה בעיר, המונה כבר אלפי משפחות בלעה"ר ומתאכלסת במהירות רבה במשפחות בני תורה שקבעו את משכנן ותקעו יתד במקום. עם הגעתן של משפחות בני התורה הורגש הצורך החזק בהקמתו של מקום תורה ובית חינוך ראוי למשפחות בני התורה המסולאים מפז, והורגש באופן מיידי צורך בהקמת תלמוד תורה לצעירי הצאן תינוקות של בית רבן, למען יוכלו להתעלות ביראת שמים ולשקוד על תלמודם בטהרה. באסיפה שהתקיימה בביתו של רבינו ראש הישיבה הגר"ש"ב שליט"א בהשתתפות חשובי האברכים ועסקני הקהילה בשכונה, הוחלט על פתיחת הת"ת והעמדת מקום תורה חשוב זה כמיטב מסורת החינוך של תלמודי התורה שע"י הישיבה הקד'. הת"ת החדש מצטרף לאחיו תלמודי התורה של הישיבה הקד' בעיר בית שמש, ברמה א' וברמה ג'.

תנו כבוד לתורה

בהנהלת הישיבה, פרטי מעמד הסיום יפורסמו בקרוב. עם סיום לימוד מסכת חולין, הוחלט ע"ד רבותינו ראשי הישיבה וראשי הכוללים שליט"א, כי בתחילת זמן אלול הבעל"ט, יחלו בלימוד מסכת 'בבא קמא' ברוב עוז ותעצומות. כאמור, בימים אלו ניכרת תכונה רבה לקראת מעמד הסיום הגדול שיתקיים ברוב עם בראשות רבותינו מרנן ורבנן שליט"א ובהשתתפות אלפי עמלי התורה חכמי ורבני הישיבה הקד' שליט"א שזוכים לסיים את מסכת חולין. גדול יהיה המעמד לכבודה של תורה.

התרגשות רבה בקרב חכמי ורבני הכוללים שע"י הישיבה הקד' שליט"א לרגל סיום לימוד מסכת 'חולין' בסוף זמן הקיץ. המסכת שנלמדה במשך שנתיים בדיוק חברים בהיכלי התורה של הישיבה הקד' בעיון גדול ובהתמדה עצומה ובהיקף הסוגיות מרישא ועד גמירא. מעמד הסיום החגיגי לכבודה של תורה ולכבוד עמליה, יתקיים אי"ה במהלך חודש אב בראשותם של רבותינו ראשי הישיבה וראשי הכוללים שליט"א ועימם ראשי החבורות ואלפי עמלי התורה חכמי ורבני הישיבה הקד'. המעמד יתקיים אי"ה בסוף הזמן לאחר סיום לימוד המסכת, ועל הכנתו שוקדים

"כל יהודי שזכה ונצל סון השואה האיסה", אמר פעם רבי אהרן הקדוש מבעלזא, "זכה ששני סולאכים ירדו סון השמים, יליו אליו סכל צד ויצלוהו סגיא צלסות".

קהלת קדש טעלז שתתה בשנות האיסה את סלוא כוס התרעלה, וההלום שבכתה, הישיבה הקדושה, עלתה אף היא עסה בסערה השמימה, במסגן סרטיט לב של קבלת דין שמים באהבה, בהנהגתו הזכה והאמיצה של רבי אברהם יצחק בלך, הסורא דאתרא, שבז לסבטי הסרף של החלים הגרמנים, התעלם סכלי הרי הסוכנים לטבח, ועודד את צאן סרעיתו לקדש דעתם ולקבל עליהם על סלכות שמים בטירת הלב.

דלות הסלים שיוכלו לתאר את שהתרחש שם...

חלק סבני הישיבה הצליחו להסילט קדם לכן לחוסה וסבלו שם תלאות רבות, רק סותי סעט סהם נצלו בעור שנהם, שני הסלאכים עליהם דבר הרבי מבעלזא הקדוהו כל אחד סהם בחזקה...

והנה סותברר כי שנים סרראשי הישיבה, רבי אליו סאיר בלך (אחיו של רבי אברהם יצחק, ובנו של רבי יוסף ליב בלך, ראש הישיבה הנערץ בדור הקודם), ורבי חיים סרדכי קאץ, מתנו של רבי יוסף ליב, נצלו סוגורל אחיהם באפן נסי וספלא, ועזבו את ליטא לכיון ארצות הברית ברגע האחרון סקוט, למרות שלא תהי להם, ולאף יהודי בליטא, סושג סההרבן הסותרגש לצלות על יהודי ארופה...

נשותיהם הצדקנות, ילדיהם היקרים והאהובים, נותרו בעסק הבכא ועלו קרבן כליל לפני השם, ואלו הם אזור את כל כחות נפשם השבורה סוגדל האסון הפרטי שלהם והסרגדה הבלתי נתפסת של כלל ישראל, והקדושו את עצמם להקים ולקום את ישיבת טעלז בקליבלנד, ארה"ב, להעמיד שם וזכר עולם לישיבה בליטא ולהעמיד צדדים צדדים של בני תורה ועמליה בטירה על אדמתה החסרית של יבשת הזהב...

כיצד קרה הנס? אתם בודאי תסוהים... הסכיתו וסעו ספור ספלא...

ויצא הכרוז לבוא ולערך בשבת הקרובה ספגן סחאהי טעלזאי סול המתת הפתוחה... יהודי טעלז הכשרים, ועסם ראשי ובני הישיבה הקדושה התאספו בקום והשמיטו את סמאנתם...

והנה העד פנו אותו ספר, ויצא סמנתו תוך שהיא סותרת דברי נאצה, נגש אליו אחד סרראשי הישיבה, אין ידוע היום אם תהי זה רבי אליו סאיר בלך או רבי זלמן בלך, וסטר שתי סטירות על לחיו בקר רוח...

התחוללה סוהוסה, הזסנה הסשטרה, וסכין שרבי אליו סאיר לקח על עצמו את האחריות לענו, הוא הושת במעצר בית לסוף שלשת ימים...

תקופה קצרה לאחר סכן, בחדש סיון ת"ש, נכבשה טעלז בידי הרוסים, וסלטון קומוניסטי השתרר בעיר.

בתקופה שקדמה לשואה נדעזעו יהודי טעלז לשמע כי פרצה גדולה נפרצה בחוסות השבת בערה השלוא, אף שההשכלה הכתה גלים בכל סחוזות ליטא, וחלולי שבת נפוצו בצרים הגדולות והקטנות, הרי שטעלז, הודות לסבצר התורה הגדול ששכן בה, ססורה תתה, שבת קדש סלכה את סלכותה ביד רסה, ואיש, אף סאלו שלא סקרו סכרות, לא ההין לפתח עסקיו בשבת...

והנה העד פנו ספר יהודי שהרשיע דרכו, ובריש גלי פתח את העסק ברחובה הראשי של טעלז בשבת... העיר רעשה.

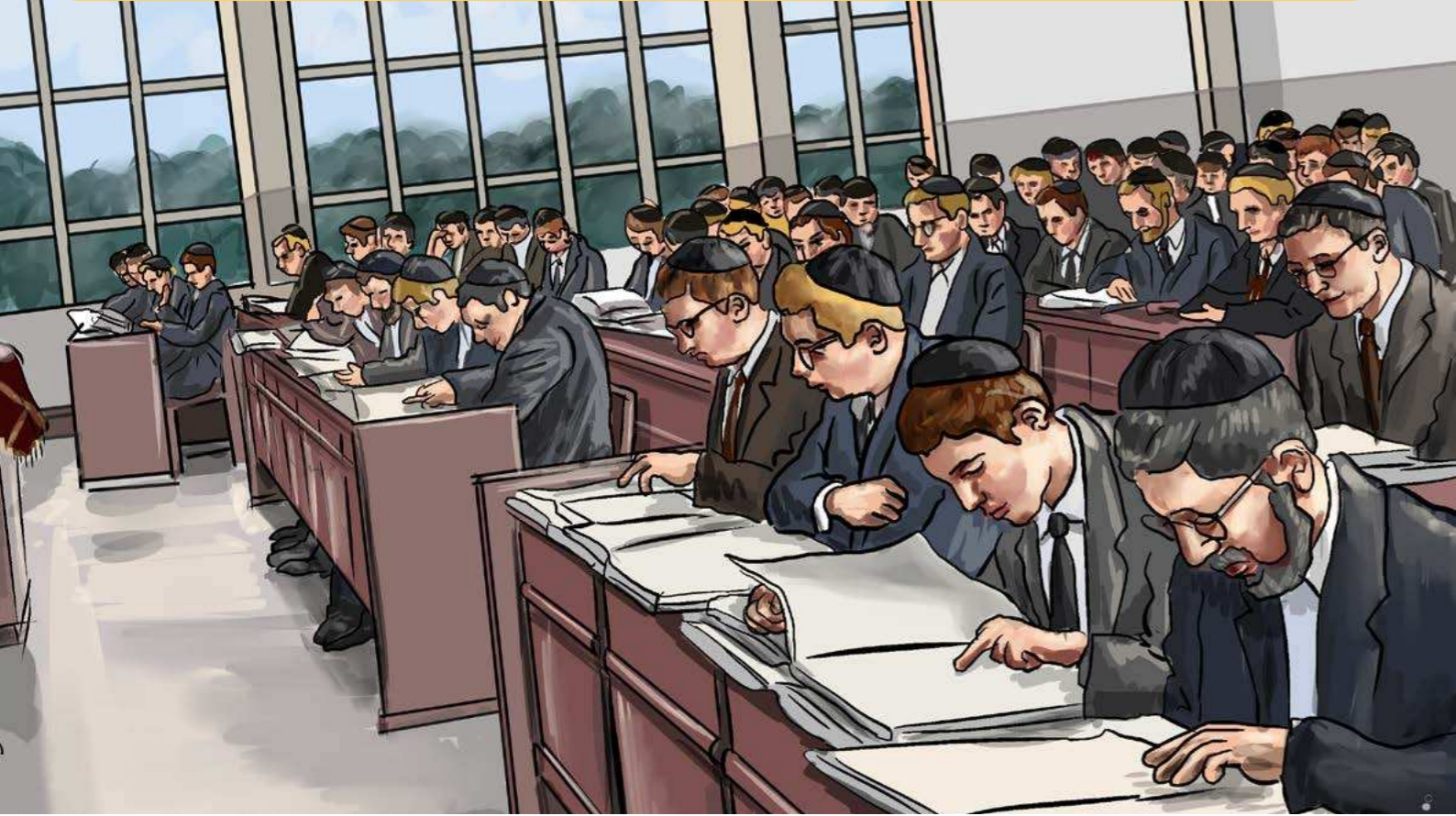
רב העיר שלא לצד הפנס התרצה ססורה, אף האיש החיץ פניו והתעלם...

עשרה חֲדָשִׁים לאחר מכן, בסיון תש"א, שִׁטְפוּ צְבָאוֹת הוֹרְמָאכֵט הגֶרְמָנִים אֶת לִיטָא, הִקְשֵׁר הָאֲחֵרוֹן עִם הָעוֹלָם נִנְתָק, בְּחִלּוֹמוֹתֵיהֶם הִגְרָעוּם בְּיֹתֵר לֹא פָלְלוּ שְׁנֵי הַנְּצוּלִים כִּי בְּנֵי קֵהֶלֶת קִדְשׁ טַעֲלָז עִם בְּנֵי הַיְשִׁיבָה וְרֵאשִׁי שְׁתֵּנֵרֹו בְּהַ, הוֹבִילוּ אֶל מוֹת קִדְשִׁים נִרְאָה הַהוֹד בְּעֵצוֹת טַעֲלָז, וְכַמְעַט לֹא נִתְּרָה סוּהֵם שְׂרִיד וְפִלִיט. וּבְקִלְבֵּלְנֵד הַעִיר, צוֹמַחַת מוֹתוֹךְ אֶפְרָם שֶׁל בְּנֵי קֵהֶלֶת טַעֲלָז, יְשִׁיבָה לְתַפְאֵרֶת, בְּנֵי תוֹרָה הַבְּזִים לְתַרְבּוֹת הַחִסָּר וְהַכֶּסֶף הָאֲמֵרִיקָאִית מְסֻלָּאִים אֹתָהּ, וְשֵׁאוֹן קוֹל הַתּוֹרָה עוֹלָה וְלֹא פוֹסֵק מִסְּנֵה. הַנּוֹכֵחַ לְתַאֵר לְעֵצְמוֹ אֶת עֲצָמוֹת הָרוּחַ שֶׁנִּדְרָשׁוּ לְרַבֵּי אֱלִיהוּ מֵאִיר

וְרַבֵּי חַיִּים מִרְדֵּכִי כִּדִּי לְהַתְעַלּוֹת עַל שְׂבָרֵי חַיִּים הָאִשִּׁים וְלִהְיֶה קִדְשׁ חַיִּים קִדְשׁ לְקִיּוּם עוֹלָם הַתּוֹרָה בְּבִשְׁתַּת הָאֲמֵרִיקָאִית, גַּם בְּשִׁעָה שְׁנֹדַע לָהֶם כִּי כָּל בְּנֵי מִשְׁפַּחְתָּם – נְשׂוּתֵיהֶם, יְלִדֵיהֶם, אֲחֵיהֶם, קֵהֶלֶתָם, וְרֵאשִׁי הַיְשִׁיבָה וְנִלְמִידֵיהָ, עָלּוּ בְּעֵשֶׂן הַשְּׂמִימָה??

הַשְּׁלִיחוֹת הַסְּדֵהִימָה שֶׁהֵם חָשׂוּ שֶׁקָּבְלוּ מִשְׁמִים, לְקוֹסֵם אֶת הַסִּטָּךְ עוֹלָם הַתּוֹרָה בְּבִשְׁתַּת הַזֶּהָב, שְׁלִיחוֹת שֶׁהַתְּלַגְלָה בְּנִסְבוֹת כֹּה סִפְלָאוֹת, שֶׁל מִצָּבֵק לְמַעַן כְּבוֹד הַשְּׂבֵת, הַעֲנֵקָה לָהֶם אֶת הַכֹּחַ לְהַתְעַלּוֹת עַל אֲוֵם הַבְּלֹתֵי נִתְּן לְסֻדָּה, וְלִהְתַּמְסָר כְּלִיל לְמַעַן הַתּוֹרָה.

הַבְּרִית, גִּישׁוּ הַגְּדוּל, רַבֵּי חַיִּים מִרְדֵּכִי קֵאָץ, יְלוּה אֱלִיו, כִּוֹן שֶׁתִּהְיֶה עֲלָיו לְצֵאת לְאֶרֶץ"ב לְגִוּים כְּסָפִים לְמַעַן הַיְשִׁיבָה...

רַבֵּי אֱלִיהוּ מֵאִיר נֵאֶלֶץ לְהַפְרֵד בְּמַהֲרָת סוּרְעִיתוֹ אֲצִלֵּת הַלֵּב וּמִלְדִּיו רְחוּמֵי לֵב, לֵבּוֹ הוֹסֵה וְגוֹעֵשׁ, אֶךְ הַדְּמָעוֹת שִׁוְרָדוֹת שֶׁם הָיוּ נִהְפְּכוֹת לִים שֶׁל כְּאֵב וְאוֹן אֱלֹו יִדְעוּ הַנּוֹכָחִים בְּאוֹתוֹ מְעַמֵּד אֶת הַגּוֹרֵל שֶׁנִּקְבַּע לָהֶם בְּשֵׁנֵה הַקְּרֹבָה...

הַרְכֵּבֶת לְקוֹבְנָה סוּבְרִיחָה אֶת הַשָּׁנִים מִהַעֲרָה טַעֲלָז בְּלֹא לְעוֹרֵר שׁוּם תְּשׁוּבוֹת לֵב סְוִיָּתָהּ. בְּקוֹבְנָה מְצִלְחִים הֵם לְהַשָּׂא רִשׁוֹן יִצְאָה מִרוּסְיָה וּמְפִלָּאִים לְאַרְץ הַחֶפֶץ, לֹא סוּתְאָרִים לְעֵצְמָם כִּי הֵם הַיְהוּדִים הָאֲחֵרוֹנִים הַזּוֹכִים לְצֵאת בְּאֶפֶן רִשְׁמִי מִלִּיטָא הַקוֹמוֹנִיסְטִית... תִּהְיֶה זֶה בְּחִדְשׁ אֲבֹול ת"ש.

שְׁלֹטוֹן קוֹמוֹנִיסְטִי תִּהְיֶה סְבֵה טוֹבָה לְדִצְאָה לְכָל יְהוּדֵי יִרְאָה שֶׁשֶׁם, תִּהְיֶה בְּרֹר כִּי הַחַיִּים הַרוּחִנִּים שֶׁל יְהוּדֵי טַעֲלָז נִכְנָסִים מִרְגַע זֶה וְאַלְךָ לְמִצְבַּ סְנֵה, אֶךְ לְרַבֵּי אֱלִיהוּ מֵאִיר תִּינָה סְבֵה נֹסֶפֶת וְטוֹבָה מְאוֹד לְדִצְאָה: הַסֵּפֶר עַד הַפְּנִים, רֹחַשׁ הַשְּׂנֵאָה וְאֲכוֹל תַּצּוֹת הַנֶּקֶם בְּרַבֵּי אֱלִיהוּ מֵאִיר עַל הַסְּטִירוֹת שֶׁסִּפֵּר בְּאוֹתָהּ שְׂבֵת, תִּהְיֶה קוֹמוֹנִיסְטִי מְשֻׁבָּע וְקוֹרֵב לְחִלּוֹנוֹת הַגְּבוּהִים שֶׁל הַשְּׁלִטִים הַחֲדָשִׁים בְּעִיר, וְלֹלֵא סִפֵּק יִמְצָא בְּעַל הַדִּין הַדְּמָעוֹת פֶּד לְבֹא לְגַבּוֹת דִּינוֹ וְלִקְחֵת נִקְמָתוֹ. לֹא צְרִיךְ אֲפֹלוּ לְהַתְמַאֲץ הַרְבֵּה כִּדִּי לְהַבִּין שְׂמִיחָה אוֹ סוּחֲרָתִים עֲלוֹל רַבֵּי אֱלִיהוּ מֵאִיר לְמִצְאָה עֲצָמוֹ בְּדֶרֶךְ לְסִיבִיר...

אֲסֵפֶת חֵרוֹם חֲשֵׁאִית מוֹתָקִים בְּדַחֲפּוֹת עַל הַהִקְלָטָה נֹפֶלֶת: רַבֵּי אֱלִיהוּ מֵאִיר חָזַב לְעֵזֵב עוֹד בְּאוֹתוֹ לִלְנֵה אֶת טַעֲלָז לְכוּן קוֹבְנָה, וּמִשָּׁם יִנְסֵה לְהַסְלֵט לְאַרְצוֹת

נוֹהַג תִּהְיֶה רַבֵּי אֱלִיהוּ מֵאִיר לוֹמֵר, כִּי כְּשֶׁבֵרַח דָּוִד סָפְנֵי שְׂאוֹל, סָכַם עִם יוֹנָתָן עַל סִימָן מְעַנֵּן אִם יֵאָמֵר יוֹנָתָן "לֵךְ כִּי שְׁלַחֲךָ הַשֵּׁם" יֵהָא עַל דָּוִד לְהַבִּין כִּי נִהְרָץ הַדִּין וְעָלָיו לְבָרַח.

שְׂאֵל רַבֵּי אֱלִיהוּ מֵאִיר: מָה הַטַּעַם בְּצִרְחָף מוֹלִים לְכַאוֹרָה חִסְרוֹת קֶשֶׁר אֲלֹו? תִּהְיֶה עַל יוֹנָתָן לוֹמֵר "בְּרַח וְהַצֵּל אֶת נַפְשְׁךָ" הֲלֹא שְׂעַת פְּקוּחַ נֶפֶשׁ הִיא זוֹ חוֹבָה עָלָיו לְהַסְלֵט סְוִידוֹ.

לְלִסְדֵּךְ, תִּהְיֶה מִטַּעַם רַבֵּי אֱלִיהוּ מֵאִיר גְּבוּר הָרוּחַ, כִּי כָּל סְנֵה הַרוֹבְצָת עַל הָאֲדָם אֵינֶנָּה רַק סְבֵה הַסְּחִיבָת בְּרִיחָה, אֲלֹא הִיא שְׁלִיחוֹת בְּפִנֵּי עֲצָמָה סוּהָקְבִי"ה. "לֵךְ כִּי שְׁלַחֲךָ הַשֵּׁם!!!"

(מְעַבֵּד ע"פ עֲדוֹתוֹ שֶׁל רַבֵּי נִתְּן צְבִי בְּרוֹן)

התורה הברכה

ברכת מזל טוב מעומקא דליבא
לידידינו בני החבורה שליט"א

קרית הישיבה

רבינו ראש הישיבה
הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א
לנישואי הבן
מורינו המשגיח הגאון רבי יוסף דייטש שליט"א
לרגל הכנס בנו לעול תורה ומצוות
מורינו הגאון רבי אליעזר לוי שליט"א
באירוסיו בנו בוגה"ח הבה"ח אברהם הי"ו
מורינו הגאון רבי דוד שרייבר שליט"א
לאירוסיו הבת

הרב ר' יונתן פוקסמן
שליט"א להולדת הבן
משפחת לנדא
להולדת הבת
הרב ר' חיים ברקאי
שליט"א לנישואי הבת
משפחת קלינר
להולדת הבן

לידידינו בוגרי ובני החבורה שליט"א - קרית הישיבה

הרב בני גורדון
הרב אלחנן קרמן
הרב שמואל כהן
הרב שמואל דבורין
הרב יצחק סילברסטיין
בוגר הישיבה הרב אליהו גוטליב

מחזור ה'

הרב דוד טימסטיט
הרב אלעזר וינטרוב

מחזור ו'

הרב דוד שיינברגר

לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת הכנים

מחזור א'

הרב שמואל טנוולד

מחזור ב'

הרב יצחק לוי
הרב יצחק מאיר אילני
הרב דניאל אליהו

מחזור ג'

הרב שמואל דוד פריד
הרב יוסף ארליכמן

לרגל השמחה השרויה במעונם בהולדת הכנות

מחזור א'

הרב יונה הוכברג
הרב חיים שמואל שוורץ

מחזור ב'

הרב אברהם אשכנזי

מחזור ג'

הרב יוסף חיים דבורקינד
הרב רפאל ברוך פרקש

לאירוסיהם

מחזור ב'

הבה"ח משה קצלנבוגן
הבה"ח אליהו גלר
הבה"ח דניאל גלעדי
הבה"ח יהושוע רינדר
בוגר הישיבה הבה"ח מנחם הולנדר
בוגר הישיבה הבה"ח יעקב משה סנדרס

מחזור ג'

הבה"ח אריאל רוזן
הבה"ח יצחק אברהמי
הבה"ח צבי אפודי
הבה"ח עמרם אברהם עמר
הבה"ח יעקב ברנד
הבה"ח מיכאל פרץ
הבה"ח אליהו גלוסקנס

מחזור ד'

הבה"ח שמואל רביץ
הבה"ח יצחק דניאל
הבה"ח אליהו זילברמן
הבה"ח בנימין גורדון
הבה"ח נפתלי פ"ח
הבה"ח שמואל בייפוס
הבה"ח שלום לובן
הבה"ח דוד גלסנר
הבה"ח אלי אלטמן
הבה"ח אריה וולפא
הבה"ח שמעון יגלניק
הבה"ח יוסף שרהבני
הבה"ח שמואל ויסבקר
הבה"ח אפרים מילר
הבה"ח נתן צבי שוורץ
הבה"ח עמרם אברהם עמר
הבה"ח אברהם גרנווד
הבה"ח אליעזר מנצר
הבה"ח זאב שר
הבה"ח יעקב חבקין
הבה"ח יהודה סימון

ישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד'

ישיבה לצעירים

אוד אליעזר - בית שמש

הגאון ר' חנוך הבלין שליט"א להולדת הנכדה
הגאון ר' מאיר נוביק שליט"א לאירוסיו הבן
הגאון ר' צבי לנדמן שליט"א להולדת הנכד

ישיבה לצעירים

תורת ישראל - אופקים

הרב עודד עומסי להולדת הבן
הרב שמואל טרופר להולדת הבן

ישיבה לצעירים - ביתר

הגאון ר' מאיר הלפרין שליט"א להולדת הנכד
הגאון ר' עמרם קנטור לנישואי הבת

ישיבה לצעירים - אלעד

הגאון רבי אברהם מרמרוש שליט"א לרגל הכנס
בנו לעול תו"מ

ישיבה לצעירים

עטרת יוסף - בני ברק

הגאון רבי עוזיאל שרייבר שליט"א לאירוסיו
ונישואי הבת
הגאון רבי יצחק דוד קפלן שליט"א
לנישואי הבן

הגאון ר' ראובן רייכמן שליט"א להולדת הבן
הגאון ר' ישעיהו כהן שליט"א להולדת הנכד

ישיבה לצעירים עטרת יוסף אריה ירושלים

הגאון רבי שמעון ברסלויער שליט"א להולדת
הנכד

הגאון ר' אברהם נח כהן שליט"א לנישואי הבן
הגאון ר' בנימין פישמן שליט"א לנישואי הבת

ישיבה לצעירים עטרת יוסף שלום - מודיעין עילית

הגאון ר' זאב יעקובזון שליט"א לאירוסיו הבן
הגאון ר' בצלאל אלפר שליט"א לרגל הכנס בנו
לעול תורה ומצוות

הגאון ר' נתנאל סלומון שליט"א להולדת הבן
ולאירוסיו הבן

כוללים שע"י הישיבה הקד'

כולל שע"י הישיבה - אופקים

להולדת הכנים

הרב שמואל ברמץ

הרב שר שלום ליון
הרב יוסף לובין
הרב חיים לנדה
הרב אריאל נחמיה
הרב שמעון פרייזלר
הרב אליהו קצלנבוגן
הרב משה צבי קרפף
הרב דוד שורץ
הרב יהודה אברמסקי
הרב חיים לנדה להולדת הבת

כולל שע"י הישיבה - נווה יעקב

להולדת הכנים

הרב בנימין הקר
הרב משה אהרן דבורץ
הרב יהודה אפללו

להולדת הכנות

הרב שלמה חיים
הרב יוסף שלמה גבאי
הרב יוסף חיים דבורקינד
הרב אליהו בן עמי
הרב חיים יהודה לייב אילן
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ
הרב שמואל בירנצויג
לנישואיו

כולל שע"י הישיבה - בית מאיר

הגאון ר' משה רביץ להולדת הנכד
הגאון ר' ירוחם דגני לנישואי הבן
הרב שר שלום מרזל לאירוסיו הנכד
הרב שלום קרלינסקי לאירוסיו הנכדה

כולל שע"י הישיבה - אחיסמן

להולדת הכנים

הרב דוד דזימיטרובסקי
הרב אורי בסר
הרב יחזקאל שינדלר
הרב ירמיהו שרייבר
הרב זאב בנימין פפויפר
להולדת הבת

הגאון ר' משה קרסניצקי שליט"א
להולדת הנכד

כולל שע"י הישיבה - פתח תקווה

הרב יהושוע צויבל
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ
הרה"ג ברק רפאלי
להולדת הנכד

להולדת הכנות

הרב יאיר זיגדון
הרב חיצנסקי
הרב דניאל רוז
הרב עמנואל מולקנדוב
להולדת הבן

כולל שע"י הישיבה - בני ברק

הגאון ר' שמעון שרייבר שליט"א
לנישואי הבת
הגאון ר' אברהם ישעיהו אדלר שליט"א
לנישואי הבן
הגאון ר' חיים שלמה אשלג שליט"א
להולדת הנכדים

להולדת הכנים

הרב משה דומיניץ
הרב ידידיה ינקלביץ
הרב אליעזר אפשטיין
הרב יוסף גלוסקנס
הרב אלחנן אלישיב
הרב חיים סנדלר
הרב אלחנן דוידי
הרב ישעיהו קונסטט
הרב מרדכי ליפשיץ
הרב צבי איצקוביץ
הרב משה מרדכי הופמן
הרב יעקב פילמר
הרב חיים שאול הכהן עדני
הרב חיים קרנברג

להולדת הכנות

הרב אברהם ישעיהו נמטובסקי
הרב אברהם אשכנזי
הרב יהושע שברדון
הרב אשר זיס

הרב אברהם ישעיהו גיניאן
הרב ישראל חיים ערבליך
הרב יצחק מאיר אפרת
הרב רפאל סטפנסקי
הרב נתנאל אורבך
הרב חיים דב מונק
הרב אברהם חרל"פ
הרב יאיר אברהם
הרב חיים קצבורג
הרב יצחק תורת
הרב נתן שמואלי
הרב אהרן בונאן
הרב יהודה כץ

הרב חיים נתנאל כהן
הרב מיכאל דרעי להולדת התאומות

לרגל הכנס בנייהם לעול תו"מ

הרב דניאל טולדינו
הרב שמעון אגסי

כולל שע"י הישיבה - חריש

הרב דוד אליהו כהן להולדת הבן

להולדת הכנות

הרב יהושע יהודה אייזנשטיין
הרב אברהם שוורץ
הרב מנחם מנדל פוקס

כולל שע"י הישיבה - ירוחם

הגאון ר' אחיהו ביסמוט שליט"א
לאירוסיו הבת

כולל שע"י הישיבה מודיעין עילית

להולדת הנכדות
הרב חנוך גונגווד
הרב אפרים רויטנברג
הרב יוסף כהנא
הרב יוסף בכרך
הרב משה אביגדור ורשנר

להולדת הננים
הרב חיים צבי שפירא
הרב אמיתי שהם
הרב אריה קרלינסקי
הרב שלמה ליכטמן
הרב משה פיין
הרב פנחס רחנפלד
הרב שמואל שרייבר
הרב דוד כהן
הרב משה לוי

לרגל הכנס בניהם לעול תו"מ
הרב יהודה קואפמן
הרב נועם פסטרנק
הרב יחיאל הרשוביץ
הרב ישראל שבקס
הרב גיל אלישר
הרב יוסף טרייצקי
הרב פנחס פרידמן
הרב ברוך שפירא
הרב עופר חזן
הרב דניאל אליהו
הרב שמואל פלדמן
הרב שמואל טננולד
הרב אליהו דוד קרביץ
הרב ברוך פיקסלר
הרב יוסף גליס
הרב נחום ברגמן
הרב יום טוב וייס
הרב צבי יפה
הרב יעקב ישראל קלופט
הרב משה שפירא
הרב יצחק שנברג

להולדת הננות
הרב יוסף חי דהאן
הרב יהודה גרנגווד
הרב צבי טיטלבוים
הרב יהושע שוורץ
הרב דוד אטינגר
הרב שמואל רייזנר
הרב יצחק גואלמן
הרב יהושע קליין
הרב ברוך מרדכי רוט
הרב רפאל עמנואל
הרב ישעיהו לוי
הרב משה מילר
הרב יוסף זילברצוויג

הרב אליהו שנקר
הרב יוסף קויפמן
הרב יוסף יעקב זאדה
הרב שלמה גרגל
הרב ישראל הולצר
הרב יהודה רחמים
הרב אליהו שבתאי
הרב יוסף צארום
הרב אברהם אליאך
הרב אהרון גולדברג
הרב שרגי לוי
הרב דוד מנדל
הרב חיים יעקב מנדלמן
הרב אליהו שחור
הרב אברהם לייב סגל
הרב שלמה ברוורמן
הרב אהרון כהן
הרב יצחק זאב לוי
הרב אלחנן לוי
הרב אליהו וייס להולדת התאומות

לרגל הכנס בניהם לעול תו"מ

הרב אברהם לימן זצ"ל
הרב אהרון אולמן
הרב אהרון קסלר
הרב אלחנן דיקשטיין
הרב אפרים רויטנברג
הרב בן ציון ברדפיס
הרב דוד מלינובסקי
הרב יצחק זאב שרייבר
הרב יצחק זיו
הרב יצחק שוורץ
הרב ישראל מאיר כהן
הרב מיכאל שפרינצלס
הרב מרדכי שלמה סגל
הרב משה קורלנסקי
הרב נחום ברגמן
הרב נחמיה גמזו
הרב שלמה גיאת
הרב שלמה צדוק זייבלד
הרב שמואל יצחק יפה
הרב שמואל נויבירט

לנישואי הננים
הרב עזריאל יונס
הרב אור שרגא קצבורג
הרב אברהם ישעיהו קראוס
הרב שלמה קרליבך
הרה"ג שלמה קופמן
לנישואי הננות
הרב ישעיהו בלאס
הרב ניר שנקר

**כולל שע"י הישיבה
עגערט ירושלים**
להולדת הננים

הרב גלינסקי
הרב יוסף ארליכמן
הרב נחום נשר
הרב שמואל לסמן
הרב שמעון כהן
הרב מרדכי גראב
הרב יצחק אילני
הרב משה סירוטה
הרב מאיר סויסה
הרב דניאל בן גיגי
להולדת הננות
הרב משה הולנד
הרב יואל קלור
הרב זלמן סטפנסקי

כולל שע"י הישיבה עין הדרף ירושלים

הרב שמואל דוד פריד
להולדת הבן
להולדת הננות
הרב חיים שמואל שוורץ
הרב רפאל ברוך פרקש
הרב רפאל קוק
הרב יונה הוכברג

כולל שע"י הישיבה רמת בית שמש א'

הרב ישי ישעי' סימן טוב לנישואי הבן
הרב חיים חוברה להולדת הנכדה
לרגל הכנס בניהם לעול תו"מ
הרב משה רייזנר
הרב ישראל קרפ
הרב מיכאל לוי

כולל שע"י הישיבה רמת בית שמש ד'

להולדת הננים
הרב צבי אריה קרשינסקי
הרב ינון ברדה
הרב אריה מרדכי רבינוביץ
הרב חיים קרוסקל
להולדת הננות
הרב פרידמן
הרב אברהם משה גוברפין
הרב זאב ולדר
הרב דוב בעריש פארהאנד
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ
הרב יואל וינר
להולדת הנין

תלמודי תורה שע"י הישיבה

**תלמוד תורה שע"י הישיבה
בית שמש רמה א'**
הרב אורי צבי רוזן להולדת הבת

**תלמוד תורה שע"י הישיבה
בית שמש רמה ג'**
הרב אברהם נפתלי בלוי להולדת הבת

**תלמוד תורה שע"י הישיבה
בני ברק מרכז**
להולדת הנכדים
הרב בן ציון בצלאל

הרה"ג יונה עמנואל
הרב שלמה ישראלי
הרב שמואל ברגר
הרב ברוך טסלר
הרב שמעון ענגעל
הרב ברוך טסלר לנישואי הבן
הרב יודע דב ענגעל להולדת הבת
הרב מרדכי שטרן לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

**תלמוד תורה שע"י הישיבה
בני ברק מערב**
הרה"ג ר' אליעזר טאוב להולדת הנכד והנינים
הרה"ר יהודה צבי ורטהיימר להולדת הנכד
הרב ישראל חיים גינסברגר להולדת הנכדים
הרה"ר ברוך האס להולדת הנכד
הרה"ר יצחק צביון לנישואיו
הרה"ר בצלאל יאקאב לנישואי הבת
הרה"ר שמואל יעקב שטיבל לנישואי הבן

תלמוד תורה שע"י הישיבה טלז סטון

להולדת הננות
הרב שלמה שפירא
הרב מרדכי פרוש
הרב ברוך פישמן

להולדת הננים
הרב צבי גלבשטיין
הרב ישראל אוסטר

להולדת הנכדים
הרב אהרון קויפמן
הרב אריה וינוגרד
הרב אהרון קויפמן לרגל הכנס בנו לעול תו"מ
הרב אלעזר דראך לאירוסי הבת

הודעה חשובה

בוגרי הישיבה, אברכים, הורים או תלמידים בישיבה

גליון זה אמור להגיע אליכם לתיבת הדואר שלכם.
במידה ולא קיבלתם, נא עדכנו אותנו בכתובת המייל:
gilyon@asi.org.il
או השאירו הודעה קולית בטלפון: 03-9279259

נא לפרט: שם פרטי ושם משפחה, שייכות לישיבה
(בוגר, הורה, אברך), עיר מגורים, רחוב, מספר בית,
מספר דירה, וכניסה אם יש, ומספר טלפון ליצירת קשר
לבירור.

בוגר יקר שים לב,

אם עדכנת את כתובת הדואר העכשווית שלך תקבל
את הגליון לביתך, אם לא נשלח את הגליון לכתובת
הוריק, במידה והכתובת החדשה מעודכנת נשלח גליון
גם לכתובת שלך, וגם להוריק. נא עדכן את הכתובת
(גם כתובת זמנית) במייל bogrim@asi.org.il, או השאר
הודעה קולית בטלפון: 03-9279259, נא לפרט בהודעה
גם את כתובת ההורים.

מודעה רבה לאוריתא

אי"ה כמידי שנה בימי
בין הזמנים אב הבעל"ט
תתקיים

ישיבת בין הזמנים

לבני הישיבה הקד'
ובוגריה שיחי'
בהיכל ישיבת עטרת יוסף
ברחוב חגי בב"ב
סדרי הלימוד:
בכל ערב בין השעות
21:00-23:00
תפילת מעריב
בשעה: 23:00
ביקרא דאוריתא

לגבי ישיבות בין הזמנים במודיעין
עילית יש להתעדכן בקו המידע
079-5121-810

מעמד ההרלקה בבני ברק בהתעלות החזק והוממות
לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א

ממנו רוצה חורר
מעמד ההרלקה בהתעלות החזק והוממות
לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א
מעמד ולדו חסידים
שעניו ישיבת עטרת שלמה

ממנו רוצה חורר
מעמד ההרלקה בהתעלות החזק והוממות
לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א
מעמד ולדו חסידים
שעניו ישיבת עטרת שלמה

טלז סטוז

בית שמש • רמה א'

ממשו רמה חדר
 מרכז החינוך בהתעלות הרוח והנפשות
 לנבחר רחמי האלוקי רבי שמעון בן יוחאי וישיב
 משיב וישיב עשרת שלמה
 שמי וישיב עשרת שלמה

מודיעין עיריית

בית שמש • רמה ב'

תלמידי תלמוד תורה
 עטרת שלמה במדרשת עולית
 בברכה לרגל התחלת הגמרא
 אצל מרן הגר"מ אצול שליט"א

שיחת המשגיח האלו הצדיק
 רבי דן סגל שליט"א
 לקראת מתן תורה בישיבת עטרת שלמה ארצה ירושלים

תלמידי תלמוד תורה עטרת שלמה בית שמש
 בברכה לרגל קבלת הסידור אצל מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א

חלוקת בסה חשב"ב

לאנפי עמלוי התורה שע"י ושיבתנו הקר'

ירושלים

הריש

טלזסטון

מודיעין עילית

בני ברק

אדסמן

איסקים

פתח תקווה

בית שמש

שמחת השיבה

שמחת הנישואין בבית רבינו ראש השיבה הגאון רבי שלום בעד סודוצקין שליט"א
בנישואי בנו החזק הרב רפאל ברוך שליט"א
כ"ד סיון תשפ"ב

יִרְאֶה אֶל עַבְדֵיךָ פְּעֵלְךָ וְהַדְרֵךְ עַל בְּנֵיהֶם

מרן הגר"ד לנדו שליט"א בריקוד

הגאון הגדול רבי שמעון בעדני שליט"א בשמחה

הגאון הגדול רבי ברוך ויסבקר שליט"א
ר"י בית מתתיהו בשמחה

הגאון הגדול רבי צבי דרבקין שליט"א ר"י גרודנא בשמחה

הגאון הגדול רבי יצחק הקר שליט"א ר"י גרודנא בשמחה

אלפי תלמידי ובוגרי השיבה בשמחה

מרן הגרב"מ אזרחי שליט"א בריקוד

מרן הגרב"ד פוברסקי שליט"א בשמחה

מרן הגרב"ד פוברסקי שליט"א מאחל מזל טוב
לרבינו ראש השיבה הגר"ב שליט"א

כ"ק האדמו"ר ממודזין שליט"א בשמחה

הגאון הגדול רבי אברהם יצחק קוק שליט"א ר"י מאור התלמוד

רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א בריקוד עם בנו החתן

רבינו ראש הישיבה הגר"מ אוזבנד שליט"א בריקוד עם רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א

רבינו ראש הישיבה הגר"ח פינשטיין שליט"א בריקוד עם החתן

רבינו ראש הישיבה הגר"ב סורוצקין שליט"א בריקוד עם החתן

הגר"ד וולפסון שליט"א ר"י נתיבות החכמה בשמחה

הגר"ב שרייבר שליט"א ר"י נתיב הדעת והגר"מ אטינגר שליט"א ר"י כנסת יחזקאל עם רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א בשמחה

הגר"ז סאלוציק שליט"א ר"י בריסק בשמחה

הגר"ב ד' דסקין שליט"א ר"י אורחות תורה בשמחה

הגר"י רוזן שליט"א ר"י אור ישראל בשמחה

הגר"מ ש' אדלשטיין שליט"א בשמחה

הגאון רבי בנימין פינקל שליט"א משגיח ישיבת מיר ברכפלד בריקוד בשמחה

הגר"ח שרייבר שליט"א ר"י אבן ישראל מהר"ל בריקוד עם החתן

הגר"א גרבוש שליט"א ר"י אורחות תורה בשמחה

הגר"ח פ' ברמן שליט"א מר"י פונב'ז בשמחה

כ"ק האדמו"ר מקוזמיר שליט"א בשמחה

הגר"מ אויערבך שליט"א בשמחה

הגר"ד מילר שליט"א מר"י פונב'ז בשמחה

הגר"א סאלים שליט"א ר"י מאור התורה בשמחה

הגר"צ ויספיש שליט"א ר"י הר"ן בשמחה

הגר"ש קנייסקי שליט"א בברכה בחופה

מעמד שבע ברבות

לדגל השמחה השדויה
בביתנו האש הושיבה

החתן הרב רפאל ברוך סורוצקין שליט"א במסירת חבורה במהלך השבע ברבות

שאי סביב עיניך וראי
 כולם נקבצו ובאו לך
**הכניסו הראשון לבוגרי הישיבה הקד'
 ושמונת השבע ברמות**
 לבי דיבנו ראש הישיבה
 מספר דיב סודוצקין שליט"א
 ד"ר תמוז תשפ"ב

© דוראטין